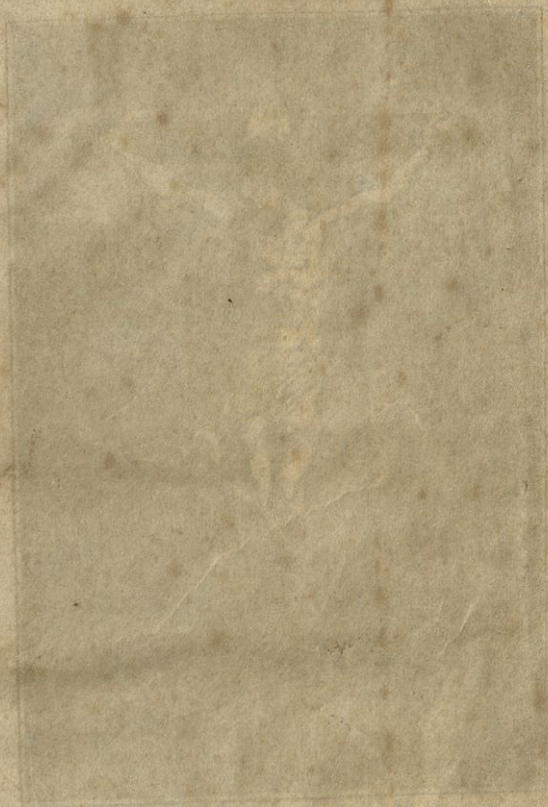

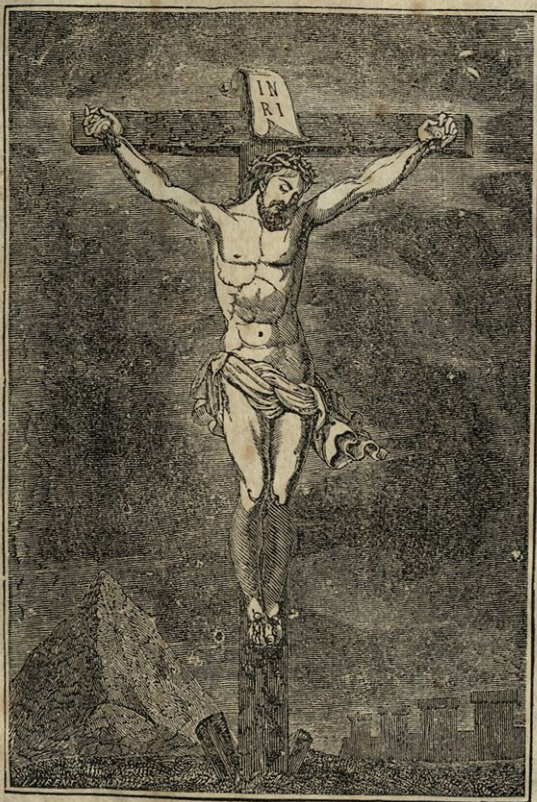
55811

NOT, WILSON, BENTLEY

(C. 17. 17)

POT, REŠNIZA, SHIVLENJE.

(Jan. XIV, 6.)

K A T E K I S E M
SVETE
KATOLŠHKE VĚRE.

VSĚT IS
EVANGELSKIH BUKEV,
V KATERIH NATIŠ
ŠO

NAR ZHAŠTITIŠI INO MILOŠTLIVŠI

FIRŠHT,
GOSPOD GOSPOD
FRANZ KSAVERI
LA VANTENSKI ŠKOF

18. DAN GRUDNA 1844

DOVOLILI.

(DRUGI NATIŠ.)

V ZELI,
PER JOSHEFU GAJGERJI BUKVARJI.

1847.

Der Abdruck des vorliegenden Katechismus, betitelt:

Katekismem svete katoliške vére,

wird zur zweiten Auflage hiemit vom Ordinariatswegen genehmiget, und dessen Gebrauch in der Kirche, so wie zum häuslichen Christenlehr-Unterrichte empfohlen.

Vom fürstbischöflichen Lavanter Ordinariate zu St. Andrä
am 30. Dezember 1846.

Anton Martin,

Fürstbischöf.

55811

Dr. Jakob Stepischnegg,

Consistorial-Rath und Sekretär.

030015327

7. V.
D. (25.4.35)

Uvod.

1. Kaj se pravi: *Katekism*?

Katekism se pravi podvuzhenje v kerfhanfki katolfhki nauku; tako se tudi sploh pravi bukvam, v katerih je to podvuzhenje sapopadeno,

2. V kolikih postavah se v tem katekizmu kerfhanfski katolfhki nauk rasklada?

Kerfhanfski katolfhki nauk se v tem katekizmu v petih postavah ino v enim perstavku rasklada.

3. Katere so te petere postav?

Petere postav so: 1. Vera. 2. Vupanje. 3. Ljubesen. 4. Sveti Sakramenti. 5. Kerfhanfska praviza.

4. Od zhefa govori perstavek?

Perstavek govori od fhtirih poslednih rezhi.

Perva postava.

Od vére.

I. Rasdelek.

Kaj de je katolſhka véra.

5. *Kaj je véra katolſhkiga kriſtjana?*

Véra katolſhkiga kriſtjana je zhesnatura ljuzh, dar boshji, od Boga vlita zhednost, po kateri vse terdi ino sa réf dershi, kar je Bog rasodél, ino kar katolſhka zerkuv sapoveduje vervati, naj bo sapifano ali ne.

6. *Kaj se pravi kerſhanſko katolſhko vervati?*

Kerſhanſko katolſhko vervati se pravi vse sa ref dershati, kar je Bog rasodél, alj kar zerkuv sapoveduje vervati, naj bo sapifano alj ne.

7. *Ali je k svelizhanju sadoſti, de katolſhki kriſtjan le v ferzu verje, kar je Bog rasodél?*

K svelizhanju ni sadoſti, de katolſhki kriſtjan le v ferzu verje, kar je Bog rasodél: temuzh tudi mora: 1. svojo véro v djanju fkasati; 2. kar v ferzu verje, ako je potreba, tudi s vſtmi ozhitno ſposnati.

8. *Sakaj se mora vervati, kar je Bog rasodél?*

Mora se vervati, kar je Bog rasodél, ker je Bog vezhna refniza ino neſkonzhna modroſt, kateri ne more ne goljſfati, ne goljſfan biti.

9. *Od kod vemo, kaj je Bog rasodèl?*

Kaj je Bog rasodèl, vemo, alj is sapifane, alj is nesapifane besede boshje.

10. *Kaj se sastopi pod sapifano besedo boshjo?*

Pod sapifano besedo boshjo, kateri se tudi sveto pismo rezhe, se sastopijo vse tiste bukve, katere so po noterdajenju boshjiga Duha od svetih moshov pifane, ino od svete katolfske zerkve sa take sposnane ino osnanjene.

11. *Kaj se sastopi pod nesapifano besedo boshjo?*

Pod nesapifano besedo boshjo, kateri se tudi vustno srozhilo rezhe, se sastopijo tisti nauki vére ino dolshnost, katere so apostelni, alj is vust Jesusa Kristusa fami flifhali, alj is noterdajenja svetiga Duha pridgovali, pa ne popifali.

12. *Kje je vustno srozhilo hranjeno?*

Vustno srozhilo je samuzh v katolfski zerkvi smiraj, svešto ino nepopazhenno hranjeno.

13. *Sakaj verje katolfski kristjan zerkvi, ako kaj vervati sapové?*

Katolfski kristjan verje zerkvi, ako mu kaj vervati sapové, naj bo sapifano alj ne, ker je Kristuf sapovedal zerkuv poslushati, katera je šteber ino fundament refnize.

14. *Je véra vsakimu zhloveku, kateri sheli svelizhan biti, potrebna?*

Véra je vsakimu zhloveku, kateri sheli svelizhan biti, potrebna; sakaj bres vére je nemogozhe, Bogu dopasti.

15. *Kaj je potreba vsakimu zhloveku, kadar k pameti pride, vediti ino vervati, de bo svelizhan?*

Vsakimu zhloveku, kadar k pameti pride, je potreba vediti ino vervati, de bo svelizhan:

1. De je en Bog.

2. De je Bog pravizhen sodnik, kateri dobro plazhuje, ino hudo fhtrafuje.

3. De fo tri boshje perfhone, eniga bitja ino ene nature, Ozhe, Šin ino fveti Duh.

4. De je druga boshja perfhona zhlovek postala, naf na krishu odrefhit ino vezhno svelizhat.

16. *Katere refnize fhe mora vsaki katolfhki kristjan verh poprej imenovanih poglavitnih refnix kerfhanfke katolfhke vére vediti ino vervati?*

Vfak katolfhki kristjan mora fhe vezh poprej imenovanih refniz kerfhanfke katolfhke vére vediti ino vervati:

1. De je zhlovefhka dufha neumerjozha.

2. De je gnada boshja k svelizhanju potrebna, ino de zhlovek bres gnade boshje sa vezhno shivlenje nizh saflushenja vredniga ne more storiti.

17. *Kaj je gnada, katera je k svelizhanju potrebna, ino bres katere zhlovek nizh sa vezhno shivlenje saflushenja vredniga ne more storiti?*

Gnada, katera je k svelizhanju potrebna, ino bres katere zhlovek nizh sa vezhno shivlenje saflushenja vredniga ne more storiti, je snotrajni zhesnaturni dar, kateriga Bog pametnim ftvarem bres njihoviga saflushenja podeli.

18. *Kaj je vsakimu katolfhkimu kristjanu sapovedano vediti?*

Vsakimu katolfhkimu kristjanu je sapovedano vediti: 1. Apostolfko véro. 2. Gospodovo molituv. 3. Defet boshjih ino pet zerkovnih sapoved. 4. Šedem fvetih Sakramentov. 5. Kerfhanfko pravizo.

19. *Kje je, kar katolfhki kristjan vervati mora, fosebno sapopadeno?*

V apostolfki véri, (katera je nar prvi med po-

prej imenovanimi ino sa vervati sapovedanimi deli,) je fosebno sapopadeno, kar katolfhki kristjan vervati mora.

20. Kako se glasi apostolska véra?

Apostolska vera se tako glasi:

Vérjem v Boga Ozheta vsegamogozhniga, stvarnika nebes ino semlje. Ino v Jesufa Kristusa, Šina njega ediniga, Gospoda našhiga. Kateri je spozhet od svetiga Duha, rojen is Marije Devíze. Terpel pod Ponzjam Pilatusham, krishan bil, vmerl ino v grob poloshen. Dol je fhel pred pekel, tretji dan od smerti vstal. Gori je fhel v nebefa, fedi na defnizi Boga Ozheta vsegamogozhniga. Od ondod bo prifhel sodit shive ino mertve. Vérjem v svetiga Duha; sveta katolfhko zerkuv: gmajno svetnikov; odpufhanje grehov, vftajenje mesa; ino vezhno shivljenje. Amen.

21. Koljko delov alj zhlenov ima apostolska véra?

Apostolska véra ima dvanajst delov alj zhlenov.

II. Rasdelek.

Od dvanajsterih zhlenov vére.

§. 1. Od perviga zhlena vére.

22. Kako se glasi prvi zhlen vére?

Pervi zhlen vére se tako glasi:

Verjem v Boga Ozheta vsegamogozhniga, stvarnika nebes ino semlje.

a) Od Boga.

23. Koljko je Bogov?

Le en sam Bog je.

24. *Kaj je Bog?*

Bog je sam od sebe narbolj popolnoma bitje.

25. *Katere lastnosti boshje imamo posebno vediti?*

Te lastnosti boshje imamo posebno vediti:

1. *Bog je vezhen*; je vfelaj bil, je, ino bo vfelaj.

2. *Bog je zhišti Duh*; bitje, katero ima narbolj popolnoma saštopnost ino nar boljši voljo, teléfa pa nima.

3. *Bog je vsegavedejozh*; vé vse, pretezheno, prizhejozhe ino prihodno; vé našhe narškrivnišhi mišli, ino satoraj ne more goljšan biti.

4. *Bog je neskonzhno moder*; vse ravna k dosegi svojih namenov, ino isvóli k temu narpripravnishhi perpomozhke.

5. *Bog je vsegamogozhen*; je stvaril nebo ino semljo: ino vse, kar je; njemu ni nizh nemogozhe storiti.

6. *Bog je povsod prizhejozh*; je povsod v nebesah, ino na semlji.

7. *Bog je neskonzhno svét*; hozhe ino ljubi dobro, ino sovrashi hudo.

8. *Bog je neskonzhno refnizhen ino svešt*, ne more ne legati, ne goljfat.

9. *Bog je nespremenliv*; je od vekomaj do vekomaj v sebi ravno tišti.

10. *Bog je neskonzhno dober*; ne le sam v sebi, ino sam od sebe kakor narbolj popolnoma ino narboljšhi bitje; temuzh je tudi neskonzhno dober svojim stvarém, vse dobro imamo alj na ravnost, alj fkos njegove stvari od njega.

11. *Bog je neskonzhno vsmilen*; nam odpushta našhe grehe.

12. *Bog je nefkonzhno pravizhen; plazhuje dobro ino fhtrafuje hudo.*

26. *Koljiko je boshjih perfhon?*

Tri boshje perfhone fo.

27. *Od kod vemo, de fo tri boshje perfhone?*

To vemo is svetiga pisma, katero od treh boshjih perfhon govori, ino vfaki ismed njih pervlasti:

1. boshjo naturo ino bitje,

2. boshje lastnosti,

3. boshje ime,

4. boshje djanja, ino

5. boshjo zhaft.

28. *Kako se imenujejo tri boshje perfhone?*

Tri boshje perfhone se imenujejo: prva Ozhe, druga Šin, tretja sveti Duh.

29. *Kako se te tri boshje perfhone med febo raslozhijo?*

Te tri boshje perfhone se tako med febo raslozhijo: Ozhe je sam od febe od vekomaj; Šin je rojen od Ozheta od vekomaj; sveti Duh is-haja od Ozheta ino Šina fkupej od vekomaj.

30. *Katere djanja se vfaki boshji perfhoni posebej pervlastijo?*

Vfaki boshji perfhoni se posebne djanja pervlastijo: Ozhetu stvarjenje; Šinu odrefhenje; svetimu Duhu posvezhenje.

31. *Kako se imenujejo vse tri boshje perfhone fkupej?*

Vse tri boshje perfhone fkupej se imenujejo preveta Trojiza.

32. *S zhem sposna katolfhki kristjan presveto Trojizo?*

Katolfhki kristjan sposna presveto Trojizo s snamnjam svetiga krisha, ker kadar krish dela, vfako treh boshjih perfhon imenuje.

33. *Kaj sposna katolſhki kriſtjan ſhe vezh s snamnjam ſvetiga krisha?*

Katolſhki kriſtjan sposna s snamnjam ſvetiga krisha tudi, de je Jeſuf Kriſtuſ, kadar je na krishu vmerl, naſ s ſvojo ſmertjo odreſhil.

34. *Kako ſe krish dela?*

Krish ſe dela s deſnizo, s katero ſe ſasnamova zhelo, vuſta ino perſe, in ſe rezhe: V imenu Boga, † Ozheta, ino † Šina, ino ſvetiga † Duha. Amen.

b) Od ſtvarjenja.

35. *Kdo je vſe ſtvaril?*

Bog je ſtvaril nebo ino ſemljo, ino vſe, kar je.

36. *Kaj pomeni beſeda: ſtvariti?*

Beſeda: ſtvariti pomeni toliko, kakor, is nizh kaj ſtoriti.

37. *Kateri ſo nar imenitniſhi ſtvari boſhje?*

Nar imenitniſhi ſtvari boſhje ſo angeli ino zhlovek.

38. *Kaj ſo angeli?*

Angeli ſo zhiſti duhovi, imajo ſaſtopnoſt ino voljo, ſhivota pa nimajo.

39. *Sakaj je Bog angele ſtvaril?*

Bo je angele ſtvaril, de bi njega zhaſtili, ljubili ino molili, njemu flushili, ino ljudi varovali.

40. *Kako je Bog angele ſtvaril?*

Bog je angele v ſvoji gnadi ino s mnogimi popolnamaſtmi ſtvaril.

41. *Šo vſi angeli v gnadi boſhji oſtali?*

Veliko angelov je gnado boſhjo ſkos gréh napuha ſgubilo.

42. *Kako je Bog prevſetne angele ſhtraſal?*

Bog je prevſetne angele, katerim pravimo, de ſo hudizhi, na vekomaj ſavergel, ino v pekel pahnil,

43. Ktera je sa angeli narimenitnifhi stvar boshja?

Zhlovek je sa angeli narimenitnifhi stvar boshja.

44. Is zhefa obftoji zhlovek?

Zhlovek obftoji is telefа ino neumerjозhe dufhe, katera je po boshji podobi stvarjena.

45. Sakaj je Bog zhloveka stvaril?

Bog je zhloveka stvaril, de bi njega sposnal, zhaftil, ljubil, molil, njemu flushil, njemu pokorn ino vezhno svelizhan bil.

46. Je zhlovek Bogu pokorn oftal?

She prvi zhlovek Adam je bil s svojo sheno Evo Bogu nepokorn.

47. Kako je prvi zhlovek grefhil?

Prvi zhlovek je v paradishu jedel fad drevesa, kateriga mu je Bog prepovedal, ino s tem je grefhil.

48. Je ta gréh samuzh prvimu zhloveku fhkodoval?

Ta gréh ni samuzh prvimu zhloveku fhkodoval, temuzh tudi nam, ki od njega is-hajamo: pernefel nam je zhafno ino vezhno smert, ino fhe veliko drugiga hudiga na dufhi ino na telefу.

49. Je bil zhlovek tudi, kakor prevsetni angeli, od Boga na vekomaj savershen?

Zhlovek ni bil, kakor prevsetni angeli, na vekomaj od Boga savershen.

50. Kaj je Bog obljubil k odrefhenju zhloveku, sa voljo greha saversheniga?

Bog je obljubil k odrefhenju zhloveka, sa voljo greha saversheniga, de bo Odrefhenika poflal, katerimu fe tudi Melijas pravi.

§. 2. Od drugiga zhlena vére.

51. Kako fe glafi drugi zhlen vére?

Drugi zhlen vére fe tako glafi: Ino v Jesufa Kristufa, Sina njega ediniga; Gospoda nashiga.

52. *Kdo je Jesus Kristuf?*

Jesuf Kristuf je: **1.** edinorojen Šin Boga Ozheta. **2.** Bog ino zhlovek fkupej. **3.** Nafh Gospod, postavodajavez ino vuzhenik.

53. *Kaj se rezhe Jesus?*

Jesuf se rezhe toliko, kakor Svelizhar.

54. *Sakaj se Jesusu rezhe Svelizhar?*

Jesufu se rezhe Svelizhar, ker nam je fkos njega svelizhanje dofhlo, ter naf je od dolga ino fhtrafenge greha, ino od vezhne smerti rethil.

55. *Kako se fhe Jesusu pravi?*

Jesufu se tudi pravi Kristuf, kar pomeni toliko, kakor Pomasileni.

56. *Sakaj se Jesusu Kristufu pravi: edinorojeni Šin boshji?*

Pravi se mu tako, ker je on sam-edini, kateri je od svojiga nebeshkiga Ozheta rojen od vekomaj.

57. *Kako je Jesus Kristuf Bog ino zhlovek fkupej?*

On je Bog ino zhlovek fkupej, ker je Bog od vekomaj, in ker je zhlovek v zhasu postal.

58. *Je Jesus Kristuf nebeshkimu Ozhetu enak?*

Jesuf Kristuf je svojimu nebeshkimu Ozhetu kakor Bog v vsm enak; kakor zhlovek mu pa ni enak, ampak je manjshi.

59. *Sakaj se Jesusu Kristufu pravi nafh Gospod?*

Pravi se mu nafh Gospod, ker je Bog ino nafh Odrefhenik.

60. *Sakaj je Bog Šin zhlovek postal?*

Bog Šin je zhlovek postal, de bi naf fkos svojo smert na krishu odrefhil, ino vezhno svelizhal.

§. 3. Od tretjiga zhlena vére.

61. *Kako se glafi tretji zhlen vére?*

Tretji zhlen vére se tako glafi: **Kateri je spozhet od fvetiga Duha, rojen is Marije Divize.**

62. Ima *Jesuf* ozheta?

Jesuf ima kakor *Bog* nebefhkiga *Ozheta*, kakor *zhlovek* pa nima nobeniga *ozheta*.

63. Ali ni bil *Joshef* shenin *Marije*, ozhe *Jesufa* *Kristufa*?

Joshef je bil le rednik *Jesufa* *Kristufa*.

64. Je imel *Jesuf* mater?

Jesuf kakor *Bog* ni imel nobene matere, kakor *zhlovek* je imel *Marijo*, prezhisto *Devizo*, sa svojo mater.

65. Sakaj se *Marija* mati boshja imenuje?

Marija se imenuje mati boshja, ker je *Jesufa* *Kristufa* rodila, kateri je *Bog* ino *zhlovek* fkupej.

66. Od koga je *Marija* *Jesufa* spozhela?

Marija je *Jesufa* od svetiga *Duha* spozhela.

67. Kje je *Marija* *Jesufa* rodila?

Marija je *Jesufa* v *Betlehemu*, v enim hlevzi rodila.

68. Kako je bilo rojstvo *Jesufa* *Kristufa* osnanjeno?

Rojstvo *Jesufa* *Kristufa* je bilo osnanjeno:

1. Škos angela pastirjam.

2. Škos svesdo modrim v jutrovi desheli.

3. Škos modre *Herodeshu* ino pifmarjam.

4. Škos *Šimeona* ino *Ano* v tempelnu ljudstvu.

69. Kaj se je sgodilo, ko je bilo rojstvo *Jesufa* *Kristufa* osnanjeno?

Ko je bilo rojstvo *Jesufa* *Kristufa* osnanjeno:

1. Šo pastirji naglo prifhli gledat, kar jim je bilo od angela osnanjeno.

2. *Kristuf* je bil ofmi dan po sapovedi postave obrésan, ino *Jesuf* imenovan.

3. Modri is jutrove deshele so ga molili, ino so mu slata, kadila ino mire v dar pernefli.

4. On je grosovitnosti *Herodesha* fkos beg v *Egiptovfko* deshelo odshel.

5. Je od tod, ko je bil Herodesh umerl, v Nazaret nasaj pernefhen, ino v temu meſti isrejen bil.

70. Kaj je ſoſebno imenitniga, kar od mladofſti Jeſufove vémo?

Šoſebno imenitno, kar od mladofſti Jeſufove vémo, je:

1. De je Jeſuf, ko je bil dvanajſt lét ſtar, k praſniku v Jeruſalem s ſvojimi ſtarſhi priſhel.

2. De je v Jeruſalemi oſtal, tretji dan pa od ſtarſhov v tempelni najden bil, kjer je med piſmarji ſedel, jih poſluſhal ino popraſhoval, tako, de ſo ſe vſi nad njegovo ſaſtopnoſtjo ino njegovimi odgovi-
zhudili.

3. De ſe je ſopet v Nazaret nasaj podal, ino tamkaj oſtal.

4. De je ſvojim ſtarſham podloſhen bil.

5. De je na ſtarofſti, modroſti ino gnadi pred Bogam ino pred ljudmi raſtel.

71. Kaj je ſoſebno imenitniga, kar od Jeſufa vémo, preden je vuzhiti ſazhel?

Šoſebno imenitno, kar od Jeſufa vémo, preden je vuzhiti ſazhel, je:

1. Janes je prižhal, de je Jeſuf Jagne boſhje, katero grehe ſvetá odjemle.

2. Jeſuf ſe je dal od Janesa v potoku Jordani kerſtiti.

3. Šveti Duh ſe je perkaſal v podobi goloba vi-
den nad njim.

4. Bog Ozhe je dal glaſ flifhati: Ta je moj ljub-
leni Šin, nad katerim imam dopadajenje.

5. Jeſuf je bil od Duha v puſhavo peljan, ino je bil, potem ko ſe je fhtirdefet dni ino fhtirdefet no-
zhí poſtil, od hudizha fkufhan, na to pa od angelov poſtréſhen.

72. *Kedaj je Jesusf vuzhiti sazhel?*

Jesuf je sazhel vuzhiti v tridesetim leti svoje starosti.

73. *Kaj je sosebno imenitniga, kar od Jesufa vemo, ko je vuzhiti sazhel?*

Sosebno imenitno, kar od Jesufa vemo, ko je vuzhiti sazhel, je:

1. Jesuf je hodil v svoji domazhi desheli od eniga kraja do drugiga.

2. Jn sprejemal vuzhenze, ino fi je ismed njih dvanajst apofelnov isvolil.

4. Je pridgoval ino osnanaoval postavo gnade, rasodel refnize, katere vérvati, in vuzhil zhednosti, katere ispolnovati imamo.

4. Je fvaril nevéro ino pregréhe, je svergel smote Judov, pismarjov ino farisejov.

5. Je poterdil svoj navuk s sprizhanjam fvetiga pisma, s zhudeshi ino svojimi sglédi.

6. Je prerokoval prihodne rezhi.

7. Še je povfod dobrotliviga fkasal.

74. *Šo vsi v Jesufa vérvali?*

Veliko jih je bilo, de so v Jesufa vérvali; pa veliki duhovni, pismarji ino fariseji so ga fovrashili savoljo njegoviga navuka, ino so ga jifkali vmoriti.

§. 4. Od zhetertiga zhlena vére.

75. *Kako se glafi zheterti zhlen vére?*

Zheterti zhlen vére se tako glafi: *Terpel pod Ponzjam Pilatusham, krishan bil, vmerl in v grób poloshen.*

76. *Ali je samogel Jesusf terpeti?*

Jesuf je samogel ko zhlovek — ko Bog ni samogel terpeti.

77. *Je Jesus v refnizi terpel?*

Jesuf je v refnizi, ino fizer na dufhi ino na telesi terpel.

78. *Kaj je Jesus na svoji dufhi terpel?*

Jesuf je na svoji dufhi veliko strahu ino shaloſti terpel.

79. *Kaj je Jesus na svojim telesi terpel?*

Jesuf je na svojim telesi veliko nadlog ino teshav, veliko tepenja ino ran preterpel; je bil gajshlan ino s ternjam kronan; je veliko sanizhovanja, saframovanja, preklinovanja, obrekovanja ino drugiga rashalenja preſtal.

80. *Kedaj je Jesus terpel?*

Jesuf je pod Ponzjam Pilatusham terpel, kateri je Rimſkiga zefarja Tiberja deshelfki oblaſtnik v Judeji bil.

81. *Kdo je satoshil Jesufa per Pilatushu?*

Veliki duhovni, pifmarji ino ſtaraſhini ljudſtva ſo satoshili Jesufa per Pilatushu.

82. *Sakaj je bil Jesus per Pilatushu satoshen?*

Jesuf je bil per Pilatushu is ſamiga ſovrashtva ino nevoſhlivoſti satoshen, kakor de bi bil ljudſtvo puntal ino ſapeljeval.

83. *Kaj ſe je ſgodilo na toshbo velikih duhovnov; pifmarjov ino ſtaraſhinov ljudſtva?*

Na toshbo velikih duhovnov; pifmarjov ino ſtaraſhinov ljudſtva je bil Jesuf Kristuf krishan, kakor ſo Judje sheléli, ino Pilatush pervolil.

84. *Kjé je bil Jesus Kristuf krishan ino je vmerl?*

Jesuf Kristuf je bil krishan na gôri Kalvari bliso meſta Jerusalema, ino je na krishi vmerl.

85. *Kakofhna fhtrafenga je bilo krishanje?*

Krishanje je bila nar framotniſhi fhtrafenga ſmerti.

86. *Kdo je telo Jesufa Kriſtufa pokôpal? ino kam je bilo poloſheno?*

Joshef is Arimateje ino Nikodem ſta pokopala telo Jesufa Kriſtufa. Bilo je v nov, is ſkale vſekan grôb pološeno, kamur ſhe nihzher ni bil pokopan.

87. *Je boſhja natura po ſmerti Jesufa Kriſtufa s teleſam ino duſha ſklenjena oſtala?*

Bošja natura je s teleſam ino s duſho ſklenjena oſtala, de ſe je ravno ob ſmerti duſha Jesufa Kriſtufa od teleſa lozhila.

§. 5. Od petiga zhlena vére.

88. *Kako ſe glaſi peti zhlen vére?*

Peti zhlen vére ſe tako glaſi: *Doli je ſhel pred pekel, tretji dan od ſmerti vſtal.*

89. *Je Jeſuf Kriſtus s teleſam ino s duſho pred pekel ſhel?*

Le duſha Jesufa Kriſtufa je fhla pred pekel.

90. *Kaj ſaſtopimo pod beſedo »pekel«?*

Pod beſedo „pekel“ ſaſtopimo tiſte ſkrite kraje, kjer ſo duſhe mertvih ſadershane, katere niſo nebeſh-kiga ſvelizhanja doſegle.

91. *Je vezh takih ſkritih krajev, kateri ſe pekel imenujejo?*

Vezh je takih ſkritih krajev, kateri ſe pekel imenujejo; tako ſe imenuje:

1. ino ſizer navadno tiſti kraj, kjer bojo pogubleni vekomaj terpeli;

2. kraj, kjer duſhe zhaſne fhtraſenge terpijo ſa grehe, ſa katere ſe niſo v ſhivlenji ſadoſti ſpokorile: temu kraju ſe pravi *víze*;

3. poſlednizh kraj, kjer ſo bile duſhe bogabo-jezhih mertvih ſadershane, kjer ſo v ſvelizhanſkim

vupanji na svoje odrefhenje mirno ino bres vfega terplenja zhakale, dokler ni Jesuf k njim prifhel: temu kraju se pravi *predpekel*.

92. *Sakaj je Jesuf fhel pred pekel?*

Jesuf je fhel pred pekel, de bi dufhe ozhakov is njega refhil.

93. *Kdo so bili ozhaki?*

Ozhaki so bili patrijarhi, preroki ino drugi boga-bojezhi, kateri so vmerli poprej, kakor je Jesuf Kristuf pred pekel fhel.

94. *Kedaj je Jesuf Kristuf po svoji smerti sopet od mertvih vstal?*

Jesuf Kristuf je tretji dan, ino fizer is laftne mozhi, neumerjosh ino zhafitliv, kakor premagavez smerti ino hudizha od mertvih vstal.

95. *Sakaj je Jesuf Kristuf od mertvih vstal?*

Jesuf Kristuf je od mertvih vstal:

1. de bi fveto pismo ino svoje laftno prerokovanje fpolnil;

2. de bi fvetu neovershливо sprizhanje od refnize svojiga vuka ino svojiga poslanja od Boga dal;

3. de bi nafhe vupanje poterdil, ino nam nafhe prihodno vftajenje sagotovil.

§. 6. Od fheftiga zhlena vére.

96. *Kako se glafi fhefti zhlen vére?*

Šhefti zhlen vére se tako glafi: *Gori je fhel v nebefa, sedi na desnizi Boga, Ozheta vfegamogozhniga.*

97. *Kedaj je Jesuf v nebefa fhel?*

Jesuf je fhtirdefeti dan po svojim vftajenji v nebefa fhel.

98. *Kako je Jesuf v nebefa fhel?*

Jesuf je v prizho svojih vuzhenzov na Oljfski gori is laftne mozhi v nebefa fhel.

99. *Kje fedi Jesus v nebesih?*

Jesus fedi v nebesih na desnizi Boga, Ozheta vsegamogozhniga.

100. *Kaj se pravi to: Jesus fedi na desnizi Boga, Ozheta vsegamogozhniga?*

Jesus fedi na desnizi Boga, Ozheta vsegamogozhniga se toliko pravi, kakor: Jesus je v vednim pofestvi narvikfhi oblafhi ino gospostva zhes vse v nebesih ino na semli.

§. 7. Od sedmiga zhlena vére.

101. *Kako se glafi sedmi zhlen vére?*

Šedmi zhlen vére se tako glafi: *Od ondod bo prifhel sodit shive ino mertve.*

102. *Bo Jesus sopet prifhel?*

Jesus bo fodni dan sopet is nebes prifhel.

103. *Kako bo Jesus fodni dan sopet is nebes prifhel?*

Jesus bo fodni dan v oblakih neba viden, s veliko oblafthjo ino velizhafvam prifhel.

104. *Sakaj bo Jesus fodni dan sopet prifhel?*

Jesus bo fodni dan sopet prifhel, de bo vse ljudi fodil, shive ino mertve.

105. *Katere saftopimo pod besedo »shivi«, ino katere pod besedo »mertvi«?*

Pod besedo „shivi“ saftopimo pravizhne, pod besedo „mertvi“ nespokorjene gresfnike.

106. *Kako bo Jesus fodni dan ljudi fodil?*

Jesus bo fodni dan ljudi fodil po tem, ko fo dobro alj hudo ftorili: bo pravizhne s vezhnim shivlenjam v nebesih plazhal, gresfnike pa vekomaj v pekli pokoril.

§. 8. Od osmiga zhlena vére.

107. *Kako se glafi osmi zhlen vére?*

Osmi zhlen vére se tako glasi: *Vérjem v svetiga Duha.*

108. Katera boshja perfhona je sveti Duh?

Šveti Duh je tretja boshja perfhona; je pravi Bog.

109. Od koga sveti Duh is-haja?

Šveti Duh is-haja ob enim od Boga Ozheta ino Šina.

110. Kje naf sveti Duh posvezhuje?

Šveti Duh naf posvezhuje: 1. per fvetim kersti; 2. v Sakramenti fвете pokore; 3. koljkor krat druge fвете Sakramente vredno prejmemo.

111. Kako naf posvezhuje sveti Duh?

Šveti Duh naf posvezhuje, kar naf fkos notervli-vanje posvezhujozhe gnade sa boshje otroke ftori, alj posvezhujozho gnado v naf pomnoshi.

112. Kaj she drujiga sveti Duh fkos svojo gnado v naf ftori?

Šveti Duh nam ras-fveti nafho saftopnost; naf vuzhi ino gine, po volji boshji ravnati; nam podeli svoje darove.

113. Kateri so darovi svetiga Duha?

Darovi svetiga Duha so nasledni: 1. Dar modro-fti; 2. dar saftopnosti; 3. dar svetovanja; 4. dar mo-zhi; 5. dar vuzhenosti; 6. dar poboshnosti; 7. dar strahu boshjiga.

§. 9. Od devetiga zhlena vére.

114. Kako se glasi deveti zhlen vére?

Deveti zhlen vére se tako glasi: *Šveto katolfhko zerkuv, gmajno Švetnikov.*

a. Od zerkve.

115. Kaj je sveta katolfhka zerkuv?

Šveta katolfhka zerkuv je vidno sbéralifhe vsih pravovernih kristjanov pod vidnim poglavarjam Rim-

fkim papesham, kateri enake nauke fposnajo, ino enake Sakramente imajo.

116. Ali je tudi neviden poglavar zerkve?

Je tudi neviden poglavar zerkve, ino ta je **Jesuf Kristuf**.

117. Koga je **Jesuf Kristuf** sa vidniga poglavarja zerkve postavil?

Jesuf Kristuf je svetiga **Petra** sa vidniga poglavarja zerkve postavil.

118. Kdo je sa **Petram** viden poglavar zerkve?

Vsak Rimski papesh, kateri po pravizhnim rédi sa svetim **Petram** nastopi, je poglavar zerkve, ino namestnik **Jesufa Kristufa**.

119. Ali je vesh pravih zerkuv, ko ena?

Le ena zerkuv je prava, svunaj katere ni nobeniga svelizhanja vupati.

120. Is zhefa se sposna prava zerkuv?

Prava zerkuv se sposna is shtirih snaminj.

121. Kateri so shtiri snamnja prave zerkve?

Shtiri snamnja prave zerkve so: 1. de je edina; 2. fveta; 3. katolfhka; 4. apostolfka.

122. Kako je prava zerkuv edina?

Prava zerkuv je *edina*: 1. ker ima eniga famiga poglavarja, 2. enake nauke, 3. enake Sakramente.

123. Kako je prava zerkuv svéta?

Prava zerkuv je *svéta*: 1. ker je njenin sazhetnik **Jesuf Kristuf** svét; 2. ker je njeni navuk svét; 3. ker so njeni Sakramenti svéti; 4. ker svoje vude k svetofli napeljuje; ker se v njej vsak zhaf Svetniki snajdejo.

124. Kako je prava zerkuv katolfhka?

Prava zerkuv je *katolfhka*: 1. ker jo je **Jesuf Kristuf** sa vse ljudi, 2. sa vse zhase, ino 3. sa vse kraje postavil.

125. *Kako je prava zerkuv apostolfka?*

Prava zerkuv je apostolfka: 1. ker vérje ino vuzhi, kar so apostelni vervali ino vuzhili; 2. ker so apostelni po povelji Jesufa Kristufa svoj navuk po zemlim fveti ras-fhirili, 3. ker so njeni fhkosi nastopniki apostelnov.

126. *Kako se fhe drugazhi imenuje prava zerkuv?*

Prava zerkuv se imenuje tudi *Rimfska*, ker je zerkuv v Rimu glava vsih drugih zerkuv, ino fredina edinosti.

b. Od gmajne Švetnikov.

127. *Kako imajo pravovérni Kristjani gmajno alj drushbo med febo?*

Pravovérni Kristjani imajo gmajno alj drushbo med febo, kakor vudje eniga telefa.

128. *Kako se drushba med pravovérnimi Kristjani imenuje?*

Drushba med pravovérnimi Kristjani je imenuje drushba alj gmajna Švetnikov, sato, ker so vsi k fvetosti poklizani, ino ker so vsi kristjani fkos Sakrament fvetiga kersta posvezheni.

129. *V shem obstoji drushba alj gmajna Švetnikov?*

Drushba alj gmajna Švetnikov obstoji v tem, de vsi vudje zerkve na duhovnih sakladih delesh imajo.

130. *Kateri so duhovni sakladi, na katerih vsi vudje zerkve delesh imajo?*

Duhovni sakladi, na katerih vsi vudje zerkve delesh imajo so: 1. fveti Sakramenti; 2. darituv fвете mafhe; 3. molituv; 4. dobre dela; 5. saflushenje vernih.

131. *Kateri so vudje zerkve, ki imajo drushbo med febo?*

Vudje zerkve, kateri imajo drushbo med febo, so: 1. Vérni na semli; 2. Švetniki v nebesih; ino 3. Dufhe mertvih, katere so u vizah.

132. *Kakofhno drushbo imajo med febo véрни na semli?*

Vérni na semli imajo drushbo med febo, ker molituv, ino saflushenje dobrih del vsakiga tudi všim drugim pomaga.

133. *Kakofhno drushbo imajo véрни na semli s svetniki v nebesih?*

Vérni na semli imajo drushbo s svetniki v nebesih, ker véрни na semli svetnike zhaštijo, ino jih v pomozh klizhejo: svetniki v nebesih pa sa vérne na semli per Bogu profijo.

134. *Kakofhno drushbo imajo véрни na semli s dufhami mertvih v vizah?*

Vérni na semlji imajo drushbo s dufhami mertvih u vizah, ker véрни na semli sa dufhe mertvih u vizah Boga profijo, ino jim s svojo molituvjo, dobrimi delmi, ino fosebno s tem pomagajo, de sveto mafho sa nje darujejo; dufhe mertvih pa s hvaleshnosti sa vérne na semli per Bogu profijo.

§. 10. Od defetiga zhlena vére.

35. *Kako se glafi defeti zhlen vére?*

Defeti zhlen vére se tako glafi: *Odpufhanje grehov.*

16. *Kaj naf vuzhi defeti zhlen vére?*

Defeti zhlen vére naf vuzhi, de je Kristuf svoji zerkvi oblast dal, grehe odpufhati.

17. *Kdo ima v pravi zerkvi oblast, grehe odpufhati?*

V pravi zerkvi imajo fhkofje ino mafhniki oblast, grehe odpufhati.

18. *Kje se grehi odpufhajo?*

Grehi se odpufhajo v Sakramenti sv. kersta ino sve pokore.

139 *Kateri grehi se odpufhajo v Sakramenti svetiga kersta ino kateri v Sakramenti svete pokore?*

Sakramenti svetiga kersta se odpufha poerbani

greh ino vsi pred kerštam storjeni grehi; v Sakramenti svete pokore pa tišči grehi, kateri so bili po svetim keršči storjeni.

§. 11. Od ednajftina zhlena vére.

140. Kako se glafi ednajšči zhlen vére?

Ednajšči zhlen vére se tako glafi: *Vštajenje meša.*

141. Kaj saštopimo pod vštajenjam meša?

Pod vštajenjam meša saštopimo, de bo Bog šodni dan mertve obudil, ino de bojo ljudje s svojim mešam, to je, ravno s tiščiimi telešči vštali, katere so v šhivlenji imeli.

142. Sakaj bojo ljudje s švojimi telešči vštali?

Ljudje bojo s švojimi telešči vštali, de bojo teleša s dušhami vred alj vezhno polonane alj vezhno pošhtrafane.

§. 12. Od dvanajftiga zhlena vére.

143. Kako se glafi dvanajšči zhlen vére?

Dvanajšči zhlen vére se tako glafi: *Ino vezhno šhivljenje.*

144. Kaj verjemo ino šposnamo s bešedami dvanajštiga zhlena vére?

Verjemo ino šposnamo s bešedami dvanajštiga zhlena vére vezhno svelizhanje, katero bo šhelje švetnikov popolnoma našitilo.

145. Kako bojo šhelje švetnikov ino išvolenih našitene?

Šhelje švetnikov ino išvolenih bojo popolnoma našitene, ker bojo Boga vekomaj gledali, ljubili ino vshivali.

146. Ali ne bojo tudi hudizšči ino hudobni vezhniga šhivlenja imeli?

Hudizšči ino hudobni bojo šizer tudi vezhno, vunder pa nar nefrezhnifšči šhivljenje imeli, ker bojo sa švoje grehe vezhne šhtrafenge v pekli terpeli.

147. *Sakaj skonzhamo apostolska véro s besedo Amen?*

Apostolsko véro fkonzhamo s besedo *Amen*, ker beseda *Amen* pomeni, de kaj poterdimó.

148. *Kaj pa poterdimó s besedo Amen?*

S besedo *Amen* poterdimó, de refniz, fвете apostolske vére ne dvomímó, ampak vse sa ref deršimó kar je v njej sapopadeno.

Druga postava.

Od vupanja.

I. Rasdelek.

Kaj de je keršhansko vupanje.

149. *Kaj je keršhansko vupanje?*

Keršhansko vupanje je zhesnatura od Boga vlita zhednost, po kateri vse saneflivo od Boga poshelimo ino zhakamo, kar nam je obljubil.

150. *Kaj se pravi keršhansko vupati?*

Keršhansko vupati se pravi, od Boga saneflivo perzhakovati, kar nam je obljubil.

151. *Kaj vupamo od Boga?*

Vupamo od Boga vezhno shivljenje, to je, vezhno svelizhanje, ino perpomozhke, tiftiga dosezhi.

152. *Sakaj vupamo?*

Vupamo, ker je Bog vfegamogozhen, v spolnenji fvojih obljub svešt, nefkonzhno dobrotliv ino vsmiljen; ino torej samore ino hozhe spolniti, kar je obljubil.

153. *S zhem se vupanje obudi?*

Vupanje se obudi fosebno s molitvijo.

II. Rasdelek.

Od molitve.

§. 1. Od molitve sploh.

154. *Kaj je molituv?*

Molituv je povsdigovanje Duha k Bogu.

155. *Sakaj molimo?*

Molimo, de Boga, kakor narvifhiga Gospoda po vfi dolshnosti zhaftimo, de ga, tako dobro sa pri-jete dobrote sahvalimo, kakor tudi sa to, kar nam je fhe sa naprej potreba, profimo.

156. *Sakaj fhe molimo?*

Molimo tudi sa odpufhanje grehov, de v fplofhnih ino fosebnih, laftnih ino blishniga potrebah od Boga pomozhi fprofimo.

158. *Na koliko vish samoremo moliti?*

Samoremo moliti na dvé vishe: alj famuzh sno-trajno, alj tudi snotrajno ino svunajno.

158. *Kako se moli snotrajno?*

Snotrajno se móli, ako famuzh misli ino shelje fvojiga ferzu k Bogu povsdignemo.

159. *Kako se moli svunajno?*

Svunajno se moli, ako misli ino shelje fvojiga ferza s besedami fklenemo; ino ta molituv se imenuje, de je vufna.

160. *Na kaj je per vufni molitvi gledati?*

Per vufni molitvi je gledati, de mora duh alj

dufha zhloveka ravno to misliti, hoteti ino sheleti, kar besede vufne molitve v sebi sapopadejo.

161. *Je tudi vufna molitue dobra ino potrebna?*

Tudi vufna molituv je dobra ino potrebna, ker tega, kateri moli, k poboshnosti budi, ino tudi drugim, kateri besede molitve flifhijo, k fvetim mislam ino molitvi pomaga.

162. *Zhemu fo nam molituvne bukve?*

Molituvne bukve fo nam sa to, de loshej poboshne misli ino svete shelje obudimo, katere fo per molitvi potrebne. Šo fosebno tim pomaglive, kateri svojih potrěb s besedami isrekvati ne morejo.

163. *Ali fmo dolshni moliti?*

Dolshni fmo moliti; sakaj molituv je nar imenit-nishih dolshnost nafhe vére.

164. *Kaj naf vėshe moliti?*

Boshja sapoved, sgled ino povelja Kristusova naf veshe moliti.

165. *V zhigavim imeni moramo moliti?*

V imeni Kristusovim moramo moliti.

166. *Kako moramo moliti?*

S ponishnostjo in sgrivanim ferzam, v duhu ino refnizi, s vero ino saneflivostjo moramo moliti.

167. *Kje je sapopadeno, sa kar moliti moramo?*

Vfe, sa kar moliti moramo, je v Ozhe nafhi, to je, v Gospodovi molitvi sapopadeno.

§. 2. Od Gospodove molitve posebej.

168. *Kdo naf je vuzhil moliti?*

Kristuf, nafh Gospod, naf je vuzhil moliti.

169. *Kako naf je Kristuf vuzhil moliti?*

Kristuf naf je vuzhil moliti Ozhe nafh, ki se tudi Gospodova molituv imenuje.

170. *Kako se Ozhe nash glasi?*

Ozhe nash se tako glasi: Ozhe nash, kateri si v nebesih. Povezveno bodi tvoje ime. Pridi k nam tvoje kralstvo. Sgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na semli. Daj nam doneš nash vsakdanji kruh. Ino odpušti nam nash dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom. Ino nash ne vpeli v skušnjavo. Temuzh rešhi nash od hudiga. Amen.

171. *Is zhefa obstoji Gospodova molituv?*

Gospodova molituv obstoji is eniga predgovora ino fedem prošhenj.

a. Od predgovora.

172. *Kako se glasi predgovor?*

Predgovor se tako glasi: Ozhe nash, kateri si v nebesih.

173. *H komu klizhemo s temi besedami predgovora?*

S temi besedami predgovora klizhemo k Bogu, kateri je nash Ozhe.

174. *Sakaj pravimo Bogu Ozhe?*

Bogu pravimo Ozhe, ker je ljudi po svoji podobi stvaril, ino po ozhetovo sa nje fkerbi.

175. *Sakaj pravimo Bogu: Ozhe nash?*

Bogu pravimo: Ozhe nash, ker nash je vse fkos svetiga Duha per svetim keršti sa svoje otroke, sa svoje erbe, sa sraven-erbe Jesufa Kristufa, ino sa brate med sebo storil.

176. *Sakaj pravimo: Kateri si v nebesih?*

Pravimo: Kateri si v nebesih; ker Bog, de si je ravno povsod prizhejzh, vunder fosebno v nebesih prebiva, kjer se svojim isvolenim od oblizhja do oblizhja kashe. ino vshivati daja.

b. Od treh prvih proshenj Gospodove
molitve.

177. *Kako se glasi prva proshnja?*

Perva proshnja se tako glasi: *Pofvezhenó bodi tvoje ime.*

178. *Sakaj profimo nar poprej, de bi boshje ime pofvezhenó bilo?*

Profimo nar poprej, de bi boshje ime pofvezhenó bilo, ker vſelaj, ino pred vſemi rezhmi ſa to proſiti moramo, kar boshjo zhaſt ſadeva, ino potem ſhe le ſa to, kar je nam alj bliſhnimu potreba.

179. *Kaj profimo v prvi proshnji?*

V prvi proshnji profimo:

1. De bi Bog od vſih ljudi na ſemli ſpoſnan bil, ino de bi njegovo narſvetejſhi ime ſnano ino povſod hvaleno bilo.

2. De bi ſe greſhniki k Bogu ſpreobrnili, ino de bi bili k pokori ganjeni.

4. De bi boshje preſveto ime ne bilo nikdar o-
fkrunjeno, ne ſkos krivoverſtvo, ne ſkos preklinvanje
ino nekerſhanſko ſhivljenje.

180. *Kako se glasi druga proshnja?*

Druga proshnja ſe tako glasi: *Pridi k nam tvoje kraljeſtvo.*

181. *Kaj profimo v drugi proshnji?*

V drugi proshnji profimo:

1. De bi Bog ſvojo zerkuv ino kraleſtvo ſvoje
gnade ras-ſhiril ino poterdil: kraleſtvo hudizha ino
greha pa pokonzhal.

2. De bi véro, vupanje ino ljubesen v naſ vlil,
ino te zhednoſti v naſ pomnoſhil.

3. Sadnizh; de bi nam po tem ſhivljenji nebefa
podeliti hotel.

182. *Kako se glasi tretja prošnja?*

Tretja prošnja se tako glasi: *Sgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na semli.*

183. *Kaj prosimo v tretji prošnji?*

V tretji prošnji prosimo:

1. De bi nam Bog gnado dodeliti hotel, njegovo boshjo voljo v vseh nakluzhbalh na semli tako na tenko ino perpravno izpolniti, kakor jo angeli ino fvetniki v nebesih izpolnjujejo.

2. De bi Bog vse odvernili, kar je izpolnovanju njegove boshje volje na poti.

c. Od fhtirih sadnih prošhenj Gospodove molitve.

194. *Kako se glasi sheterta prošnja?*

Zheterta prošnja se tako glasi: *Daj nam dones nafh vsakdanji kruh.*

185. *Kaj prosimo v sheterti prošnji?*

V zheterti prošnji prosimo:

1. De bi nam Bog vse dal, kar nam je sa' ohranjenje telefniga ino dušhniga shivlenja potreba.

2. De bi Bog dragoto ino lakoto, pa tudi gréh, savoljo kateriga vezhkrat take fhtrasenge nastopijo, dobrotljivo od naf odverniti hotel.

186. *Kako se glasi péta prošnja?*

Péta prošnja se tako glasi: *Odpusti nam nafhe dolge, kakor tudi mi odpušhamo svojim dolshnikam.*

187. *Kaj prosimo v peti prošnji?*

V peti prošnji prosimo, de bi nam Bog nafhe grehe odpustil ravno kakor mi odpustimo tistim, kateri so naf ras-shalili.

188. *Kako se glasi shešta prošnja?*

Shešta prošnja se tako glasi: *Ino ne vpelaj naf v fkušnjavo.*

189. *Kaj prosimo v fhésti profhnji?*

V fhésti profhnji prosimo, de bi nam Bog ob zhaf fkuhnhjave svoje pomozhi ne odtegnil, ino ne perpu-
stil, de bi pod fkuhnhjavo obnemagali.

190. *Od koga smo sosebno fkuhni?*

Sosebno smo fkuhni od sveta, od svojiga mesa, to je od svojiga hudiga nagnenja ino poshelenja, ino od hudizha.

191. *Ali so tudi poboshni ino pravizhni od Boga fkuhni?*

Tudi poboshni ino pravizhni so od Boga fkuhni, ako Bog njih zhednost fkuši: 1. s bolesnijo, 2. s rev-
fhino ino drugimi nadlogami.

192. *Kako se glafi sedma profhnja?*

Sedma profhnja se tako glafi: *Temuzh refhi naf od hudiga.*

193. *Kaj prosimo v fédmi profhnji?*

V fédmi profhnji prosimo:

1. De bi naf Bog refhil sosebno hudiga na dufhi, kar je gréh, ino naf obvarval zhafnih ino vezhnih fhtrafeng gréha.

2. De bi naf Bog tudi zhafnih nadlog refhil, ako niso k nafhimu svelizhanju.

3. De bi nam Bog gnado dodelil, vse nadloge, ka-
tere nam poshile, poterpeshljivo ino stanovitno prenesti.

194. *Kaj pomeni beseda: Amen?*

Beseda Amen pomeni: *sgódi se! alj: sgodilo se bo.*

§. 3. Od angelfkiga zheshenja,

195. *Katero molituv dostavljajo kristjani vezhi del Ozhenafhu?*

Katolfhki kristjani dostavljajo vezhi del Ozhenafhu angelfko zheshenje.

196. *Kaj je angelfko zheshenje?*

Angelfko zheshenje je molituv, s katero sveto

Devizo Marijo, mater boshjo pred vsemi angeli ino svetniki fosebno zhaštimo ino na pomozh klizhemo.

197. *Kako se glasi angelsko zhefhenje?*

Angelsko zhefhenje se glasi tako: Zhefhena si Marija, gnade polna, Gospod je s tabo. Shegnana si med shenami, ino shegnan je sad tvojiga telefa, Jesus. Šveta Marija, mati boshja! profi sa nas grefhnike sdaj ino na nafho smertno vuro. Amen.

198. *Is koliko delov obstoji angelsko zhefhenje?*

Angelsko zhefhenje obstoji is treh delov: is pozhefhenja arhangela Gabriela, is pozhefhenja svete Elisabete, ino is beséd zerkve.

199. *Kako je arhangel Gabriel pozhaštil Marijo?*

Arhangel Gabriel je pozhaštil Marijo s temi besedami: Zhefhena si Marija, gnade polna, Gospod je s tebo, shegnana si med shenami.

200. *Kako je sv. Elisabeta pozhaštila Marijo?*

Elisabet je povsela besede Angela: Shegnana si med shenami; ino je perštavila fhe te besede: ino shegnani je sad tvojiga telefa.

201. *Katere besede je perdjala zerkuv?*

Zerkuv je perdjala te besede: Jesus. Šveta Marija, mati boshja profi sa nas grefhnike, sdaj ino na nafho smertno vuro. Amen.

202. *Sakaj pravimo: Šveta Marija, mati boshja?*

Pravimo: Šveta Marija, mati boshja:

1. ker je sveta Deviza Marija Jesusa Kristusa rodila, kateri je pravi Bog.

2. ker to ime v nas savupanje obudi, de Bog njene proshnje vflisli.

203. *Sakaj rezhemo: Profi sa nas grefhnike?*

Rezhemo: Profi sa nas grefhnike, de bi bila Ma-

rija savoljo sposnanja nafhe revfhine nagnjena, nam duha pokore ino odpufhanje nafhih grehov od Boga fprofiti.

204. *Sakaj rezhemo: Profi sa naf sdaj ino na nafho fmertno vuro?*

Rezhemo poslednizh: *Profi sa naf sdaj ino na nafho fmertno vuro*: ker nam je vedno, sdaj kakor ob fmertni vuri, ker fo fkufhnjave hudizha vezhkrat filno velike, boshje pomozhi potreba.

205. *Kedaj katolfhka zerkuv fosebno pozhafti Mater boshjo s angelskim zheshenjam?*

Katolfhka zerkuv pozhafti Mater boshjo s angelskim zheshenjam fosebno, kadar fe sjutraj, opoldne ino svezher k molitvi svoni.

206. *Zhesa fe je per tem svonenji fosebno fpomniti?*

Per tem svonenji fe je fosebno vzhlovezhenja Šina boshjiga hvaleshno ino poboshno fpomniti.

Tretja postava.

Od ljubeshni.

I. Rasdelek.

Kaj de je kerfhanfka ljubeshen.

207. *Kaj je kerfhanfka ljubeshen?*

Kerfhanfka ljubeshen je zhesnaturna od Boga vli-ta zhednoft, po kateri Boga Gofpoda, ker je narvik-

fhi dobrota, savoljo njega famiga, blishniga pa savoljo Boga, kakor fami febe ljubimo.

208. *Kaj se pravi kerfhanfko ljubiti?*

Kerfhanfko ljubiti se pravi Boga kakor narvikfhi dobroto savoljo njega famiga, ino blishniga savoljo Boga ljubiti, savoljo Boga vse voljno storiti, kar nam je sapovedal.

209. *Sakaj fhe moramo Boga ljubiti?*

Boga moramo tudi sato ljubiti, ker je nam nefkonzhno dobrotliv.

210. *Kako moramo Boga ljubiti?*

Boga moramo ljubiti zhes vse, is zeliga fvojiga ferza, is ze le fvoje dufhe, is ze le fvoje pameti, ino is ze le fvoje mozhi.

211. *Kaj se pravi: Boga zhes vse ljubiti?*

Boga zhes vse ljubiti se pravi: Boga bolj ljubiti kakor vse stvar, ga rajfhi imeti, kakor vse, kar nam samore prijetno ino dopadljivo biti.

212. *Kaj se pravi Boga is zeliga ferza, is ze le dufhe, is ze le mozhi ino is ze le pameti ljubiti?*

Boga is zeliga ferza, is ze le dufhe, is ze le mozhi ino is ze le pameti ljubiti, se pravi, vse fvoje mi fli, vse fvoje shelje ino vse fvoje befede ino djanja na Boga obrazhati: rajfhi vse terpeti, kakor soper boshje sapovedi ravnati.

213. *Kdo se saftopi pod befedo: blishni?*

Pod befedo: *blishni* se saftopi vfak zhlovek, perjatel ino fovrashnik.

214. *Kaj se pravi blishniga ljubiti?*

Blishniga ljubiti se pravi: blishnimu dobro sheleti, mu to storiti, kar mu je prijetno ino k pridu, ino vse opu fti, kar mu je neprijetno ino fhkodljivo.

215. *Kaj se pravi blishniga savoljo Boga ljubiti?*

Blishniga savoljo Boga ljubiti se pravi: blishniga sato ljubiti, ker je boshja podoba, ino ker je Bog sapovedal, blishniga ljubiti.

216. *Kaj se pravi blishniga kakor famiga febe ljubiti?*

Blishniga kakor famiga febe ljubiti se pravi: blishnimu nizhefar storiti, kar bi mi fami po pameti radi ne imeli; se pravi: mu to fkasati, kar bi mi fami po pravizi sa se terjati samogli.

217. *Je kerfkanfka ljubesen potrebna?*

Kerfhanfka ljubesen je tako potrebna, de zhlovek, ki je per pameti, bres ljubesni svelizhan biti ne more.

218. *Kako se fkashe ljubesen do Boga ino blishniga?*

Ljubesen do Boga ino blishniga se fkashe s ispolnovanjem defet sapoved boshjih.

II. Rasdelek.

Od defet boshjih sapoved sploh.

219. *Katere so defet sapovedi boshje?*

Po poglavitnim sapopadki so defet sapovedi nafledne:

1. Vervaj v eniga famiga Boga.
2. Ne imenuj po nepridnim imena svojiga Boga.
3. Pofvezhuj prasniki.
4. Špofhtuj ozheta ino mater, de bosh dolgo shivel, ino de ti bo dobro na semli.
5. Ne vbijaj.
6. Ne presheftvaj.
7. Ne kradi.
8. Ne prizhaj po krivim soper svojiga blishniga.

9. Ne sheli fvojiga blishniga shene.

10. Ne sheli fvojiga blishniga blaga.

220. *Komu je Bog dal defet sapovedi?*

Bog je dal defet sapovedi Mojsefu na gori Šinaj sa Israelfsko ljudstvo, ko je po is-hodu is Egipta v pufhavi bilo.

221. *Kako je dal Bog defet sapovedi?*

Bog je dal defet sapovedi na dveh kamenitih tablah s fvojim perštam sapifane med gromenjam ino blifkanjam, ino fizer: 1. de bi fvoje ljudstvo sa ispolnovanje bolj pripravno, 2. boshji volji s vezhim spofhtovanjam vdano štoril, 3. de bi v tišnih, ki jih prelomijo štrah pred fvojo mozhjo ino shuganimi fhtrafengi obudil.

222. *Šmo tudi mi dolshni, defet boshjih sapoved ispolnovati?*

Tudi mi fmo dolshni, defet sapoved boshjih ispolnovati: 1. Ker fo raslaganje naturne poštave, katera je v nafhe ferza sapifana. 2. Ker jih je Jesuf Kristuf šam poterdil, ino ispolnovati sapovedal.

223. *Ali fmo v štani, defet boshjih sapoved ispolnovati?*

V štani fmo, defet boshjih sapoved ispolnovati, ker Bog vfakimu fvojo gnado k temu da.

224. *Kai sapopadejo v sebi defet sapovedi boshje?*

Tri perve sapovedi sapopadejo dolshnošti do Boga, fedem drugih pa dolshnošti do blishniga.

225. *Kje se snajde sapopadek defet sapoved v kratkim.*

Sapopadek defet sapoved se najde v kratkim v dveh sapovedah ljubeshni.

226. *Katera je perva sapoved ljubeshni?*

Perva sapoved ljubeshni je: *Ljubi Gospoda fvojiga Boga is zeliga fvojiga ferza, is zeše fvoje duše, is zeše fvoje pameti ino is zeše fvoje mozhi.*

227. Katera je druga sapoved ljubesni?

Druga sapoved ljubesni je: *Ljubi svojiga blishniga kakor famiga sebe.*

228. Kako rasloshi Kristuf sapoved ljubesni blishniga?

Kristuf rasloshi sapoved ljubesni blishniga s temi besedami: *Štorite ljudem vse, kar fami shelite, de bi oni vam storili, sakaj v tem obstoji postava ino preroki.*

229. Kaj si je per vsaki sapovedi pomniti?

Per vsaki sapovedi si je pomniti, de je u vsaki nekaj sapovedaniga, nekaj pa prepovedaniga.

III. Rasdelek.

Od deset sapoved boshjih posebej.

§. 1. Od prvih treh sapoved, katere dolshnosti do Boga sapopadejo.

230. Kaj je v prvi sapovedi sapovedano?

V prvi sapovedi je sapovedano, v eniga Boga vėrvati, ga moliti, v njega vupati, njega ljubiti.

231. Kaj je v prvi sapovedi prepovedano?

V prvi sapovedi je prepovedano: Nejevera, malikovanje, krivoverstvo, vedeshevanje, prasna vera, vrashe (zopernija), sovrasenje Boga, obvupanje, nesavuplivost, alj tudi predersno savupanje v boshjo milost.

232. Ali je soper prva sapoved angele ino svetnike zhashtiti ino v pomozh klizati?

Ni soper prva sapoved, ampak je dobro ino koristno, angele ino svetnike zhashtiti ino v pomozh klizati,

233. Sakaj klizhejo katolfhki kristjani angele v pomozh?

Katolfhki kristjani klizhejo angele v pomozh, ker so ljudem sa varhe dani; ker ljudi ljubijo, sa njih

svelizhanje fkerbijo, sa nje molijo, ino ker vedno Boga gledajo, ino mu tudi molituv ljudi naprej nosijo.

234. *Sakaj klizhejo katolfhki kristjani tudi svetnike v pomozh?*

Katolfhki kristjani klizhejo tudi svetnike v pomozh, ne kakor de bi oni is fvoje lastne mozhi pomagati samogli, ampak ker so perjateli boshji, ino tudi sa ljudi per Bogu profijo.

235. *Ali je raba svetih podob soper perva sapoved?*

Raba*) svetih podob v katolfhki zerkvi ni soper pervo sapoved boshjo; sakaj ta prepove le podobe delati sato, de bi se molile.

236. *Sakaj katolfhki kristjani podobe zhaftijo?*

Katolfhki kristjani zhaftijo podobe, ker nam kaj zhaftitljiviga, na primér: katero boshjih perfhón, māter boshjo alj kakiga svetnika pred ozhi postavijo. Zhesfhenje ni namenjeno podobi, ampak temu, kogar podoba poméni.

237. *Ali ne ravnajo katolfhki kristjani soper pervo sapoved, ker tudi svete ostanke zhaftijo?*

Katolfhki kristjani ne ravnajo soper pervo sapoved, ker tudi svete ostanke zhaftijo, satò ker jih ne molijo.

238. *Sakaj zhaftijo katolfhki kristjani svete ostanke?*

Katolfhki kristjani zhaftijo svete ostanke:

1. Ker so ostantki tistih teléf, v katerih so se svetniki alj fkos martro Bogu v dar pernesli, alj so pa fkos pokoro ino druge svete djanja v fosebni popolnosti Bogu flushili.

2. Ker bo Bog ravno te ostanke po vstajenji mertvih v nebesih vezhno povelizhal.

3. Ker je Bog fkos ostanke vezhkrat zhudeshe dopernafhal, ino ljudem mnoge dobre fkasal.

*) Šhpoganje, fhega svete podobe imeti.

239. Kaj je v drugi sapovedi prepovedano?

V drugi sapovedi je prepovedano, boshjimu imenu nezhaft delati.

240. Kako se boshjimu imenu nezhaft dela?

Boshjimu imenu se dela nezhaft.

1. S vsakim graham.

2. Šosebno s preklinovanjam, kader fe od Boga, od prave vére ino od fvetnikov sanizhlivo govori.

3. Kadar fe bres potrebe alj zelo po krivim per-feshe.

4. Kadar fe Bogu storjene obljube prelomijo.

5. Kadar fe boshje imé bres potrebe ino zhafti isrezhe.

7. Kadar fe boshja beseda alj pazhi alj pa na krivo obrazha.

241. Kaj je v drugi sapovedi sapevedano?

V drugi sapovedi je sapovedano, boshje imé po-fvezhovati ino s zhaftjo imenovati.

242. Kako se boshje imé zhafti ino posvezhuje?

Boshje imé se zhafti ino posvezhuje:

1. Ako fe Bog ferzhno pred zelim fvetam sposna.

2. Ako fe Bog v dušnih ino telefnihi potrebah v pomozh klizhe.

3. Ako fe fkos pravizhno perfégo Bog sa prizho poklizhe, kako rezh verjetno storiti.

4. Ako fe Bogu storjene obljube svešto ispolnijo.

5. Ako fe boshja beseda pridno ino poboshno poslufha.

6. Ako fe vse k hvali ino zhafti boshjiga iména sazhe ino Bogu daruje.

243. Kaj je v tretji sapovedi sapovedano?

V tretji sapovedi je sapovedano, v nedelo, ka-tera je she od apostolfskih zhafov h spominu Kristufo-

viga vftajenja sa nafh prasn timer odlozhena, od dela pozhivati, ino poboshne dela dopernafhati.

244. Kaj je v tretji sapovedi prepovedano?

V tretji sapovedi je prepovedano:

1. V fako hlapzhovfko delo bres potrebe ino pravizhniga dovolenja.

2 Vfe druga opravila, katere temu dnevu alj nezhaft delajo alj pa njegovo povvezhovanje odvrazhajo.

§. 2. Od fedem poslednih sapoved, katere dolshnosti do Boga sapopadejo.

245. Kaj je v zheterti sapovedi fofebno sapovedano?

V zheterti sapovedi je fofebno sapovedano, de imajo otrozi fvoje ftarifhe ljubiti, fpofhtovati, jim ftrezhi, u vfem, kar ni soper boshje sapovedi, pokorni biti, njim v dufhnih ino telefkih potrebah pomagati, ino sa nje moliti.

246. Kaj je v zheterti sapovedi prepevedano?

V zheterti sapovedi je prepovedano, ftarifham nepokorn biti, jih fovrashiti, sanizhevati, saframovati, smerjati alj preklinjati, jih v potrebah sapuftiti, alj jim fhkodvati.

247. Kaj je otrokam obljubljeno, kateri to sapoved ispolnijo?

Otrokam, kateri to sapoved ispolnijo, je dolgo shivljenje in frezha oblublana.

248. Zhesa se je otrokam bati, kateri te sapovedi ne ispolnijo?

Otrokam, kateri te sapovedi ne ispolnijo, fe je narhujfhkih zhafnih ino vezhkih fhtrafeng bati.

249. Katere dolshnosti imajo ftarifhi do fvojih otrok?

Štarifhi fo dolshni:

1. Svoje otroke v pravi véri ino v drugim po-

trebnim snanji alj fami, alj fkos druge podvuzhiti, ino jih v boshjim strahu vaditi.

2. Vse pohujfhanje po mozhi od njih nasaj der-shati, ino jim s poboshnim shivlenjam dobre isglede dajati.

3. Sa telefno ino dufhno frézho svojih otrók fker-beti, jim potrebno perpraviti, dati ino pomagati.

4. Pogrefhke ino flabofti svojih otrók ne premeh-ko pa tudi ne preojfiro, ampak vfelaj s ljubescno ino krotkoftjo fhtrafati?

250. *Ali zheterta sapoved famuzh otroke ino ftarifhe sadéva?*

Zheterta sapoved ne sadéva famuzh otrók ino ftarifhov, ampak tudi vse podloshne ino vse njih go-fpofke, duhovfke ino deshelfke, tudi vuzhenike, ino fhe zeló nekoliko tudi tifte ljudi, kateri fo savoljo svoje ftarofki ino imenitnofki zhafti vrédni.

251. *Katere dolshnofki imajo podloshni?*

Podloshni fo dolshni proti svojim naprejpoftavle-nim ino gofpofkam, naj fi bojo dobri alj hudobni, fe tako nofti, kakor otrozi proti svojim ftarifham. Kar je otrokam do njih ftarifhov sapovedano ino prepove-dano, je vezhi del tudi podloshnim do njih naprej-poftavljenih sapovedano ino prepovedano.

252. *Katere dolshnofki imajo gofpofke ino naprejpoftavleni do svojih podloshnih?*

Gospofke ino naprejpoftavleni fo svojim podlosh-nim fploh vezhi del tega dolshni, k zhemur fo ftarifhi do svojih otrok savesani; fofebno fo pa dolshni, svoje podloshne v pravi veri ohraniti, jim pravizo ofkerbe-ti, jih file ino krivize varvati.

253. *Kaj je v peti sapovedi prepovedano?*

V peti sapovedi je prepovedano, ne koga druji-ga ne famiga febe vmoriti alj poshkodvati.

254. *Kaj je s/he vezh v peti sapovedi prepovedano?*

V peti sapovedi je tudi prepovedano: jesa, foverashtvo, pohujfhanje, ino vfako ras-shalenje blishniga.

255. *Kaj je v peti sapovedi sapovedano?*

V peti sapovedi je *sapovedano*:

1. Mir ino lepo saftopnost s vfakim imeti, tudi s tiftim, kateri bi naf bil ras-shalil.

2. Vfakimu dober isgled dajati.

3. Blishnimu dufhne ino telefne dobrote fkasovati.

256. *Kaj je v fhefti sapovedi prepovedano?*

V *fhefti* sapovedi so *prepovedane* vse nezhiste dela, nezhisto obnafhanje ino nezhiste besede, radovoljno dopadajenje ino pervolenje per nezhistih mislih ino sheljah, ino vse, kar k nezhistosti napeljuje.

257. *Kaj napeljuje k nezhistosti?*

K nezhistosti napeljuje: Nezhimernost in neframnost v obleki, lenoba, nesmérnost v jédi ino pijazhi, preprijasno pezhanje s perfhonami drugiga spola, radoglednost ozhi ino branje nezhistih písem.

258. *Kateri hudi nastopki is-hajajo is nezhistosti.*

Is nezhistosti is-haja:

1. Posablenje na Boga.

2. Šlepóta vuma.

3. Vterpnost volje.

4. Vzhasi sguba vére.

5. Hude ino framotne bolesni na telef.

6. Savoljo te pregrehe je Bog vezhkrat zele deshele, méfta ino narode grosovitno fhtrafal.

259. *Sakaj je v tej sapovedi fosebno ino na ravnost presheftovanje prepovedano?*

Presheftovanje je v tej sapovedi fosebno ino na ravuost prepovedano, ker ljudje, ki pregreho preshe-

stovanja do perne sejo, poverh framotne pregrehe nezhiſtoſti ſhe tudi pregrehe krivize ſtorijo.

260. *Kaj je v ſheſti ſapovedi ſapovedano?*

V *ſheſti ſapovedi je ſapovedano*, ſe na duſhi ino na teleſi zhiſto ſadershati, zeló v miſlih, beſedah ino obnaſhanji; tudi je ſapovedano, ſe vſih greſhnih perloſhnoſti ſkerbno ogibati.

261. *Kaj je v ſédmi ſapovedi prepovedano?*

V *ſédmi ſapovedi je prepovedano*: tatvina, goljſija per méri ino vagi, perdershanje ptujiga blaga ino ſafluſheniga plazhila, odertija per poſojevanji, ino vſe poſhkodovanje bliſhniga na njegovim premoſhenji ino na njegovih pravizah.

262. *Kaj je v ſédmi ſapovedi ſapovedano?*

V *ſédmi ſapovedi je ſapovedano*, vſakimu njegovo puſtiti, dati ino ſtoriti, vkradeno blago poverniti, in ſtorjeno ſhkodo popraviti.

263. *Kaj je v oſmi ſapovedi prepovedano?*

V *oſmi ſapovedi je prepovedano*; krivo prižhanje, krive toſhbe, vſe laſhi, tudi laſhi is ſhale ino v fili, obrekovanje, opravlanje, krivo natolzovanje, predersna ſodba, podpihovanje.

264. *Kaj je v oſmi ſapovedi ſapovedano?*

V *oſmi ſapovedi je ſapovedano*: Refniza, odkritoſerzhnoſt v govorjenji ino djanji, poganjanje ſa dobro ime bliſhniga, naſajvſetje obrekovanja ino opravljanja.

265. *Kaj prepovéſte dve poſledne ſapovedi?*

Dve poſledne ſapovedi prepovéſte vſe poſhelenje tega, kar je drugih.

266. *Kaj je v dvéh poſlednih ſapovedih ſapovedano?*

V *dvéh poſlednih ſapovedih je ſapovedano*: Zhi-

štôta ferza, krotenje hudiga poshelenja, ino fosebno nobenih shelj do tega imeti, kar ni nashiga.

267. Sakaj je Bog tudi nafhe shelje ino nafhe poshelenje postavi podvergel?

Bog je tudi nafhe shelje ino nafhe poshelenje postavi podvergel, nam pokasati:

1. De je on Gospod nashih ferz.

2. De mu nizh od vsega tega ni fkrity, kar se v nashim ferzi godi.

3. De je njegova poštava boljſhi, ko vse zhloveſhke poštave, katere samorejo le nafhe svunajne dela sapovedovati, ne pa tudi nashih snotrajnih misli.

4. De, greh satreti, je potrebno, ga prezej v njegovim isvirku, kar je hudo poshelenje, sadufhiti.

268. Kaj se vuzhimo is dvêh poslednih sapoved?

Is dvêh poslednih sapoved se vuzhimo, de kriftjanu ne smé biti sadoſti, sapovedane dolshnoſti le svunajno ispolnovati, ampak de mora tudi voljo imeti, to je, is zeliga ferza perpravlen biti, vse ſtoriti ino puſtiti, kar je sapovedano alj prepovedano.

270. Kaj je Bog tiſtim obljubil, kateri njegove sapovedi dershijo?

Bog je tiſtim, kateri njegove sapovedi dershijo, vezhno shivljenje, ino na tem ſveti mnogo frezho ino shegen obljubil.

IV. Rasdelek.

Od zerkvenih sapoved ſploh.

271. Ali ima katolſhka zerkuv oblaſt, sapovedi dajati?

Katolſhka zerkuv ima oblaſt, sapovedi dajati, ino fizer od Jesufa Kriftufa. Tudi je sapovedi dala.

272. Ali smo dolžni, cerkvene sapovedi izpolnovati?

Dolžni smo, cerkvene sapovedi izpolnovati:

1. Ker nam zheterta boshja sapoved dolžnost nalaga, duhovsko ino deshelfko gosposko vbogati.

2. Ker je Kristuf, naš boshji postavodajavez v Evangelji na ravnost sapovedal, zerkuv poslušati.

273. Katere cerkvene sapovedi so, ki nam jih je sosebno potrebe vediti ino izpolnovati?

Zerkvene sapovedi, ki nam jih je sosebno potrebno vediti ino izpolnovati, so našledne petere:

1. Posvezhuj sapovedane prasnike.

2. Bodi ob nedelah ino sapovedanih prasniki s spodobno poboshnostjo per sveti masli.

3. Posti se sapovedane postne dni, namrezh fhtir-desetdanški post, kvaterne ino druge sapovedane postne dni, sdershi se tudi ob petkih ino sabotah mesenih jedi.

4. Špovej se svojih grehov postavlenimu spovedniku k manjšimu vsaj enkrat v léti, ino o velikonožnim zhafi prejmi sveto refhno Telo.

5. Ne obhajaj shenitve o prepovedanih zhafih.

V. Rasdelek.

Od zerkvenih sapoved posebej.

§. 1. Od dveh prvih zerkvenih sapoved.

274. Kako se glasi prva cerkvena sapoved?

Perva cerkvena sapoved se tako glasi: *Posvezhuj sapovedane prasnike.*

275. Kaj sapové zerkov v prvi sapovedi?

Zerkuv sapové v prvi sapovedi, prasnike ravno tako posvezhovati kakor nedele, torej tudi o prasniki pozihvati, ne delati, temuzh poboshne dela opravljati.

276. Kaj prepové zerkov v prvi sapovedi?

Zerkuv prepové v prvi sapovedi vse tišto, kar je v nedelo prepovedano; namrezh:

1. Vse hlapzhovske dela bres potrebe ino pravizhniga pervolenja, katere dela so, kakor v nedelo, zeli dan prepovedane.

2. Take opravila ino kratkozhafi, kateri temu dnevu alj nezhaft delajo, alj njegovo posvezhovanje nasaj dershijo.

277. Kako se glafi druga zerkvena sapoved?

Druga zerkvena sapoved se tako glafi: *Bodi ob nedelah ino sapovedanih prasniki s spodobno poboshnostjo per sveti mafhi.*

278. Kaj je v drugi sapovedi sapovedano?

V drugi sapovedi je sapovedano, ob nedelah ino sapovedanih prasniki per zeli sveti mafhi s poposhnostjo biti.

279. Kaj moramo storiti, de nedele ino prasnike po nameni zerkve posvezhujemo?

De nedele ino prasnike po nameni zerkve posvezhujemo, moramo ne le per sveti mafhi biti, ampak tudi pridge pasno poslufhati, Sakramente svete pokore ino presvetiga refhniga Telefa prejemat, duhovne bukve brati, per popoldanski flushbi biti, ino druge dobre dela dopernafhati.

280. Zhemu so prasniki vpostavljeni?

Prasniki Gospoda so vpostavljeni v spomin svetih fkrivnost, katere se ta dan obhajajo; prasniki prezhi-

še Devize ino svetnikov pa v hvaleshnost sa premnoge gnade, katere jim je Bog podelil, v spomin njih zhednosti, ino naš oferzhiti, de bi jih posnemali.

281. *Kaj je v prasnikih katolshkimu kristjanu storiti?*

O prasnikih mora katolshki kristjan:

1. Gnade, katero so zhloveshtvu sploh, alj svetnikom posebej podelene bile, poboshno premishlovati, ino Boga sa nje hvaliti.

2. Ši zhednosti svetnikov ko dobre sgleda pred ozhí staviti, katere posnemati ima.

3. Škos njih priproshnje per Bogu pomozh v svojih potrebah jiskati.

282. *Kaj je v drugi sapovedi prepovedano?*

V drugi sapovedi je fosebno *prepovedano* lenoba v flushbi boshji ob nedelah ino prasniki; ki se sgodi.

1. Ako se sveta mafha ne flifhi zela, alj ne s poboshnostjo, alj pa, zhe se k pridigi malokdaj pride.

2. Ako se zhaš sapovedane flushbe boshje s jedjo, pijazho, jigro alj drugim veselovanjam potrati, katero od boshje flushbe odvrazha.

1. Od svete mafhe.

a. Kaj de je sveta mafha, ino kaj de se per tišti godi.

283. *Kaj je sveta mafha?*

Šveta mafha je nekervava darituv noviga testamenta, vedni spomin kervave daritve, katero je Jesus Kristuf na krishi dopernefel.

284. *Sakaj se sveta mafha darituv imenuje?*

Šveta mafha se imenuje darituv, ker se v tišti Bogu vsegamogozhnimu telo ino kri Jesufa Kristufa na altarji daruje.

285. *Sakaj se imenuje, de je nekervava darituv?*

Imenuje se nekervava darituv, ker se v njej kri ne preliva, kakor se je na svetim krishi sgodilo.

286. *Kdo je sveto masho vpoštavil?*

Jesuf Kristuf je per sadni vezherji sveto masho vpoštavil.

287. *Kako je Jesuf Kristuf sveto masho vpoštavil?*

Jesuf Kristuf je sveto masho tako vpoštavil: 1. Je vsel kruh ino kelih s vinam. 2. Je oboje poshegnal ino rekel zhes kruh: To je moje Telo; ino zhes kelih: To je kelih moje kervi. 3. Je dal oboje prizhejzhim apofstelnam savshiti. 4. Je sapovedal: To storite k mojimu spominu.

288. *Sakaj je Jesuf Kristuf darituv svete mashe vpoštavil?*

Jesuf Kristuf je darituv svete mashe vpoštavil: 1. De bi svoji zerkvi prav ino refnizhno darituv do konza sveta sapustil. 2. De bi veden spomin kervave daritve na krishi v svoji zerkvi ohranil. 3. De bi nam dal fofebno snamnje svoje nefkonzhne ljubesni.

289. *Kdo opravlja darituv svete mashe?*

Per sveti mashi se nevidno Jesuf Kristuf sam daruje svojimu nebeshkimu Ozhetu sa naf, vidno pa opravlja to darituv mafhnik.

290. *Ali je kak raslozhek med daritvo svete mashe ino daritvo na krishi?*

Darituv svete mashe je ravno tista darituv, katero je Jesuf Kristuf na krishi dopernesel; le v tem, kako se daruje, je raslozhek. Na krishi je prelil Jesuf Kristuf svojo kri, per daritvi svete mashe se pa kri ne prelije.

291. *Kako opravlja mafhnik darituv svete mashe?*

Mafhnik opravlja darituv svete mashe tako, de ravno to stori, kar je Jesuf Kristuf per sadni vezherji storil.

1. Vsame kruh ino kelih s vinam.

2. Pofveti oboje, ino isgovori nad kruham ino vinam tiste befede Jesufa Kristufa, s katerimi se premenenje kruha ino vina v telo ino kri Jesufa Kristufa sgodi.

3. On sam vshije telo ino kri Jesufa Kristufa, ino da pod podobo kruha tudi vernim, ako k fvetimu obhajilu perštopiti hozhejo, ravno to savshiti.

292. *Sakaj opravlja mafhnik daritev fвете mafhe?*

Mafhnik opravlja darituv fвете mafhe:

1. Boshje narvikfhi gospostvo, ino narvezhi oblast, katero zhes vse stvarima ima, sposnati.

2. Boga sa vse prijete dobrote sahvaliti.

3. Od Boga odpufhanje grehov sadobiti.

4. Od Boga dobrote, katerih fmo potrebni; isprofiti.

293. *Komu se darituv fвете mafhe daruje?*

Darituv fвете mafhe se samore le samimu Bogu darovati.

294. *Ali se darituv fвете mafhe ne opravlja tudi v zhaft fvetnikam?*

Darituv fвете mafhe se fizer tudi v zhaft ino spomin fvetnikov opravlja; alj mafhnik tazhaf ne daruje fvetnikam, ampak le samimu Bogu.

295. *Sakaj se darituv fвете mafhe v zhaft fvetnikov opravlja?*

Darituv fвете mafhe se v zhaft fvetnikov opravlja:

1. Boga sa gnade sahvaliti, katere je fvetnikam fkasal.

2. Švetnike v pomozh klizati, de bi fvoje priproshnje s nafho molitvijo sdrushili.

296. *Sa koga daruje mafhnik darituv fвете mafhe?*

Mafhnik daruja darituv fвете mafhe sa shive ino mertve.

b. Kako de fe mora per fveti mafhi biti.

297. *Kako fe ima sveta mafha flifhati?*

Šveta mafha fe ima zela flifhati, nobeden njenih imenitnih delov fe ne smé samuditi; ni pa sadoſti, le poleg biti, kadar fe bere, ampak mora fe **1.** pasno; **2.** ſpodobno, ino **3.** poboshno flifhati.

298. *Kaj fe pravi sveto mafho pasno alj samerkljivo flifhati?*

Šveto mafho pasno flifhati, fe pravi: nobeniga radovoljnigo raſtrefenja imeti, na dele ſvete mafhe pasiti, ſvojiga duha per Bogu imeti.

299. *Kaj fe pravi sveto mafho ſpodobno flifhati?*

Šveto mafho ſpodobno flifhati, fe pravi: s ſpodobnim sadershanjam telefá ino s poboshnim obnaſhanjam per fveti mafhi biti. Mora fe **1.** kadar fe evangeli bere, ſtati, ino fe s ſnamnjam ſvetiga krisha ſasnamvati. Mora fe **2.** per povſdigovanji poklekniti, ino tazhaf, kakor tudi per ſvetim obhajanji na perfe terkati. **3.** Še ne ſmémó per fveti mafhi radovédno osirati. **4.** Še moramo tudi vſih neſpodobnoſti, kakor ſmejanja, ſhepetanja i. t. d. sdershati.

300. *Kaj fe pravi, sveto mafho poboshno flifhati?*

Šveto mafho poboshno flifhati, fe pravi: per fveti mafhi, ſoſebno pa per njenih narimenitniſhih delih Boga v ponishnoſti moliti, ino ga ſa prijete dobrete hvaliti.

301. *Kateri ſo narimenitniſhi deli ſvete mafhe?*

Narimenitniſhi deli ſvete mafhe ſo: evangeli, darovanje, povſdigovanje, obhajanje.

302. *Kaj je per evangeljji ſtoriti?*

Per evangeljji fe je ſpomniti, de je dolſhnoſt, evangelfke navuke poſnati, jih pred vſim ſvetam ſpoſnati, fe ſa nje ponafhati, ino po njih ſhivéti.

303. Kaj je per darovanji storiti?

Per darovanji moramo svojo misel s mislijo mafhnikar fkleniti, ino se Bogu darovati.

304. Kaj je per povsdigovanji storiti?

Per povsdigovanji moramo Jesufa Kristufa pod podobam kruha ino vina moliti, ino ko na perfe terkamo, sposnati, de so nafhi grehi Kristusove smerti krivi. Moramo svoje grehe sgrivati; ino vero, vupanje ino ljubesen obudititi.

305. Kaj je per obhajjanji storiti?

Per obhajjanji mafhnikovim moramo, ako ne gremo k obhajjanju, to vsaj v duhu storiti; to je, moramo sheljo imeti, telo Jesufa Kristufa vredno prejeti.

V f t a v i k.

Šveta mafha, kakor jo mafhnik berejo.

Mafhnik stopijo pred altar, ter molijo s flushabnikom tako:

V imeni (Boga) Ozgheta † ino Šina † ino fvetiga † Duha. Amen.

M. Štopil bom k boshjimu altarju:

Šl. Pred Boga, kateri rasveseluje mojo mladost.

Pfalm. 42.

M. Šodi me, o Bog, ino ras-fodi mojo rézh nad nefvétim narodam, refhi me od krivizhniga ino sapeliviga zhloveka.

Šl. Ker ti, o Bog! si moja mozh: sakaj si me odvergel, ino sakaj moram shalošten hoditi, satert od fovrashnika?

M. Pofhli svojo luzh ino refnizo, de me peljajo ino

perpeljajo na tvoje sveto goro ino v tvoje prebivališče.

Šl. Štopil bom k boshjimu altarju, pred Boga, kateri rasvefeluje mojo mladost.

M. Hvalil te bom s zitrami, Bog, moj Bog! sakaj fi shaloftna moja dufha, ino sakaj me motifh?

Šl. Savupaj v Boga: fhe ga bom hvalil; on je moja pomozh, ino moj Bog.

M. Zhaft bodi Bogu, Ozhetu, Šinu ino fvetimu Duhu.

Šl. Kakor je bilo v sazhetku, sdaj ino vsak zhaf, od vekomaj do vekomaj.

M. Štopil bom k boshjimu altarju:

Šl. Pred Boga, ki rasvefeluje mojo mladost.

M. Nafha pomozh je v imeni Gospodovim.

Šl. Kateri je stvaril nebó ino semlo.

M. Špovem fe Bogu vfegamogozhnimu, fveti Marii, vfelaj devizi, fvetimu Mihelu arhangelu, fvetimu Janesu keršniku, fvetim apostelnam Petru ino Pavlu, vřim fvetnikom (*ino vam bratje!*), de fim greřhil veliko s miflijo, befedo ino djanjam. Moj dolg, moj dolg, moj preveliki dolg! Sato prořim fveto Marijo, vfelaj devizo, fvetiga Mihéla arhangelu, fvetiga Janesa kerřnika, fvetu apostelna Petra ino Pavla, vse fvetnike (*ino vař, bratje!*): molite sa me per Gospodu nafhim Bogu.

Šl. Vřmili fe te Bog vfegamogozhni, odpufi ti tvoje grehe, ino perpeli te v vezhno shivljenje.

M. Amen.

Šl. Špovem fe *i. t. d.* kakor sgorej mafhnik, famo de nameřti: *ino vam, bratje, rezhe ino tebi, ozhe!*

M. Vřmili fe *vař* vfegamogozhni Bog, odpufi *vam vařhe* grehe, ino perpeli *vař* v vezhno shivljenje.

Šl. Amen.

M. Milost, odvíso ino odpufhanje nafhkih grehov nam daj vsegamozhni ino vsmileni Bog.

Šl. Amen.

M. O Bog! oberni se k nam, ino oshivi naf.

Šl. Ino tvoje ljudstvo fe bo v tebi veselilo.

M. Gospod! fkashi nam svojo milost.

Šl. Ino dodeli nam svoje svelizhanje.

M. Gospod! vflifhi mojo molituv.

Šl. Ino moje vpitje naj k tebi pride.

M. Gospod! bodi s vami.

Šl. Ino s tvojim duham.

Mafhnik grejo k altarju ino molijo:

Molimo. Odvsémi od naf, profimo o Gospod! nafhe pregrehe, de bomo vredni s zhišto dušho v prešvet kraj štopiti: fkos Kristusa Gospoda nafhiga. Amen.

Mafhnik kufhnejo altar ino rezhejo:

Profimo te tudi, o Gospod! fkos saflushenje tvojih fvetnikov, katerih fvetinje fo tukaj, ino fkos saflushenje vſih fvetnikov, de odpufliš miloſtливо vſe moje grehe. Amen.

Mafhnik grejo k bukvam, ino berejo nektere beſede, kakor god perneſe. Poſtavim:

Hvalena bodi preſveta Trojiza, ino nerasdelena edinofſti: zhaſtimo Boga, ker je ſtoril nad nami svojo miloſt.

Pſalm. Gospod, nafh Gospod! kako zhudno je tvoje imé na zeli ſemli!

Zhaſt bodi Bogu Ozhetu i. t. d.

Hvalena bodi preſveta Trojiza i. t. d. kakor poprej.

Potem:

M. Gospod, vſmili ſe naf!

Šl. Gospod, vsmili se nas!

M. Gospod, vsmili se nas!

Šl. Kristuf, vsmili se nas!

M. Kristuf, vsmili se nas!

Šl. Kristuf, vsmili se nas!

M. Gospod, vsmili se nas!

Šl. Gospod, vsmili se nas!

M. Gospod, vsmili se nas!

Gloria:

Zhaſt Bogu po viſhavah, ino mir ljudem na ſemli, kateri ſo dobre (ſvete) volje. Hvalimo te, zhaſtimo te, molimo te, povikſhujemo te, hvaſeſhni ſmo ti ſa- voljo tvoje velike zhaſti; Gospod Bog, kralj nebeſh- ki, Bog vſegamogozhni Ozhe! Gospod Jeſuf Kristuf, edinorojeni ſin, Gospod Bog, Jagne boſhje, ſin Ozhe- ta: kateri odjemleſh gréhe ſvetá, vsmili ſe naſ; ka- teri odjemleſh gréhe ſvetá, ſprejmi naſhe proſhnje; kateri ſediſh na deſnizi Ozheta, vsmili ſe naſ! ker tí ſam ſi ſvét, tí ſam Gospod, tí ſam Narvikſhi, Je- ſuf Kristuf! ſ ſvetim Duham v zhaſti Boga Ozheta Amen.

Maſhnik ſe proti ljudſtvu obernejo, ino rezhejo :

M. Gospod bodi ſ *vami*.

Šl. Ino ſ *tvojim* duham.

Maſhnik molijo potem molitve, eno alj vezh, kakor zerkveni dan ſ ſebo perneſe. Tiſte molitve ſe najdejo v evangeliſkih bukvah *pred branjam*.

Po molitvah berejo *branje*, katero je v zerkveni pratiki ſa tiſti dan odlozheno. Ino kadar ga ſberejo, rezhe

Šl. Hvala Bogu.

Potem molijo nektare verſtize iſ ſvetiga piſma. Poſtavim:

Hvalen bodi Gospod! kateri videſh v globozhine bresnov, ino ſtanujeſh nad Kerubini. (Dan. 3.)

Ÿ. Hvalen bodi Gospod! na vishinah nebéf, vse zhafti ino hvale vreden na vekomaj. Aleluja, aleluja!

Ÿ. Hvalen bodi Gospod! Bog nashih ozhetov, vse zhafti ino hvale vreden na vekomaj. Amen.

Potem grejo v fredo altarja ino molijo:

Ozhifti mi ferze ino vufta, vsegamogozhni Bog! kateri fi vufta Isaija preroka s shivim oglam ozhiftil; ozhifti me tako s svojo nesaflusheno gnado, de bom tvoj sveti evangeli vredno osnanovati samogel. Škos Krisufa, Gospoda nashiga. Amen.

Shegnaj me, o Gospod! — Gospod bodi v mojim ferzi ino v mojih vuftah, de vredno ino spodobno njegov evangeli osnanujem. Amen.

Sdaj stopijo na desno stran, ino rezhejo:

M. Gospod bodi s vami.

Šl. Ino s tvojim duham.

Še prekrishajo rekozh:

Beseda svetiga evangelja po spisu svetiga (*Matersha . . .*).

Šl. Zhaft tebi, Gospod!

Ino herejo evangeli sa tisti dan odlozhen. Konz evangelja kufhnejo bukve rekozh:

M. Škos besede sv. evangelja nam naj bojo sbrifane nafhe pregréhe.

Šl. Hvala tebi, Kristuf!

Nato stopijo v fredo, ino molijo ob nedelah, prasnkih ino vezhlih godovih:

Vérjem v eniga samiga Boga, Ozheta vsegamogozhniga, stvarnika nebéf ino semle, vsih vidnih ino nevidnih rezhi. Ino v eniga Gospoda Jesufa Kristufa, Šina boshjiga edinorojeniga, kateri je rojen is Ozheta od vekomaj, kateri je Bog od Boga, luzh od luzhi,

pravi Bog od praviga Boga; kateri je rojen ne stvarjen, kateri je s Ozhetam vréd eniga bitja, kateri je savoljo naf ljudi, ino savoljo nafhiga svelizhanja is nebes prifhel (tukaj se poklekne s defnim kolenam), ino je fkos svetiga Duha is Marije Devize mefo na se vsel, ino zhlovek poftal. Tudi krishan bil sa naf pod Pon-zjam Pilatusham, terpel, ino bil v grób poloshen. Tretji dan pa je vftal od fmerti po besedah pifem. Šhel je v nebefa. Šedi na defnizi Ozheta, ino bo sopet prifhel s zhaftjo fodit shive ino mertve: njegoviga kraljestva ne bo konez. Vérjem v svetiga Duha, Gofpoda ino oshivlavza, kateri is Ozheta ino Šina is-haja, kateriga s Ozhetam ino Šinam vred ino enako molimo ino zhaftimo: kateri je govoril fkos prercke. Vérjem eno, sveto, katolfhko ino apoftolfko zerkuv. Vérjem en kerft k odpufhanju grehov. Vérjem vftajenje mertvih ino prihodno shivljenje. Amen.

Mafhnik se obernejo proti ljudem, ino rezhejo:

M. Gofpod bodi s vami.

Šl. Ino s tvojim duham.

M. Molimo. Ino berejo nekatere besede, poftavim:

Hvalen bodi Bog Ozhe, ino edinorojeni Šin bo-shji, tudi sveti Duh, ker je ftoril s nami fvoje vfmi-lenje.

Kadar darujejo kruh, rezhejo:

Vsemi, sveti Ozhe, vsegamogozhni vezhni Bog! ta prezhisti dar, kateriga jas, tvoj nevréden flushab-nik, darujem tebi, fvojimu shivimu ino pravimu Bo-gu; sa fvoje bres-fhtevilne grehe, samére ino sa-nikernofti, ino sa vse prizhejozhe, pa tudi sa vse verne kriftjani, shive ino mertve. Daj, de bo meni ino njim v svelizhanje ino vezhno shivljenje. Amen.

Kadar vino ino vodo v kelih vlivajo:

O Bog! kateri si zhloveka v shlahtnim stani zhudno stvaril, ino ga, ko je grefhil, fhe bolj zhudno prenovil: daj nam fkos fkrivnost te vode ino tega vina. do homo sdrusheni s boshjo naturo tistiga, kateri se je ponishal, nafhe zhlovefheke nature deléshe biti, **Jesuf Kristuf**, tvoj **Šin**, nafh **Gospod**, kateri s tebo shiví ino kraljuje v edinosti svetiga **Duha**, **Bog** od vekomaj do vekomaj. **Amen.**

Ko kelih darujejo:

Darujemo ti, o **Gospod!** kelih svelizhanja, ino profimo tvojo milost, de naj gre pred oblizhje tvoje boshje svetlosti v prijeten dar sa vselizhanje nafhe ino zeliga sveta. **Amen.**

V duhu ponishnosti ino s potertim ferzam stojimo pred tebo: sprejmi nafh dar, o **Gospod!** ino naj bo nafha danafhna darituv taka pred tvojim oblizhjam, de ti bo prijetna, o **Gospod Bog!**

Pridi, posvezhovavez, vssegamogozhni vezhni **Bog!** ino posveti ta dar, ki je perpravljen tvojimu svetimu imenu.

Kadar si roke vmivajo, molijo is 25. pfalma:

Vmil bom med nedolshnimi svoje roke, ino obdajal tvoj altar, o **Gospod!** de poslusham glas tvoje hvale, ino osnanujem vse tvoje zhudeshe. **O Gospod!** ljubim lepoto tvoje hifhe: ino prebivalifhe tvoje svetlosti. Ne pogubi moje dushe s hudobnimi, o **Bog!** ino ne vmori me s tistimi, ki so kervi sheljni, v katerih rokah je kriviza, ino njih defniza je polna podkopfhine. Jas pa hozhem v svoji nedolshnosti shiveti; refhi me, ino vmili se me. Moja noga stoji na pravim, v sbiralifhi te bom hvalil, **Gospod!**

Zhaft bodi **Bogu Ozhetu i. t. d.**

Potem se v fredi altarja perklonejo, ino molijo:

Vsemi, sveta Trojiza! to darituv, katero ti darujemo v spomin terplenja, vstajenja ino vnebohoda Jesufa Kristufa Gospoda nashiga, ino k zhafti Marije vfelaj devize, svetiga Janesa kerstnika, svetih apostelnov Petra ino Pavla, njih ino vseh svetnikov. Naj bo njim k zhafti, nam pa k svelizhanju, ino profijo naj sa naf v nebesih, ki obhajamo njih spomin na semli. Škos ravno tega Kristufa Gospoda nashiga. Amen.

Sdaj kufhnejo altar, se obernejo proti ljudstvu ino rezhejo:

Molite bratje! de bo moja ino vafha darituv prijetna per Bogu, Ozhetu vsegamogozhnim.

Šl. Šprejme naj Gospod ta dar is tvojih rok v hvalo ino zhaft svojiga imena, tudi k pridu nashimu ino vse svoje svete zerkve.

M. Amen.

Potém molijo is mahnih bukev, kar je sa tisti dan odlozheno, postavim:

Pofveti, profimo, o Gospod nash Bog! fkos klijanje tvojiga svetiga iména le ta dar: ino savoljo njega naf flori, de bomo tvoja vezhna darituv. Škos Gospoda nashiga Jesufa Kristufa, tvojiga Šina, kateri s tebo shivi ino kraljuje v edinosti svetiga Duha Bog, od vekomaj do vekomaj.

Šl. Amen.

M. Gospod bodi s *vami*.

Šl. Ino s *tvojim* duham.

M. Nakvifhko ferza.

Šl. Imamo jih obernjene k Bogu.

M. Hvalimo Gospoda svojiga Boga.

Šl. Saréf, spodobi se, ino dolshnost je.

Predglasje:

sa zhas od Boshizha do ss. 3 Kraljov, Švézhnizo, prasník Boshjiga Telefa ino zelo nja ofmino.

Réf, spodobi se ino dolshnost je, prav je ino dobro, de ti vfelaj ino povsod hvalo dajamo, sveti Gospod, vsegamozhni Ozhe, vezhni Bog! — Ker je fkos fkrivnost vzhlovezhene Besede nova luzh tvoje svetlobe ozhém nashiga duha safvetila: de ker vidno Boga sposnamo, smo fkos njega k ljubesni tega, kar je nevidno, povsdignjeni. — Ino savoljo tega s angeli ino arhangeli, s troni ino gospostvi ino s vso trumo nebeshkih vojsk pesem tvoje zhasi prepevamo, ter se bres nehanja glasimo: Švét, fvét *i. t. d.*

Sa prasník ss. 3 Kraljov ino zelo ofmino.

Réf, spodobi se, ino dolshnost je, prav ino dobro de ti vfelaj ino povsod hvalo dajamo, sveti Gospod, vsegamogozhni Ozhe, vezhni Bog! — Ker, ko je tvoj Edinorojeni v bitji nashé vmerjuzhnosti med nas stopil, nas je s novo luzhjo svoje nevmerjuzhnosti prenovil. — Ino savoljo tega s angeli ino arhangeli, s troni ino gospostvi, ino s vso trumo nebeshkih vojsk pesem tvoje zhasi prepevamo, ter se bres nehanja glasimo: Švet, fvet *i. t. d.*

Sa zhas od Pepelnize do tihe Nedele.

Réf, spodobi se, dolshnost je, prav ino dobro de ti vfelaj ino povsod hvalo dajamo, sveti Gospod vsegamogozhni Ozhe, vezhni Bog! — Kateri s telef-nim postam pregrehe satirash, duha kvifhko vsdigash. nam mozh delish ino plazhilo fkos Kristufa, nashiga

Gospoda. — Škos kateriga tvojo velizhaftvo angeli hvalijo, gospostva molijo, vladarstva v strahi obzhudujejo; nebefa ino nebéf mozhi, ino sveti Šerafini s sdrushenim vpitjam povelizhujejo. S katerimi, profimo, dodeli, de se tudi nafhi glasi sdrushijo, de te v ponishnosti zhaftimo ino hvalimo, ter rezhemo: Švét, fvét i. t. d.

Sa zhaf od tihe Nedele do velikiga zhe-tertka.

Réf, spodobi se, dolshnost je, prav ino dobro, de ti vselaj ino povsod hvalo dajamo, sveti Gospod, vsegamogozhni Ozhe, vezhni Bog. — Kateri si svelizhanje zhloveshkiga rodu na lesu krisha opravil: de od koder je smert is-fhla, od toder naj shivljenje israšte: ino kateri je na lesu premagal, naj bo tudi na lesu premagan fkos Kristusa, nafhiga Gospos. — Škos kateriga tvoje velizhaftvo angeli hvalijo, gospostva molijo, vladarstvu v strahi obzhudujejo; nebefa ino nebéf mozhi, ino sveti Šerafini s sdrushenim vpitjam povelizhujejo. S katerimi, profimo, dodeli, naj se tudi nafhi glasi sdrushijo, de te v ponishnosti zhaftimo ino hvalimo, ter rezhemo: Švét i. t. d.

Sa zhaf od velike Šabote do Vnebohoda.

Réf, spodobi se, dolshnost je, prav ino dobro, — te, o Gospod, fizer vsak zhaf, fosebno pa ta zhaf fhe s vezho zhaftjo povelizhovati, ker je nafhe velikonozhno Jagne, Kristus, saklano. Sakaj on je pravo Jagne: ki grehe sveta odjemle; kateri je nafho smert s svojo smertjo konzhal ino s svojim vstajenjam nafhe shivljenje prenovil. — Ino savoljo tega s angeli ino arhangeli, s troni ino Gospostvi, ino s vso trumo

nebeskih vójsk, pesem tvoje zhaſti prepévamo, ter ſe bres nehanja glaſimo: Švét, ſvét i. t. d.

Sa zhaſ od Vnebohoda do binkoſhtne Šabote.

Réf, ſpodobi ſe, dolſhnoſt je, prav in dobro, de ti vſelaj ino povſod hvalo dajamo, ſveti Goſpod, vſegamogozhni Ozhe, vezhni Bog! ſkos Kriſtufa naſhiga Goſpoda. — Kateri ſe je po ſvojim vſtajeſnji vſim ſvojim vuzhenzam ozhitno perkaſal, ino je pred njih ozhmí bil vsdignjen v nebefa, de bi naſ ſvoje boſhje nature ſtoril deléſhne. — Ino ſavoljo tega s angeli ino arhangeli, s troni ino goſpoſtvi, ino s vſo trumo nebeskih vójsk péſem tvoje zhaſti prepévamo, ter ſe bres nehanja glaſimo: Švét, ſvét i. t. d.

Sa zhaſ od binkoſhtne Šabote do prihodne.

Réf, ſpodobi ſe, dolſhnoſt je, prav ino dobro, de ti vſelaj ino povſod hvalo dajamo, ſveti Goſpod, vſegamogozhni Ozhe, vezhni Bog! ſkos Kriſtufa naſhiga Goſpoda. — Kateri, ko ſe je zhes vſe nebefa vsdignil, ino ſedé na tvoji deſnizi je obljubléniga ſvetiga Duha danaſhni dan raſlil nad tiſte, katere je ſprejel ſa ſvoje otroke. Savoljo tega veſolni ſvét puhtí od veſelja ino oveſelen raduje. Pa tudi nebeſhke mozhí ino angeliſke poglavarſtva pesem tvoje zhaſti pojejo, ter ſe bres nehanja glaſijo rekozh: Švét, ſvét i. t. d.

Sa prasník preſvete Trojize ino vſe nedele med letam raſen tiſtih, ſa katere je ſpredi pred glaſje odlozhenó, ino v ka-

*tero ne pade kak Marijen god, alj ff.
apostelnor.*

Réf: spodobi se, dolshnost je, prav ino dobro, de ti vſelaj ino povſod hvala dajamo, ſveti Goſpod, vſegamogozhni Ozhe, vezhni Bog! — Kateri ſi s ſvojim edinorojenim Šinam ino ſvetim Duham edini Bog, edini Goſpod: ne v edinosti ene ſame oſebe (perſhone) temuzh v Trojizi eniga bitja. Kar namrezh od tvoje zhaſti po tvojim rasodenji vérjemo, to od tvojiga Šina, to od ſvetiga Duha bres vſega raslozhka miſlimo: de ſe v ſpoſnanji praviga ino vezhniga Boſhanſtva v oſébah raslozhnost, v bitji edinost ino v zhaſti enakoſt ima zhaſtiti. — Ki jo hvalijo angeli ino arhangeli, Kerubi ino Šerafi, ki ne henjajo vſaki dan klizati s enim glaſam, rekozh: Švét, ſvét *i. t. d.*

*Sa prasnike prezhiſte Marije Devize, njih
oſmine ino vſe Marijne godove.*

Réf: spodobi ſe, dolshnost je, prav ino dobro, de ti vſelaj ino povſod hvalo dajamo, ſveti Goſpod, vſegamogozhni Ozhe, vezhni Bog! — Ino de te (ob oſnanenji, objiſkanji, vneborsetji, zheſhenji *i. t. d.* ſvete Marije vſelaj devize ſdruſheni hvalimo, zhaſtimo ino povelizhujemo. Katera je tvojiga Edinorojeniga ſkos obſenzhenje ſvetiga Duha ſpozhele, ino je v zhaſti devitſtva vezhno ſvetloſt ſvetu podelila, Jeſuſa Kriſtuſa Goſpoda naſhiga. Škos kateriga tvojega velizhaſtvo angeli hvalijo; goſpoſtva molijo, vladarſtva v ſtrahi obzhudujejo, nebefa ino nebéf mozhi ino ſveti Šeraſini s ſdruſhenim vpitjam povelizhujejo. S katerimi, proſimo, dodeli, de ſe tudi naſhi glaſi ſdruſhijo, de te v ponishnoſti zhaſtimo ino hvalimo, ter rezhemo: Švét, ſvét *i. t. d.*

Sa prasnike ino godove ss. apostelnov ino njih ofmine, rasen s. Janesa.

Ref: spodobi se, dolshnost je, prav ino dobro, — te o Gospod! ponishno profiti, de ti, vezhni Pastir! svoje zhede ne sapustish, temuzh jo fkos svoje svete apostelne vedno varjesh ino ohranish. De bo po tistih vladarjih vishana, katere si ji postavil sa namestnike svojiga opravila ino naprejpostavlene pastirje. — Ino savoljo tega s angeli ino arhangeli, s troni ino gospostvi, ino s vso trumo nebeshkih vojsk pesem tvoje zhasi prepevamo, ter se bres nehanja glavimo: Švét, fvét i. t. d.

Sa vse delavnike rasen tistih, sa katere je she spredej predglasje postavljeno, tudi per zhernih maslah.

Réf: spodobi se, dolshnost je, prav in dobro, de ti vselaj ino povsod hvalo dajemo, fveti Gospod, vsegamogozhni Ozhe, vezhni Bog, fkos Kristusa Gospoda nashiga. Škos kateriga tvoje velizhastvo angeli hvalijo, gospostva molijo, vladarstva v strahi obzhujujejo; nebefa in nebeshki mozhi ino fveti Šerafini s sdrushenim pétjam povelizhujejo. S katerimi, profimo, dodeli, de se tudi nashi glasi sdrushijo, de te v ponishnosti zhasimo ino hvalimo, ter rezhemo: Švét, fvét i. t. d.

Po predglasji molijo, med tém, de flushavnik svoni:

Švét, fvét, fvét si Gospod, Bog Šabaot! Nebefa ino semla so polne tvoje zhasi. Hofana po vishavah! Zhefhen bodi, ki pride v imeni Gospoda. Hofana po vishavah!

Po Sanktusu.

Ponishno te tedaj profimo, predobrotlivi Ozhe, fkos Jesufa Kristufa tvojiga Šina, Gospoda nashiga, de dopadljivo sprejmefh, ino posvetifh te ponudbe, te darove, te prezhiste, fвете daritve, kateri ti darujemo slasti sa tvojo sveto katolfhko zerkuv, de ji mir dafh, jo varjefh, v edinofhi ohranifh, ino vladafh po vsem fveti: pa tudi sa tvojiga flushavnika, nashiga papesha I. ino nashiga fhkofa I. ino nashiga zefarja I. ino sa vse, kateri fe prave katolfhke, apostolfke vere der-shijo.

Spomin sa shive.

Spomni fe, o Gospod! fvojih flushavnikov ino flushabniz I. I...., ino vfih prizhejozhih, katerih véro posnafh ino poboshnost vidifh; sa katere ti darujemo, alj kateri ti darujejo ta hvalni dar sa fe ino sa vse fvoje: sa odrefhenje fvojih dufh, sa dosezhhi svelizhanje ino varnost: ino ti pofhiljajo fvoje shelje, tebi vezhnimu, shivimu ino pravimu Bogu.

Darujemo ti ga fklenjeni s vfo drushbo isvolenih ino njih spomin obhajajozhi, fofebno zhaftite vfelaj Devize Marije, matere Boga ino Gospoda nashiga Jesufa Kristufa: pa tudi tvojih apostelnov ino marternikov, Petra ino Pavla, Andreja, Jakoba, Janesa, Tomasha, Jakoba, Filipa, Jerneja, Matevsha, Šhimona ino Tadeja, Lina, Kleta, Klemenca, Klifta, Kornelja, Ziprijana, Lorenza, Krisogona, Janesa ino Pavla, Kosma ino Damijana ino vfih tvojih fvetnikov; daj nam po njih saflushenji ino profhnjah, de bomo v savetji tvoje pomozhi per vfih rezheh obvarvani. Škos Kristufa Gospoda nashiga. Amen.

Ko dershijo roke nad keliham:

Profimo te tedaj, o Gospod! sprejmi potolashen

ta dar fvojih flushavnikov in ze le fvoje drushine, ino vravnaj nafhe dni v fvojim miru, refhi naf vezh-niga pogublenja, ino ftori, de bomo zhédi tvojih is-volenih perfhtéti. Škos Kristufa Gospoda nafhiga. Amen.

Daj, te profimo, o Bog! de bo ta dar vef po-fvezhen, sprejet, poterjen, refnizhen ino prijeten, de nam bo spremenjen v telo ino kri tvojiga preljubiga Šina, Gospoda nafhiga Jesufa Kristufa.

Kateri je dan pred fvojim terplenjam vsel kruh v fvoje fvéte ino zhaftite roke, ino je vsdignil ozhi proti nebefam, k tebi, fvojimu vfegamogozhnimu Ozhe-tu, te sahvalil, ga posvetil, raslomil ino dal fvojim vuzhenzam rekozh: Vsemite ino jejte vfi od tega: Sakaj to je moje Telo.

Mafhnik perpognejo kolena pred fvetim refhnim Telefam Jesufa Kristufa, ino ga povsdignejo; poté m rezhejo:

Ravno tako je vsel po vezherji tudi ta prezhudni kelih v fvoje fвете ino zhaftite roke, te sopet sahva-lil, ga posvetil ino dal fvojim vuzhenzam rekozh: Vsemite ino pijte vfi is njega, sakaj ta je kelih mo-je kervi, nove ino vezhne savese, (fkrivnost vére) katera bo sa vaf ino njih veliko prelita k odpufhenju grehov. Kolikorkrat bote to fforili, fforite k mojimu fpominu.

Mafhnik perpognejo koleno pred fvelo kervjo Jesufa Kristufa, jo povsdignejo, ino poté m rezhejo:

Po tém povelji tedaj obhajamo, o Gospod! mi tvoji flushavniki: ino tudi tvoja fвета drushina spo-mín fvetiga terplenja, od smerti vftajenja ino zhafti-tiga vnebohoda ravno tega Kristufa, Šina tvojiga, Gospoda nafhiga, ino darujemo tvojimu prezhudnemu velizhafvu od tvojih darov ta zhifti dar, ta fveti

dar, ta bresmadeshni dar, fveti kruh vezhniga shivlenja ino kelih vezhniga svelizhanja.

Poglej tedaj na te darí s potolashanim ino milostlivim oblizhjam, ino jih sprejmi, kakor si sprejél darí svojiga hlapza, pravizhniga Abelna, ino darituv nafhiga ozheta Abrahama, ino fveto, bresmadeshno darituv, katero ti je daroval tvoj veliki duhoven Melhisedek.

Ponishno te profimo, vsegamogozhni Bog! rezi perneſti te darí po rokah svojiga fvetiga angela na tvoj viſoki altar pred tvoje boshje velizhaſtvo, de bomo vſi, kar naſ bo deléſhnih tega altara, ino savshilo preſveto telo ino preſveta kri tvojiga Šina, napolnjeni s vſo nebeshko dobroto ino dnado. Škos ravno tega Kríſtufa Goſpoda nafhiga. Amen.

Špomin sa mertve.

Špomni ſe tudi, o Goſpod! svojih flushavnikov ino flushavniz I. I. . . kateri ſo pred nami is ſveta fhli s snamnjam vére, ino ſpijo v miru.

Profimo te, o Goſpod! de té, ino vſe, kateri v Kríſtufu pozhivajo, denesh v kraj hladu, luzhi ino miru. Škos ravno tega Kríſtufa Goſpoda nafhiga Amen.

Maſhnik vdarijo na perſe, ino molijo:

Tudi nam grefhnikam, svojim flushavnikom, ki v tvoje veliko vſmilenje savupamo, daj deleſh ino drushbo s tvojimi ſvetimi apoſtelní ino marterníki: s Janesam, Šhtefanam, Matijam: Barnabam, Ignazjam, Alekſandram, Marzelinam, Petram, s Felicito, Perpetuo, Agato, Luzijo, Nesho, Zezilijo, Anaſtaſijo ino s vſemi tvojimi ſvetniki. Daj nam, profimo, ne po naſhim saflushenji, ampak po svojim vſmilenji v

njih drushbo priti. Škos Kristufa, Gospoda nashiga: fkos kateriga ti, o Gospod! vfelaj vse te dobrote stvarish, posvetish, oshivish, shegnash ino nam delish, Škos njega, s njim ino v njem se tebi, Bogu Ozhetu vsegamogozhnimu v edinosti svetiga Duha daje vfa zhaft ino hvala —

(povsdignejo glaf, ino rezhejo:)

M. Od vekomaj do vekomaj.

Šl. Amen.

M. Molimo! S sapovedjo Svelizharja opominjani ino s njegovim boshjim naukam podvuzheni, si vupamo rezhi: Ozhe nash, kateri si v nebesih *i. t. d.*

Refli naf, profimo o Gospod! od vsih slegov, pretezhenih, sdajnih ino prihodnih, ino na proshnjo svete ino zhaftite vfelaj devize ino boshje matere Marije, svojih svetih apostelnov Petra ino Pavla, Andreja ino vsih svetnikov daj vsmileno mir v nashih dnéh; de homo s pomozhjo tvoje milosti podpirani, vfelaj bres greha ino vse smote obvarvani. Škos ravno tega Jesusa Kristufa tvojiga Šina, kateri s tabo shivi ino kraljuje v edinosti svetiga Duha, Bog od vekomaj do vekomaj.

Šl. Amen.

M. Mir Gospodov bodi vedno s *vami*.

Šl. Ino s *tvojim* duham.

Sdaj denejo kofez sv. Hostje v kelih ino rezhejo:

Ta sméf ino posvezhba telefa ino kervi nashiga Gospoda Jesusa Kristufa nam bodi, ki jo prejmemo, v vezhno shivljenje. Amen.

Jagne boshje, katero grehe sveta odjemlefh, vsmili se naf.

Jagne *i. t. d.*

Gospod Jesuf Kristuf! kateri si rekel svojim apostelnam: Mir vam sapuſtim, svoj mir vam dam: ne glej na moje grehe, ampak na vero svoje zerkve, ino daj ji po svoji volji mir ino edinost, kateri shivíſh ino kraljuješh, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Gospod Jesuf Kristuf, Šin shiviga Boga! kateri si po volji svojiga Ozheta s pripomozhjo svetiga Duha fkos svojo smert fvét oshivel: refhi me fkos leto svojo presveto telo ino kri vſih mojih grehov ino od vſega hudiga: ino ſtori, de ſe vſelaj tvojih ſapoved dershim, ino ne dopuſti, de bi ſe kedaj tebe lozhil. Kateri shivíſh ino kraljuješh s ravno tem Bogam Ozhetam in svetim Duham, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

O Gospod Jesuf Kristuf! ſavſhitje tvojiga teleſa, kateriga ſe jas nevredni zhlovek perdersnem prejeti, mi ne bodi k ſodbi ino pogublenju; ampak naj mi bo po tvoji dobroti bramba ino ſdravje duſhe ino teleſa. Kateri shivíſh ino kraljuješh s Bogam Ozhetam v edinosti svetiga Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Šv. Obhajanje.

Kruh nebeſhki bom prejel, ino klizal v imé Gospoda.

O Gospod, niſim vreden, de greſh pod mojo ſtreho
i. t. d.

Telo Gospoda naſhiga Jeſufa Kristuſa ohrani mojo duſho u vezhno shivljenje. Amen.

Po ſavſhitji presvetiga reſhniga Teleſa.

Kaj bom povernil Gospodu ſa vſe, kar mi je dal? Kelih ſvelizhanja bom vſel ino klizal v imé Gospoda. Klizal bom v njega ino ga hvalil, ino v ſavetji bom pred ſvojimi ſovraſhniki.

Kri Gospoda nashiga Jesufa Kristusa ohrani mojo
dufho u vezhno shivljenje.

Po svetim Obhajanji.

Kar fmo s vuftmi perjeli, o Gospod! naj nam bo
s zhiſtim ferzam savshito, ino ta zhafni dar nam bo-
di vezhno sdravilo.

Tvoje Telo, o Gospod! kateriga fim savshil, ino tvoja
kri, katero fim pil, fe naj s mojim ferzam fkléne;
ino daj, de nobeden grefhni madeſh v meni ne oftane,
ker fim pokrepzhan s zhiſtimi ino ſvetimi fkrivnoſtmi.
Kateri shivifh ino kraljujefh od vekomaj do vekomaj.
Amen.

Mafhnik grejo na defno ſtran, ino berejo is mafhnih bukvi nekatere
befede, poſtavim:

Hvalimo Boga nebeshkiga, ino vprizho vſih ſhi-
vih ſtvari mu dajajmo zhaf, ker je ſtoril nad nami
ſvoje uſmilenje.

M. Gospod s vami.

Œl. Ino s tvojim duham.

Potem molijo eno alj vezh molitvi, kakor dan perneſe, poſtavim:

Molimo.

Naj nam bo k pridu telefá ino duſhe, o Gospod
naſh Bog! tega preſvetiga Sakramenta savshitje ino
ozhitno pozheſhenje vezhne ſvete Trojize, ino njeni-
ga neráslozhliviga edinfſta. Œkos Gospoda nashiga
i. t. d.

Œt. Amen.

M. Gospod s vami.

Œl. Ino s tvojim duham.

M. Jidite, menila je maſha alj Hvalimo Boga.

Œl. Hvala Bogu.

Mafhnik v fređi perklonjeni molijo:

Naj ti dopade, o sveta Trojiza! opravilo moje flushbe, ino daj, de bo darituy, katero sim jas nevredni zhlovek pred ozhmí tvojiga velizhastva daroval, tebi prijetna, meni pa, ino vřim, sa katere sim jo opravil, po tvojim vřmiljenji, k svelizhanju. Škos Kristufa Gospoda nafhiga. Amen.

Mafhnik shegnajo ljudřivo rekozh:

Shegnaj vaf vřegamogozhni Bog † Ozhe ino † Šin ino † sveti Duh.

Šl. Amen.

Sdaj stopijo na defno řran, ino rezhejo:

M. Gospod bodi s vami.

Šl. Ino s tvojim duham.

Potem berejo, ako niso bukve sopet preneshene, Evangelij sv. Janesa, kateri je sa Boshizhni prasnik per tretji mafhi řr. 27. odlozhen; drugazhi pa od nedele alj tekozhiga delavnika. H konzu rezhe

Šl. Hvala Bogu.

2. Od pridig.

306. Kaj řhe řlifhi k řlushbi boshji?

Pridiga, poslušhanje boshje befede řlifhi tudi k řlushbi boshji.

307. Sakaj je dolshnost, pridige poslušhati?

Dolshnost je, pridige poslušhati: 1. Ker se v pridigah boshja befeda osnanuje ino raslaga. 2. Ker narmanjřhi del ljudi řesnize řvete věre raslozhno ino natenzhno vē, ker jih veliko v mladosti ne poslušha dořti dolgo ino dořti pasno kerřhanřkiga podvuzhenja, v katerim se řesnize věre ino sadershanja do zhiřtiga raskladajo.

308. *Sakaj je tudi dobro podvuzhenim potreba pridige poslušati?*

Tudi dobro podvuzhenim je potreba pridige poslušati: 1. Ker radi posabimo, kar smo od vere vedili. 2. Ker radi to opuščimo, kar smo storiti dolžni, ako nas kdo k temu ne opomina ino oserzhi.

309. *Kaj mu je storiti, kdor is pridig dušni dobizhek iméti hoče?*

Kdor is pridig dušni dobizhek iméti hoče, mora 1. bres rastresnosti ino s veliko pasnostjo poslušati. 2. Kar je rezhenó, mora na se, ne na druge obrazhati. 3. poslednih mora resnizhno voljo iméti, ino si persadévati, de navuke pridgarja izpolnuje.

2. Od popoldanfke flushbe boshje.

310. *V šhem obštoji popoldanfka flushba boshja?*

Popoldanfka flushba boshja obštoji šosebno u vezhernizah, ino po raslozhnosti zerkuv tudi v drugih švetih opravilih, kakor pridgih, keršhanškim navuki, švetim rošnim kranzi, v litanijah ino švetim shegni.

311. *Kaj je šveti rošni kranz?*

Šveti rošni kranz je molituv, v katolíhki zerkvi vpeljana, katera is apostolíhke vére ino odlozheniga šhtečila Ozhenafhov ino Zhešhenih Marij obštoji.

312. *Sakaj je šv. rošni kranz v katolíhki zerkvi vpeljan?*

Šveti rošni kranz je v katolíhki zerkvi sato vpeljan, de bi se verni vezhkrat na škrivnosti vzhlovezhenja, terplenja ino vštajenja Jesufa Kristufa špomnili. Te škrivnosti šo v apostolíhki véri šapopadene, ino šo v švetim rošnim kranzu šhe tudi velikokrat posebej šgovorijo. Šveti rošni kranz je tudi k pozhešhenju prezhišče Devize Marije vpeljan.

V št a v i k.

Visha , fv. roshni kranz moliti.

V ef eli del.

1. Kateri nam oshivi pravo vero.
2. Kateri nam da terdno vupanje.
3. Kateri nam vushge perferzhno ljubesen.
1. Kateriga fi Deviza spozhela.
2. Kateriga fi v objifkovanji Elisabete nofila.
3. Kateriga fi Deviza rodila.
4. Kateriga fi Deviza v tempelni darovala.
5. Kateriga fi Deviza v tempelni nafhla.

S ha lo fti ni del.

1. Kateri nam poterdi spomin.
2. Kateri nam ras-fveti pamet.
3. Kateri nam omehzhi volja.
1. Kateri je sa naf kervav put putil.
2. Kateri je sa naf gajshlan bil.
3. Kateri je sa naf s ternjam kronan bil.
4. Kateri je sa naf teshek krish nefel.
5. Kateri je sa naf krishan bil.

Z ha fti ti del.

1. Kateri visha nafhe misli.
2. Kateri visha nafhe besede.
3. Kateri visha nafhe djanje.
1. Kateri je zhaftit od smerti vftal.
2. Kateri je zhaftit v nebefa fhel.
3. Kateri nam je fv. Duha poflal.
4. Kateri je tebe Deviza v nebefa vsel.
5. Kateri je tebe Deviza v nebefih kronal.

§. 2. Od treh poslednih zerkvenih sapoved.

313. *Kako se glafi tretja zerkvena sapoved?*

Tretja zerkvena sapoved se tako glafi: Pôsti se sapovedane pôstne dni, namrezh fhtirdefetdanfski pôst, kvaterne ino druge sapovedane pôstne dni; sdersshi se tudi ob petkih ino fabotah mesenih jedi.

314. *Kaj sapové tretja zerkvena sapoved?*

Tretja zerkvena sapoved sapové, se sdershati o petkih ino fabotah mesenih jedí, druge sapovedane pôstne dni pa tudi vñih mlezhnih ino jajzhnih jedí, ako jih ne perpuñti vshivati velavna ino splofhna navada, kakorfna je per naf ino po nemfhkih deshelah.

315. *Ali se tretje zerkvena sapoved savsem dopolni, ako se o sapovedanih pôstnih dnéh jedi sdershimo?*

Tretjo zerkveno sapoved savsem dopolniti, si moramo o pôstnih dnéh tudi v jedi pertergovati, kar v tem obñtoji, de se le enkrat na dan nafitimo.

316. *Je vsak savesan, se o petkih ino fabotah kakor tudi drugih sapovedanih pôstnih dnéh mesenih jedi sdershati?*

Vñak, kateri nima pravizhniga dovolenja, je savesan, o petkih ino fabotah, kakor tudi drugih sapovedanih pôstnih dnéh se mesenih jedí sdershati.

317. *Kateri niso savesani, si v sapovedanih poñstnih dnéh v jedi pertergovati?*

Mladi ljudje pod en ino dvajñtim letam, ino vsi, kateri se bres velikiga poñhkodvanja fvojiga sdravja poñtiti ne morejo, niso savesani, si o sapovedanih pôstnih dnéh v jedi pertergovati.

318. *Je tiñti, kateri ima perpuññenje, mesene jedi vshivati, o pôstnih dnéh odvesan od dolshnoñti, si v jedi pertergovati?*

Tiñti, kateri ima perpuññenje, mesene jedi vshi-

vati, ni odvesan od dolshnosti, fi o sapovedanih pôstnih dneh v jedi pertergovati, ker se perpušhenje, mefene jedí vshivati, od perpušhenja, fi ne pertergovati, raslozhi.

319. *Zhefa se fhe moramo v pôstnih dneh sdershati?*

O pôstnih dnéh se moramo po volji zerkvi tudi vfega fhumezhiga vefelja sdershati, sakaj pôstni dnevi fo dnevi pokore.

320. *Kako se glafi zheterta zerkvena sapoved?*

Zheterta zerkvena sapoved se tako glafi: Špovej se svojih grehov postarjenimu spovedniku k manjšhimu vsaj enkrat v leti, ino o velikonožhnim zhasi prejmi sveto refhno Telo.

321. *Kaj sapové zheterta zerkvena sapoved?*

Zheterta zerkvena sapoved sapové fpoved vfako leto nar manj enkrat, ino tudi fveto obhajilo o velikonožhnim zhasi.

322. *Kako se glafi peta zerkvena sapoved?*

Peta zerkvena sapoved se tako glafi: Ne obhajaj shenitve o prepovedanih zhasih.

323. *Kaj je u peti zerkveni sapovedi prepovedano?*

V peti zerkveni sapovedi je prepovedano, od perve adventne nedele do prasnika svetih treh kraljov, ino od pepelnizhne fréde do bele nedele shenitve obhajati.

324. *Sakaj je prepovedano, o tih zhasih shenitve obhajati?*

Shenitve obhajati je o tih zhasih prepovedano, de bi te zhasé s poboshnostjo ino s fpokornimi deli dopernafhali, ino fkrivnosti, katere nam zerkuv tazhaf pred ozhi postavlja, bres rastrefenja premifhlovali, od zhefar shenitninfko vefelje, kakor je fploh v navadi, nasaj vlézhe.

Zheterta postava.

Od fvetih Sakramentov.

I. Rasdelek.

Od fvetih Sakramentov sploh.

325. Kaj je Sakrament?

Sakrament je vidno snamnje nevidne gnade, postavleno od Kristufa Gospoda k nashimu posvezhenju.

326. Sakaj se pravi Sakramentam, de so vidne snamnja?

Sakramentam se pravi, de so vidne snamnja, ker je per vsakim Sakramenti kaj takshniga, kar se vidi, alj obzhuti; tako se vidi per fvetim kersti voda.

327. Sakaj se pravi Sakramentam, de so snamnja?

Švetim Sakramentam se pravi de so snamnja, ker po naredbi Kristusovi fkos svunajne rezhi kashejo snotrajno posvezhenje, kateriga delijo.

328. Kako naf fveti Sakramenti posvezhujejo?

Šveti Sakramenti naf posvezhujejo, kar nam eni s noviga alj navadno posvezhujuzho gnado ino opravizhenje podelijo, eni pa to gnado v naf pomnoshijo.

329. V katerih Sakramentih se nam navadno posvezhujozha gnada ino opravizhenje podeli?

Posvezhujozha gnada boshja ino opravizhenje se nam navadno podeli fkos Sakramente kersta ino pokore.

330. Kako pravimo Sakramentama kersta ino pokore savoljo tega, ker nam posvezhujozho gnado navadno podelita?

Ker nam Sakramenta kersta ino pokore posvezhu-

jozho gnado navadno podelita, jima pravimo, de sta Sakramenta mertvih; sakaj onadva obudita grefhnika, kateri je na dufhi mertev, k vezhnimu shivlenju.

331. Kako se pravi Sakramentam, fkos katere se posvezhujozha gnada boshja v naf pomnoshi?

Sakramentam, fkos katere se posvezhujozha gnada v naf pomnishi, se pravi, de so Sakramenti shivih.

332. Sakaj se pravi tem Sakramentam, de so Sakramenti shivih?

Rezhe fe jim, de so Sakramenti shivih, ker tisti, ki jih prejmejo, posvezhujozho gnado, v kateri duhovsko shivljenje dufhe obstoi, shé imeti morajo.

333. Kateri so Sakramenti shivih?

Sakramenti shivih so: Firma, Sakrament altarja, posledne olje, mafhnikovo posvezhenje, sakon.

334. Kaj je fhe od Sakramentov sapomniti?

Od Sakramentov je fhe sapomniti:

1. De vsaki Sakrament tudi svojo lastno gnado podeli.

2. De Sakramenti kersta, firme in mafhnikoviga posvezhenja dufhi neisbrifljivo snamnje vtisnejo; savoljo tega snamnja ne more kristjan takfhniga Sakramenta vezh ko enkrat veljavno ino bres smertniga greha prejeti.

335. Od kod imajo Sakramenti svojo mozh?

Sakramenti imajo svojo mozh od fvojiga Sazhetnika Jesufa Kristufa.

336. Koliko je Sakramentov, ina kateri so?

Sakramentov je fedem, ino so leti: 1. fveti kerst. 2. fv. firma. 3. fv. refhno Telo. 4. fv. pokora. 5. fv. posledno olje. 6. fv. mafhnikovo posvezhenje. 7. fv. sakon.

II. Rasdelek.

Od fvetih Sakramentov posebej.

§. 1. Od Sakramenta fv. kersta,

337. *Kaj je fveti kerst?*

Šveti kerst je prvi ino narpotrebnifhi Sakrament, v katerim je zhlovek fkos voda ino besedo boshjo od poerbaniga greha ino od vfih drugih storjenih grehov, zhe jih je kaj pred kerstam storil, ozhifhen, ino v Kristufu kakor nova stvar sa vezhno shivljenje pre-rojen ino posvezhen.

338. *Sakaj se pravi fvetimu kerstu, de je prvi Sakrament?*

Švetimu kerstu se pravi, de je prvi Sakrament, ker mora zhlovek poprej kersthen biti, kakor kak drugi Sakrament prejeti samore.

339. *Sakaj se pravi fvetimu kerstu, de je narpotrebnifhi Sakrament?*

Švetimu kerstu se pravi, de je narpotrebnifhi Sakrament, ker bres kersta ne more nihzher svelizhan biti, zelo otrok ne.

340. *Kaj podeli fveti kerst?*

Šveti kerst podeli:

1. Odpufhanje poerbaniga greha ino vfih pred kerstam storjenih grehov, tudi vfih vezhnih ino zhafnih fhtrafeng.

2. Še podeli per njem nafhi dufhi boshja gnada, po kateri smo opravizheni, ino boshji otrozi, ter erbi vezhniga svelizhanja poftanemo.

3. Tifti, ki fveti kerst prejmejo, pridejo v zerkuv, ino poftanejo njé vudi.

4. Še vtifne dufhi neisbrifljivo snamnje; satorej

fe tudi fveti kerst ne more vezh ko enkrat veljavno ino bres smertniga greha prejeti.

341. Kako samorejo odrasleni svelizhani biti, kateri nimajo perloshnosti, fvetiga kersta prejeti?

Odrasleni, kateri nimajo perloshnosti, fvetiga kersta prejeti, samorejo svelizhani biti: 1. fkos kerst shelje, 2. fkos kerst kervi.

342. V shem obstoji kerst shelje?

Kerst shelje obstoji u velikim poshelenji, Sakrament fvetiga kersta, ko bi bilo mogozhe, prejeti; mora fe pa sraven te shelje popolnoma ljubesen do Boga ino refnizhna grivenga nad storjenimi grehi obuditi.

343. V shem obstoji kerst kervi?

Kerst kervi obstoji u tem, ako nekersthen zhlovek, kater Sakrament fvetiga kersta sheli pa ne more prejeti, svojo kri ino shivljenje sa Boga ino véro da.

344. Kdo sme kersthevati?

V fili sme vsak zhlovek kerstiti; svunaj file imajo pa le fhkofi ino fajmoshtri pravizo kersthovati; s njih perpushenjam pa smejo tudi drugi mashniki ino dijakoni kerstiti.

345. Kaj mora storiti, kdor kersti?

Kdor kersti, mora: 1. misel imeti, tako kerstiti, kakor je Jesuf Kristuf sapovedal. 2. Mora zhloveka, kateriga kersthuje, s naturno vodo obliti. 3. Mora med oblivanjam te besede govoriti: Jas te kerstim v imeni Ozheta, ino Šina, ino fvetiga Duha.

346. Kaj mora odraslen zhlovek storiti, ako hozhe kersthen biti?

Odraslen, kateri hozhe kersthen biti, mora:

1. Narpotrebnishi refnize svete vére snati, ino te refnize vervati.

2. Mora shelje imeti, vud zerkve Jesufa Kristufa biti.

3. Svoje grehe obshalovati.

4. Naprejšetje imeti, ino na ravnost obljubiti, de hozhe do konza svojiga shivljenja kerfhanfko shiveti.

347. Kaj obljubijo bôtri namesti otrók?

Bôtri obljubijo namesti otrók, katere is kerfha vsdignejo, vse dopolniti, k zhemur kerft véshe.

348. Ali je dolshnost, obljube bôtrov dershati?

Dolshnost je, obljube bôtrov dershati; spodobi se tudi, obljubo, katera je bila per kerfhi storjena, vezhkrat ponoviti.

349. Kako se samore kerfna obljuba ponoviti?

Kerfna obljuba se samore tako obuditi:

Verjem v Boga, Ozheta, Šina ino svetiga Duha, Verjem v Jesufa Kristusa, edinorojeniga Šina boshjiga, kateri je Bog ino zhlovek fkupej; kateri je zhloveshtvo s svojim terplenjam ino smertjo odreshil. Verjem vse, kar je Bog rasodel, kar je vuzhil Jesus ino njegovi apostelni, ino kar sveta katolskhka zerkuv, kakor katere vud shelim shiveti ino vmreči, vervati sapoveduje. Odpovem se is zeliga ferza hudizhu, njegovimu napuhu, ino njegovimu djanju, Odpovem se tudi vsim gréham, nezhimernosti, ino vsim sapelivim narukam svetá. Imam naprejšetje kerfhanfko shiveti. Bog me poterdi v mojim naprejšetji fkos svojo vségamogozhno gnado. Amen.

350. Kedaj se spodobi, de zhlovek per kerfhi storjeno obljubo ponovi?

Spodobi se, de zhlovek per kerfhi storjeno obljubo ponovi:

1. Kakor hitro k pameti pride.

2. Pred sveto firmo.

3. Dan svojiga rojstva.

4. Vezhkrat v svojim shivljenji, fosebno pred sveto spovedjo ino obhajilam.

351. *K shemu fo kerfni bôtri savesani?*

Kerfni bôtri fo savesani, tiste, katere is kerfsta vsdignejo, ako jim starifli vmerjejo, alj svojo dolshnost sanemarijo, v kersfhanfski véri dobro podvuzhiti.

§. 2. Od Sakramenta fv. firme.

352. *Kaj je fv. firma?*

Šveta firma je Sakrament, v katerim je kershen zhlovek fkos sveto krismo ino besedo boshjo od svetiga Duha v gnadi poterjen, de svojo véro stanovitno sposna, ino po tisti shivi.

353. *Kaj podeli sveta firma?*

Šveta firma pomnoshi posvezhujozho gnado boshjo, ino da fosebno gnado, de kerfheni zhlovek svojo véro stanovitno sposna ino po njej shivi; vtisne tudi dufhi neisbrifljivo snamnje, ino sato tudi ne smé nihzher vezh ko enkrat firman biti.

354. *Je sveta firma k svelizhanju potrebna?*

Šveta firma ni tako potrebna, de bi bres nje ne bilo mogozhe svelizhanja dosezhi; savoljo njenih nastopkov pa se ne smé per tistih opustiti, kateri perloshnost imajo, njo prejeti.

355. *Kdo deli Sakrament svete firme?*

Navadno delijo le fhkofi Sakrament svete firme.

356. *Kakofhna perprava je sa prijetje svete firme potrebna?*

Šveto firmo vredno prejeti, morajo fosebno odraheni u véri, ino v tem, kar ta Sakrament sadene, dobro podvuzheni, ino v stani posvezhujozhe gnade biti; morajo se tudi s molitvijo ino drugimi dobrimi deli k temu perpravljati.

357. *Ali se tudi sa firmo bôtri jemljejo?*

Tudi sa firmo fe bôtri jemlejo.

§. 3. Od presvetiga Sakramenta altarja.

358. *Kaj je presveti Sakrament altarja?*

Presveti Sakrament altarja je narfvetejshi Sakrament, je pravo telo ino prava kri nashiga Gospoda Jesufa Kristufa pod podobo kruha ino vina.

359. *Sakaj se pravi temu Sakramentu, de je narfvetejshi?*

Temu Sakramentu se pravi, de je narfvetejshi, ker ne posveti le kar zhloveka, kakor vfi drugi Sakramenti, ampak tudi samiga Jesufa Kristufa, sazhetnika vse fvetosti, v sebi sapopade.

360. *Sakaj se mu pravi Sakrament altarja?*

Pravi se mu Sakrament altarja, ker se na altarji spremenjenje sgodi, po katerim Jesuf Kristuf prizhejzoh postane.

361. *Kedaj se sgodi spremenjenje?*

Spremenjenje se sgodi, kadar maschnik per fveti mashi zhes kruh besede Kristusove: To je moje telo, ino zhes vino tudi besede Kristusove: To je kelih moje kervi, isgovorijo.

362. *Kaj storijo te od maschnika isgovorjene besede?*

Te od maschnika isgovorjene besede storijo po vsegamogozhni volji Kristusovi, de kruh ni vezh kruh ampak telo; vino ne vezh vino, ampak kri Jesufa Kristufa, vender pa ostanejo podobe kruha ino vina nespremenjene.

363. *Kaj sastopimo pod podobo kruha ino vina?*

Pod podobo kruha ino vina sastopimo to, kar odsvunaj na Sakramentu sa nashe obzhutke ostane, namrezh, vides, farba, flaj ino deh kruha ino vina, kar vse nespremenjeno ostane, desi ravno pod to podobo

ni vezh prizhejzoh kruh ino vino, ampak pravo telo ino prava kri Jesufa Kristufa.

364. Kako je prizhejzhe telo ino kri Jesufa Kristufa v Sakramenti altarja?

Telo ino kri Josufa Kristufa sta v Sakramenti altarja tako prizhejzoh: **1.** Pod podobo kruha je prizhejzhe shivo telo Jesufa Kristufa, po tem takim tudi njegova kri ino njegova dufha. **2.** Pod podobo vina ni le famo kri prizhejzha, ampak tudi telo Jesufa Kristufa: on je pod vfako podobo, ino pod vfa-kim, tudi narmanjshim delam téh podob zel kakor Bog ino zhlovek prizhejzoh.

365. Kaj pride is tega?

Is tega pride: **1.** De moramo Jesufa Kristufa v prefvetim Sakramenti altarja moliti. **2.** De tifti, kateri Sakrament altarja tudi le pod eno podobo, alj tudi le en kozhek fvete hostje savshije, Jesufa Kristufa zeliga prejme, to je, ne le njegovo telo ampak tudi njegovo kri. **3.** De Jesuf Kristuf tako dolgo, dokler podobe nifo povshite, pod njimi smiraj prizhejzoh oftane.

366. Kedaj ino sakaj je Jesuf Kristuf Sakrament altarja vpostavil?

Jesuf Kristuf je Sakrament altarja vpostavil, ko je s svojimi vuzhenzi velikonozhno jagne jedil: **1.** V spomin svojiga terplenja ino svoje smerti. **2.** De bi dufham vernih hrano sa vezhno shivljenje dal.

367. Ali smo dolshni Sakrament altarja prejemati?

Dolshni smo, Sakrament altarja prejemati, ker je Jesuf Kristuf to na ravnost sapovedal, ino ga tudi sato vpostavil, de bi nam hrano sa vezhno shivljenje dal.

368. Kedaj je vsak kristjan dolshan, Sakrament altarja prejeti?

Vsak kristjan je po sapovedi zerkve dolshan pod

smertnim greham, vſaj o velikonožnim zhaſ, Sakrament altarja prejeti.

369. Je potreba tudi ob drugih zhaſih ta preſveti Sakrament prejeti?

Potreba je ta preſveti Sakrament tudi v ſmertni nevarnoſti prejeti, ker je popotniza k vezhnimu ſvelizhanju; zerkuv tudi ſhelí, de bi ga njeni véрни vezhkrat v leti prejeli, ker je duhovna jed ino shiveſh duſhe.

370. V kakſhni ſtaroſti morjo otrozi Sakrament altarja prejeti?

Nihzher ne more ſtaroſti, v kateri morjo otrozi Sakrament altarja prejeti, bolj ras-foditi, kakor ſtaríſhi ino ſpovedniki: oni ſamorejo nar loſhej prejíſkati ino ſposnati, ali otrozi permerjeno snanje ino potrebno perpravo imajo.

371. Katere gnade ſe doſeſhejo ſkos vredno prejetje preſvetiga Sakramenta altarja?

Gnade, katere ſe ſkos vredno prejetje preſvetiga Sakramenta altarja doſeſhejo, ſo naſledne: 1. Poſvezhujozha gnada ſe s tem ne le kar ohrani, ampak tudi pomnoſhi, 2. Kateri ga vredno prejmejo, ſe s Jeſuſam Kriſtuſam s-edinijo. 3. Še v njim odpuſtlivih grehov reſhimo. 4. Naſha duſha ſe pred prihodnimi ſlegi obvarje. 5. Hudo poſhelenje ſe v naſ po-manjſha ino ſatere. 6. Nam odpre vrata u vezhno ſhivljenje.

372. Kdo deli vérnim Sakrament altarja?

Maſhniki delijo vernim Sakrament altarja; oni ſo po poſtavi njega pravi delivzi.

a) Od perprave ſa vredno ſavſhitje tega Sakramenta.

373. Kaj je ſa vredno prejetje preſvetiga Sakramenta potrebno?

Sa vredno prejetje presvetiga Sakramenta altareja je potreba prave ino dobre perprave.

374. *Kolikofhna je perprava sa vredno prejetje tega Sakramenta?*

Perprava sa vredno prejetje tega Sakramenta je dvojna, ena sadene dufho, ena telo.

375. *V shem obstoji perprava na dufhi?*

Perprava na dufhi obstoji v zhistosti vésti, ino v poboshnosti ferza.

376. *Kaj se pravi, zhisto vést iméti?*

Zhisto vést iméti, se pravi, vsaj bres smertniga greha biti, to je, se v štani posvezhujozhe gnade snajti.

377. *Ali je velik gréh, presveti Sakrament altarja v smertnim grehi prejeti?*

Kdor presveti Sakrament altarja prejme, de fhe smertni gréh nad sebo ima, sa kateriga vé, štori vno-vizh tako velik gréh, de si svojo sodbo ino svoje pogublenje jé, ino telefа ino kervi Jesufa Kristufa kriv postane.

378. *Kaj je storiti, ako se kdo pred prejetjam presvetiga Sakramenta spomni, de ima kak smerten gréh nad sebo?*

Ako se kdo pred prejetjam presvetiga Sakramenta altarja spomni, de ima kak smerten gréh nad sebo, tako ga mora is ferza isgrivati, se ga refnizhno spovedati, ino smé fhe le po odvesi od mafhnika dobléni presveti Sakrament altarja prejeti.

379. *V shem obstoji poboshnost ferza?*

Poboshnost ferza obstoji: 1. V obudenji vére, vupanja ino ljubesni. 2. V pozhesfhenji presvetiga refhniga Telefа. 3. V hvaleshnim spomini na smert Jesufa Kristufa, v katere spomin je ta Sakrament vpostavljen ino vshivati sapovedan. 4. V ponishnosti ino

obudbi drugih kerfhanfskih zhednosti, posebno pa v ljubésni do blishniga.

380. Kako se je potreba dan pred svetim obhajilam perpravljati?

Potreba se je vsaj vezherko pred svetim obhajilam s molitvijo, premishlovanjam, s branjam svetih bukuv ino s isdershanjam od vsega posvetniga ovefehlenja, tudi spodobniga ino perpushteniga perpravljati.

381. Kako se je na trupli sa vredno prejetje presvetiga refhniga Telefa perpravlati?

Šveto refhno Telo vrédno prejeti, mora zhlovek, zhe ni nevarno bolen: **1.** Od dvanajste vure pretezhené nozhí tefh biti. **2.** Mora v spodobnim oblazhili priti, ino s narvezho spodobnostjo ino poboshnostjo k misi Gospodovi perstopiti.

b) Od tega, kar je per savshivanji presvetiga refhniga Telefa potreba storiti.

382. Kaj je storiti, kadar se pred obhajanjem Konfiteor moli?

Kadar se pred obhajanjem Konfiteor moli, se mora she enkrat grivenga ino shaloft savoljo svojih grehov obuditi.

383. Kako se je nositi, kadar mafhnik ljudem sveto hostjo pokashejo?

Kadar mafhnik ljudem sveto hostjo pokashejo, jo moramo ponishno moliti, se na perfe terkati, ino rezhi: **O Gospod! nisim vréden, de grésh pod mojo streho, ampak rezi le samo besedo, ino osdravlena bo moja dusha.**

384. Kako se je nositi per prejemANJI svete hostje?

Per prejemANJI svete hostje se vusta spodobno odprejo, se poloshi jesik na spodno vustnizo (se glava nekoliko povsdigne), se vsame pred se beli pert, zhe je perpravljen, se prejme spodobno sveta hostja, (vusta pa

ne saprejo, dokler je mafhnik na jesik ne poloshijo, ino svojih perftov od vuft ne odtegnejo), fe savshije; pa fe ne fmé shvekati, alj dolgo u vuftah imeti.

385. Kaj je ftoriti, ako se po fvetim obhajanji vino poda?

Ako se po fvetim obhajanji vino podá, fe nekaj maliga vsame; vender fe ne fmé mifliti, kakor te bi to vino bilo kri nafhiga Gospoda, alj de bi bilo potrebno, ga vseti.

386. Sakaj se po obhajanji vino poda?

Po obhajanji fe vino poda, de fe fveta hofija loshej savshije, ino fe nikjer u vuftah ne prime: ko bi fe to pa vunder le pergodilo, fe mora fveta hofija s jesikam odlozhiti, ino fi ne s perftimi pomagati.

e. Od tega, kar je po fvetim obhajanji ftoriti.

387. Kaj je po fvetim obhajanji ftoriti?

Po fvetim obhajanji je dolshnost: **1.** Jesufa Kristusa sahvaliti sa nefkonzhno gnado, katero nam je s tem skasal, de naf je vredne ftoril, k nam priti. **2.** Ga v ponishnosti moliti. **3.** Še njemu darovati. **4.** Ga profiti, de bi hotel s svojo gnado vedno per naf oftati. **5.** Véro, vupanje ino ljubesen obuditi, ino vse ftorjene fklepe ponoviti. **6.** Mu vse svoje dushne ino telefne potrebe ino teshave potoshiti.

388. Kako se je dan fvetiga obhajila nofti?

Dan fvetiga obhajila fmo fofebno dolshni: **1.** Še postopanja isdershati, ino doma vef zhaf s opravlanjam dobrih del, s branjam fvetih bukuv, ino s sbranim duham dopernefti. **2.** Zerkuv objifkati, ino fe molitve s fofebno poboshnostjo dershati. **3.** Še posvetniga fhuma, kolikor je mogozhe, isogibati.

§. 4. Od Sakramenta svete pokore.

Od tega, kar je pred vſém od tega Sakramenta vediti potreba.

389. *Kaj je Sakrament svete pokore?*

Sakrament svete pokore je Sakrament, v katerim sato postavljen maſhnik na meſti Boga greſhniku po kerſti ſtorjene grehe odpuſti, ako ſe jih ſgrivano ino zhiſto ſpové, ino tudi reſnizhno voljo ima, ſe poboljſhati ino pravo pokoro delati.

390. *Kdo je ſa to postavljen maſhnik?*

Sato postavljen maſhnik je tiſti, kateri je od ſvojiſga ſhkofa ſa ſpovedovanje odlozhen.

391. *Kateri gréhi ſe v Sakramenti pokore odpuſtijo?*

Vſi gréhi, ko bi bili ſhe tako veliki, ſe ſamorejo v Sakramenti pokore odpuſtiti.

392. *Komu je ta Sakrament potreben?*

Ta Sakrament je vſim potreben, kateri ſo po ſvetim kerſti ſmertno greſhili.

393. *Kaj ſadobimo v Sakramenti pokore?*

V Sakramenti pokore ſadobimo: 1. Odpuſhanje gréhov. 2. Sbrifanje vezhnih ſhtraſeng. 3. Gnado boſhjo. 4. Mir veſti.

394. *Kaj ſe pravi, pravo pokoro delati?*

Pravo pokoro delati, ſe pravi: ſe k Bogu poverniti, od kateriga ſmo ſe s gréham odvernili: ſe pravi: ſvoje gréhe ſanizhevati, reſnizhno obſhalovati, ſe jih ſpovedati, ino ſa nje ſadoſti ſtoriti.

395. *Kaj je k Sakramentu pokore potrebno?*

K Sakramentu pokore je naſlednih pet rezhi potrebnih: 1. Iſpraſhovanje veſti. 2. grivenga. 3. terdno naprejšetje. 4. zhiſta ſpoved. 5. ſadoſtenje.

a. Od isprafhevanja vesti.

396. Kaj se pravi vest isprafhovati?

Vest isprafhovati se pravi pomisliti, kaj smo grehili od sadne spovedi, ali pa od tistiga zhafa, kar smo sazheli greh sposnavati.

397. Kaj se mora per isprafhovanji vesti narpoprej storiti?

Per isprafhovanji vesti se mora narpoprej sveti Duh na pomozh poklizati, de nas ras-sveti, ino nam da sposnati, kaj ino s zhem smo grehili.

398. Kaj je po tem storiti?

Po tem je treba pomisliti:

Sploh.

Ali smo grehili s mislami, s sheljami, s besedami, alj pa zelo v djanji. Sraven se mora tudi misliti na forto ino fhtevilo velikih grehov, ino tudi na okol-fhine, katere greh vezhi storijo alj ga pa spremenijo.

Po famesnim:

1. Ali smo se pregrehili soper defet boshjih alj pet zevkvenih sapoved.

2. Ali smo krivi eniga alj vezh lastnih alj pa tudi ptujih grehov.

3. Ali smo opustili dela vsmilenja svojimu blish-nimu fkasovati, ali druge dobre dela, katere smo bili storiti dolshni.

4. Ali smo dolshnosti svojiga stanu ispolnili, alj jih nismo ispolnili.

399. Na kaj se mora per isprafhovanji hudih misli ino shelj gledati?

Per isprafhovanji hudih misli je treba pomisliti, ali smo imeli nad njimi radovoljno dopadajenje; ino per sheljah, ali smo v nje dovolili, zhe se tudi djanje ni sgodilo.

400. *Kako se per isprašovanji vesti fhtevila smertnih grehov spomnimo?*

Per isprašovanji vesti se fhtevila smertnih grehov spomnimo, ako pomislimo, ali smo greh vſak dan, teden alj meſez ſtorili; ino kolikorkrat na dan, v tedni, v meſzi.

401. *Je per isprašovanji vesti velikiga persadevanja potreba?*

Per isprašovanji vesti je ravno toliko persadevanja potreba, kakor per vſakim drugim imenitnim opravki.

402. *Katerim je per isprašovanji vesti ſoſebno velikiga persadevanja potreba?*

Tiſtim je per isprašovanji vesti ſoſebno velikiga persadevanja potreba, kateri ſo ſe vezhkrat s majhinim premifljenjam alj ſlabo ſpovedali, ino tiſtim, kateri redkokedaj veſt ispraſhujejo.

403. *Kedaj je neſkerbnoſt per isprašovanji vesti veleſ gréh?*

Neſkerbnoſt per isprašovanji vesti je veleſ gréh. ako ſe v nevarnoſt poſtavimo, kak veleſ gréh poſabiti; to ſe ſgodi narrajsſhi tiſtim, kateri vezhkrat ſmertno greſhijo, pa ſe malokedaj ſpovejo.

b. Od grivenga.

404. *Kaj je grivenga?*

Grivenga je gnufenje nad gréham, kakor nad narhujſhim hudim, ino ſnotrajna ſhaloſt ſavoljo raſſhalenja boſhjiga, ſklenjena s terdnim naprejšvetjam, Boga nizh vezh raſſhaliti.

405. *Kakofhna mora grivenga biti?*

Grivenga mora biti: 1. ſnotrajna. 2. zheſnatur-na. 3. zheſ vſe. 4. ſploſhna.

406. *Kedaj je grivenga ſnotrajna?*

Grivenga je ſnotrajna, ako ni ſamo u vuſtih, ampak tudi v ſerzi; to je, ako greſhnik ne rezhe ſamo

s besedo, de ga griva, ampak ako je tudi v ferzi ginjen.

407. *Kedaj je grivenga zhesnaturna?*

Grivenga je zhesnaturna, ako grefhnika gnada fvetign Duha ino zhesnaturni nagibi k grivengi obudijo.

408. *Kedaj je pa famo naturna?*

Šamo naturna je, ako grefhnik is famih naturnih nagibov gréh obshaluje ino sanizhuje, p. ker je v zhasno nefrezho, framoto alj fhkodo prifhel.

409. *Ali samore famo naturno grivengo odpufhanje per Bogu sadobiti?*

Šamo naturna grivenga ne samore odpufhanja per Bogu sadobiti.

410. *Kedaj je grivenga zhes vse?*

Grivenga je zhes vse, ako grefhnika bolj griva, de je Boga ras-shalil, kakor de bi bil vse na fveti sgubil.

411. *Kedaj je grivenga splofhna?*

Grivenga je splofhna, ako obfeshe vse grehe bres vfega isvsetja.

412. *Kolikorfhna je zhesnaturna grivenga?*

Zhesnaturna grivenga je dvojna, popolnama ino nepopolnama.

413. *Kaj je popolnama grivenga?*

Popolnama grivenga je zhesnaturna shaloft ino zhesnaturno gnusenje nad gréham, ker je grefhnik Boga: narvikfhi dobroto, katero zhes vse ljubi, ras-shalil; sraven tega mora terdno naprejevsetje biti, Boga nizh vezh ras-shaliti.

414. *Kako se samore popolnama grivenga obuditi?*

Popolnama grivenga se samore tako obuditi:

O moj Bog! vfi moji florjeni gréhi so mi is fer-

za shal, ker fim tebe, svojiga preljubesniviga Boga, narvikshi ino nefkonzhno dobroto, kateriga is zeliga ferza ljubim, s njimi ras-shalil. Terdno fklenem, s tvojo gnado svoje shivljenje poboljšhati, ino vse, tudi samo smert raji preterpeti, kakor tebe, svojiga Boga, narvikshi dobroto fhe s enim samim greham vezh ras-shaliti. Daj mi gnado k ispolnenju tega mojiga naprejšetja. To te prosim fkos nefkonzhno saflushenje tvojiga boshjiga Šina, nashiga Gospoda ino Svelizharja Jesusa Krifusa. Amen.

415. Kaj je potreba, de se samore popolnoma grivenga obuditi?

De se samore popolnoma grivenga obuditi, je potreba: 1. Boga sa njegovo gnado profiti. 2. Ši k ferzu gnati ino premifliti, kdo de je tifti, kateriga fmo ras-shalili. 3. Še v obudenji grivenge vezhkrat vaditi.

416. Kedaj je zhlovek dolshen, popolnoma grivenga obuditi?

Zhlovek je dolshan, popolnoma grivenga obuditi: 1. Kadar ima kak fveti Sakrament prejeti, pa ni v ftani gnade boshje, ino nima perloshnosti, fe spovedati. 2. Kolikorkrat je v kaki smertni nevarnosti.

417. Kedaj je fhe dobro, popolnoma grivenga obuditi?

Prav dobro je, popolnoma grivenga vfak dan obuditi, fosebno pa, kadar se spat gré.

418. Kaj dodeli popolnoma grivenga?

Popolnoma grivenga dodeli odpufhanje vfih grehov tiftim, kateri nimajo perloshnosti, fe spovedati, pa imajo refnizhno voljo, kakor hitro bo mogozhe fveto spoved opravit.

419. Kaj je nepopolnoma grivenga?

Nepopolnoma grivenga je zhesnatura shaloft ino gnufenje nad greham, alj sato, ker je gréh fam na

febi gnufoben, alj pa sato, ker sgubo nebéf ino vezhno fhtrafengo pekla s febo pernefe; sraven tega mora terdno naprejevsetje biti, Boga nizh vezh rasshaliti.

420. Kaj mora gresnik fhe vezh storiti, kateri nepopolnoma grivenga obudi?

Gréfhnik, kateri nepopolnoma grivenga obudi, mora fkos saflushenje Jesufa Kristufa odpufhanje fvojih grehov vupati, ino sazheti Boga sazhetnika vse pravize ino svojiga lastniga opravizhanja ljubiti.

421. Kako se samore nepolnoma grivenga obuditi?

Nepopolnoma grivenga se samore tako obuditi:

O moj Bog! shal mi je is zeliga ferza, de fim te ras-shalil. Refnizhno fudim ino is ferza fovrashim fvoje grehe, nekaj savoljo njih gnufobe, nekaj pa tudi sato, ker fim s njimi nebefa sgubil ino pekel saflushil. Ino tako slo ko gréh fovrashim ino fudim, ravno tako slo ljubim od sdaj sanaprej pravizo ino tebe, o moj Bog! kateri fi fudenz ino sazhetnik vse pravize. Vupam od tvojiga nefkonzhniga vfmilenja fkos saflushenje Jesufa Kristufa mojiga Svelizharja odpufhanje vfih mojih storjenih grehov, ino terdno fklenem, s tvojo gnado sa naprej ne vezh greseliti. Amen.

422. Kaj doféshe gresnik s nepopolnoma grivenga?

S nepopolnoma grivenga dofeshe gresnik odpufhanje grehov, pa le v fpovedi ino s fpovedjo.

423. Katero grivengo fi naj persadeva gresnik obuditi?

Defi je ravno nepolnoma grivenga v Sakramenti pokore sadofti, fi vunder naj gresnik vfelaj persadeva, de popolnoma grivengo obudi.

c. Od terdniga naprejevsetja.

424. Kaj je terdno naprejevsetje?

Terdno naprejšvetje je refnizhna volja, fvoje shivljenje poboljšhati, ino nizh vezh grefhiti.

425. *Kaj fi mora naprejšveti, kdor ima refnizhno voljo, fe poboljšhati?*

Kdor ima refnizhno voljo, fe poboljšhati, fi mora naprejšveti: 1. Še vfih grehov, kakor tudi blishnih perloshnoft ino nevarnoft, katere v gréh napelujejo. fkerbno varvati. 2. Še vfemu nagnjenju h grehu ferzhno vftavlati, ino fe vfih perpomozhkov pridno prijeti, kateri fo sa ohranjenje gnade potrebni. 3. Ptuje blago poverniti, ino pohujfhanje, kateriga je gréh naredil, ino fhkodo, katera fe je blishnimu na njegovim pofhtenji, na njegovim blagi, alj kak drugazhi sgodila: popraviti. 4. Vfm fovrashnikam ino rashalnikam is ferza odpufiti. 5. Vfe dolshnofti fvojiga ftanu na tenko izpolniti.

426. *Kaj mora grefhnik ftoriti, de bo samogel terdno naprejšvetje, fe poboljšhati, obuditi?*

Grefhnik samore terdno naprejšvetje, fe poboljšhati, obuditi, ako 1. Boga profi, de bi mu k temu fvojo gnado dal. 2. Ako vezhkrat prevdari, koliko je vredna, ino kako dobra je gnada boshja, katera vfako zhafno dobroto nefkonzhno prefeshe; nafprot pa tudi premifli, toliko fhkodo narmanjšhi gréh naredi; ker je ta fhkoda hujfhi kakor vfaka zhafna nefrézha.

d. Od fpovedi.

427. *Kaj je fpoved?*

Spoved je sgrivano fpofnanje, v katerim fe grefhnik pred mafhnikam, ki je sa fpovedovanje poftavljen ino pooblaften, fvojih ftorjenih grehov obtoshi, de bi od njega odvésó dobil.

428. *Kakofhna mora fpoved biti?*

Špoved mora biti: 1. ponishna. 2. popolnama.

429. *Kedaj je spoved ponishna?*

Špoved je ponishna, ako se grešnik s pravo grivengo ino velikim oframotenjam famiga febe pred spovednikom obtoshi, vse nepotrebno isgovarjanje opuſti, ino se njegovi ras-fodbi tako popolnama pod-vershe, kakor se kriv ras-fodbi svojiga fodnika pod-vrèzhi mora.

430. *Kedaj je spoved popolnama?*

Špoved je popolnama, ako se grešnik vſih ſhe ne ispovedanih grehov pred spovednikom na tenko, odkritoſerzhno ino pres hinavſhine obtoshi, tako, kakor se po fkerbnim ispraſhovanji veſti kriviga ſposna.

431. *Kedaj je spoved natenzhna, odkritoſerzhna ino bres hinavſhine?*

Špoved je natenzhna, odkritoſerzhna ino bres hinavſhine, ako 1. grešnik tako dobro fhtevelo vſih velikih grehov, bres samolzhanja eniga famiga, kakor tudi okoljſhine, katere gréh sa ſposnavo povik-fhajo, alj njegovo ſorto ſpremenijo, po reſnizi raso-dene: vunder pa mora gledati, de zhloveka, s katerim je grešil, nikdar ne imenuje, ino se varvati, de ne rezhe kaj takiga, kar bi poſhtenju blishniga fhkodlivo bilo. 2. Ako te, kar od svojih grehov gotovo vé, tudi v ſpovedi kakor gotovo raso-dene; to pa, zheſar se popolnama ne savé, ko dvomlivo pové,

432. *Ali spoved veljá, per kateri grešnik is ſtrahu alj framoshlivoſti kak velék gréh samolzhí?*

Ako grešnik velék gréh is ſtrahu alj framoshlivoſti per ſpovedi salmolzhí, ne veljá njegova ſpoved nizh; rasen tega ſhe ſtóri tak grešnik nov ino vélek gréh, sato ker Sakramentu ſvete pokore s tem nezhaſt ſtóri.

433. Kaj je storiti grefhniku, kateri je per spovedi veleki gréh naprejvsetno alj pa is hudobne nefkerbnoſti samolzhal?

Grefhnik, kateri je per spovedi veleki gréh naprejvsetno alj is hudobne nefkerbnoſti samolzhal, ni famo dolſhen, samolzhaniga greha fe spovedati, temuzh fe mora tudi obtoshiti: **1.** Per kolikih spovedah je ta gréh samolzhal. **2.** Mora vſe spovedi, katere je po samolzhanim grehu opravil, ako fe je v njih velikih grehov obtoshil, popolnoma ponoviti; tako tudi tiſto spoved, v kateri je kak veliki gréh samolzhal, ako fe je bil per tiſti ſhe kakih drugih velikih grehov obtoshil. **3.** Œe mora spovedati, alj je, ino koljkorkrat v tém ſtani preſveto obhajilo prejél, ino, alj fe je to tudi o velikonožnim zhaſi ſgodilo. **4.** Mora povedati, ako je v tem ſtani tudi kak drugi fveti Sakrament prejél.

434. Kaj je grefhniku storiti, kateri je per spovedi kak velik gréh is nevednoſti alj poſablivofſti samolzhal?

Grefhnik, kateri je kak veliki gréh per spovedi is nevednoſti alj poſablivofſti samolzhal, mora samolzhan gréh per prvi spovedi rasodeti, ako bi ne ſamogel kmalo po tej spovedi, ſhe kje pred fvetim obhajilam tega ſtoriti.

435. Ali ſe je treba per spovedi framovati alj bati?

Ni treba, per spovedi ſe framovati alj bati: **1.** Ker ſe niſmo framovali grefhiti pred Bogam, kateri vſe vidi, ino ker ſe niſmo bali, od njega na vekomaj ſaversheni biti. **2.** Ker je boljſhi, ſvoje grehe fkrivaj ſpovedniku rasodeti, kakor v grehi nepokojno ſhiveti, nefrézhno vmréti, ino ſodni dan ſavoljo tega pred zelim ſvetam oframoten biti. **3.** Ker ſe ſpovednik ſvojih laſtnih flaboſti ſavé, ino ſavoljo tega ſ grefhnikam lahko vſmilenje ima. **4.** Ker je ſpovednik pod

velikim smertnim greham ino pod filino ojstrimi zhafnimi ino vezhnimi fhtrafengami k molzhanju savesan.

436. *Kako mora gresfchnik per spovedi govoriti?*

Gresfchnik mora per spovedi 1. vfelaj raslozhno, ino kolikor je mogozhe, s posfhtenimi besedami govoriti. 2. Mora tako govoriti, de ga le spovednik flifhi, ne pa tudi okolj flojezhi.

437. *Smo dolshni, se tudi odpustlivih grehov spovedovati?*

Nifmo dolshni, se odpustlivih grehov spovedovati, vunder je to filno dobro ino koriftno.

438. *Se je treba vezhkrat spovedati?*

Treba se je vezhkrat spovedati: 1. Ker vezhkrat gresfhimo, ino ker je nevarno, spravo s Bogam na dolgo odlagati. 2. Ker pogofa spoved pred nevarnostmi ino perloshnostmi greha pervarje, ino dusho v gnadi boshji poterdi. 3. Ker pogofa spoved k zhfifoti ino budnosti vesti filno veliko pomaga.

439. *V kateri starosti fo otrozi dolshni se spovedati?*

Otrozi fo dolshni se spovedati, kadar she k pameti pridejo, de fo v flani, dobro od hudiga raslozhiti.

440. *Kaj flori zhlovek ravno poprej, kakor se sazhne svojih grehov spovedovati?*

Ravno poprej, kakor se sazhne zhlovek svojih grehov spovedovati, poklekne, flori sveti krish, ino rezhe spovedniku: *Prosim vas, duhovni ozhe! sa sveti shégen, de se bom samogel (samogla) svojih grehov prav ino zhiffo spovedati.*

441. *Kaj flori zhlovek, ko je svet shégen od spovednika prejel?*

Ko je zhlovek od spovednika svet shégen prejel, móli, ako zhaf ino okoljfhine perpuftijo, ozhitno spoved alj Konfiteur, ki se tako glafi:

Jas, vbogi greslni zhlovek se spovém Bogu vsegamogozhnimu, Mariji njegovi prezhasliti materi, vsem ljubim fvetnikom, ino vam, maslnik! na mēsli Boga, de sim od svoje sadne spovedi, katera je bila (tukaj se zhas sadne spovedi pové), vezhkrat ino veliko greslil s mislami besedami ino djanjam, posebno se pa obtoshim, de sim . . . Sdaj se sazgne tako, kakor je bilo spredaj rezhenó, ino kakor se pred Bogam kriviga vé, svojih grehov spovedovati.

442. Kako se spovéd sklène?

Spovéd se sklène s temi besedami: Ti, ino vsi moji drugi védni ino nevédni gréhi, katere sim, alj sam storil, alj kriv bil, de so jih drugi storili, so mi is serza shal, ker sim Boga, narvikshi ino vse ljubesni vredno dobroto s njimi ras-shalil. Terdno sklenem, nizh vezh gresliti, ino vseh perloshnosti gréha se varvati. Prosim vas, duhovni ozhe! sa sveto odveso ino svelizhavno pokoro.

e. Od sadoštenja alj naloshene pokore.

443. Kaj je sadoštenje, katero je k Sakramentu svete pokore potrebno?

Sadoštenje, katero je k Sakramentu pokore potrebno, so tiste dobre dela, katere maslnik greslniku sa pokoro savoljo spovedanih grehov naloshijo.

444. Sakaj se pokora sa spovedane grehe nalaga?

Sa spovedane grehe se pokora nalaga: 1. De se Boga sa nezhasl, katera se mu je s greham storila, neko nameštenje opravi. 2. De greslnik fkos dela pokore gréh sam nad sebo masluje. 3. De bi bile greslniku saflushene zhasne fhtrafenge obpušhene. 4. De bi bil greslnik sa naprej bolj varn, ino bi se ne povernil vezh tako neskerbno k grehu.

445. *Ali samore zhlovek ras-shalenimu Bogu sadofti storiti?*

Zhlovek ne more is lastne mozhi nikak ras-shalenimu Bogu sadofti storiti, sakaj zhloveshko sadoftistorjenje ne samore nikdar toliko biti, de bi bilo rasshalenju nefkonzhniga boshjiga velizhaftva enako; vunder pa dobijo pokorne dela, katere mafhnik po fpovedi naloshi, ino tudi tiste, katere grefhnik sam od feb' opravlja, od nefkonzhniga sadoftistorjenja Jesusa Kristusa svojo vrednost.

446. *Sakaj je grefhnik dolshen, Bogu fhe sadoftvati, ker je Kristuf sa grehe sadofti storil?*

Grefhnik je dolshen, Bogu fhe sadoftvati, defi je ravno Kristuf sa grehe sadofti storil: 1. Ker morajo tisti, ki shelijo Kristusoviga sadoftistorjenja deleshni postati, s njim delati, ino fami storiti, kolikor samorejo; de popravijo nezhaft, katero so Bogu storili. 2. Ker Bog grefhnike, katerim sadolshenje greha ino vezhno fhtrafengo odpuhti, fhe tudi dostikrat zhafno fhtrafuje.

447. *Je sadoftvanje potrebni del per Sakramenti svete pokore?*

Sadoftvanje je tako potreben del per Sakramenti svete pokore, de bi bil drugazhi Sakrament pokore nepopolnama, rasen ko bi bilo nemogozhe sadoftvati alj nalosheno pokoro opraviti.

448. *Katere dobre dela se v Sakramenti pokore nalagajo?*

Molituv, post ino almoshna, ino tudi druge spokorne dela, katere so velikosti ino posebnosti grehov permérjene, se grefhniku sa pokoro nalagajo.

449. *Kako se mora pokora opraviti?*

Pokora se mora opraviti: 1. S ponishnim ferzam, 2. Svešto, kakor je bila naloshena. 3. Bres odlaganja, kakor hitro je mogozhe.

450. *Ali je potreba ino se samore Bogu tudi s drugimi dobrimi deli rasen v spovedi naloshenih sadoftovati?*

Tudi s drugimi dobrimi deli je potreba ino se samore Bogu sadoftovati: 1. Ker spovednik savoljo nafhe flaboſti alj is drugih modrih vsrokov ne naloshijo vſelaj pokore, kakor bi bila greham priſtojna, ino sa tega del ſhe marſikaj grefhniku odflushiti oſtane. 2. Ker nam je po povelji Kriſtuſovi potreba, vréden ſad pokore perneſti.

451. *Katere ſo tiſe dobre dela, s katerimi ſamoremo rasen naloshenih sadoſti ſtoriti?*

Dobre dela, s katerimi ſamoremo rasen naloshenih Bogu ſa ſvoje grehe sadoſti ſtoriti ſo ſoſebno: 1. Molituv, poſt ino almoſhna. 2. Druge dobre dela, katere is tega namena radovoljno opravljamo. 3. Teshave ino nadloge, katere naf ſadenejo, ako jih poterpeſhljivo ino v duhu pokore perneſemo.

452. *S ſhem ſhe ſamoremo, ſa ſhaſne ſhtraſenge sadoftovati?*

Odpuſtki ſo tudi perpomozhki, ſa ſhaſne ſhtraſenge sadoftovati.

P e r ſ t a v i k.

Od odpuſtka.

453. *Kaj je odpuſtek?*

Odpuſtek je odpuſhanje ſhaſnih ſhtraſeng, katere bi po odpuſhenim dolgu greha alj v ſedajnim ſhivlenji alj pa po ſmertí terpeti mogli.

454. *Kaj imajo katolſhki kriſtjani od odpuſtka vérvati?*

Katolſhki kriſtjani imajo od odpuſtka vérvati: 1. De je prava zerkuv od Jeſuſa Kriſtuſa oblaſt prejéla, odpuſtke deliti. 2. De je ſa naf filno dobro ino koriſtno od zerkve deléne odpuſtke ſadobiti.

455. *Kdo ima v pravi zerkvi oblaſt, odpuſtke deliti?*

Šami rimfki papesh imajo oblast, v zeli zerkvi odpuške deliti; fhkofi pa imajo oblast, le v svoji fhkofiji ino po naredbah, kakor so od zerkve vpeljane, odpuške dajati.

456. *Koliknati so odpuški?*

Odpuški so dvojni: popolnoma ino nepopolnoma.

457. *Kaj je popolnoma odpušek?*

Popolnoma odpušek je odpušhanje vseh zhasnih fhtrafeng, katere je grefhnik saflushil.

458. *Kaj je nepopolnoma odpušek?*

Nepopolnoma odpušek je tisti, po katerim niso vse zhasne fhtrafenge odpušhene, ampak le nekaj. Taki so odpuški od fhtirdefetih dni, od eniga alj vezh lét.

459. *Od kod isvirajo odpuški?*

Odpuški isvirajo is saklada zerkve, kateri obstoji is nefkonzhniga saflushenja Jesufa Kristufa, is saflushenja prezhiste devize Marije ino drugih fvetnikov. Tega saflushenja naf stori zerkuv deleshne, kadar nam odpuške deli.

460. *Ali nam zerkuv fkos odpušek dolshnost odvsame, sa grehe sadoštovati?*

Zerkuv nam ne odvsame fkos odpušek popolnoma dolshnosti, sa grehe sadoštovati, ona le hozhe: 1. v naf duha pokore obuditi, ino nafho gorezhnost polonati, s katero fpokorne dela opravljamo. 2. Hozhe nafhi flabosti ino nesmoshnosti na pomozh priti, ker nam savoljo njih vzhasi ni mogozhe, Boga tako sadošti storiti, kakor smo dolshni.

461. *Zhesa je potreba, de se odpuški sadobito?*

Kdor hozhe odpuške sadobiti, mora: 1. v stani posvezhjozhe gnade biti, 2. sapovedane dobre dela opraviti.

462. *Se samore s odpustki tudi dušam u vizah pomagati?*

S odpustki se samore tudi dušam u vizah kakor fkos priproshnjo pomagati, ako so v ta namén podeleni; vunder pa morajo tazhaf shivi dobre dela, katere so od zerkve sa dofego odpustka sapovedane, Bogu sa verne mertve darovati.

463. *Kaj je odpustek svetiga léta?*

Odpustek svetiga léta je popolnoma odpustek, kateriga rimski papes, kadar okolshine ino zhaf potrebuje, s posebnimi pravizami ino sa posebne opravila podelijo.

§. 5. Od Sakramenta svetiga posledniga olja.

464. *Kaj je sveto posledno olje?*

Sveto posledno olje je Sakrament, v katerim bolnik fkos masilenje s svetim oljam ino fkos sapovedano molituv mafhnikovo, gnado boshjo prejme sa osdravljenje duše ino vezhkrat tudi teléfa.

465. *Sakaj se pravi temu Sakramentu posledno olje?*

Temu Sakramentu se pravi posledno olje, ker se med vfimi svetimi masilenji, katere je Gospod nafh Svelizhar svoji zerkvi sapovedal, poslednizh deli.

466. *Kedaj se ima bolnikom posledno olje deliti?*

Pоследno olje se ima bolnikom, zhe je le drugazhi mogozhe, tazhaf deliti, ko so fhe popolnoma per pameti.

467. *Kaj dodeli posledno olje?*

Pоследno olje dodeli: 1. Pomnoshenje posvezhujozhe gnade boshje. 2. Odpushenje malih, ino tudi tistih smertnih grehov, katerih se bolnik alj is nedolshne posablivofti alj pa is nesmoshnofti ni spovedal. 3. Refhenje od hudih nastopkov greha, ino njegovih ostan-

kov. 4. Mozh, fe nalesvanju ino fkufhnjavam huzizha vstavlati. 5. Pomozh soper preveliki strah savoljo blishni smerti ino fodbe. 6. Vezhkrat tudi telefno sdravje, ako je dufhi k svelizhanju.

468. *Kako se mora bolnik sa posledno olje perpraviti?*

Bolnik se mora sa posledno olje s shivo vero ino terdnim savupanjem na Boga, ino s popolnoma isrozhenjam v boshjo voljo perpraviti; fosebno pa se fkos sveto spoved v stan gnade postaviti, alj, ako se spovedati ne more, refnizhno grivengo ino shalofit nad svojimi grehi obuditi.

469. *Kolikokrat sme bolnik posledno olje prejeti?*

Bolnik sme posledno olje prejeti, kolikorkrat fe per njem nova smertna nevarnost perkashe.

470. *Kdo deli sveto posledno olje?*

Šveto posledno olje ne sme nihzher deliti, kakor mafhniki zerkve; fosebno je to opravilo fajmoshtrov.

471. *Je posledno olje k svelizhanju potrebno?*

Posledno olje ni tako potrebno, de bi bres njega ne bilo svelizhanja; vunder pa bolnik naj ne opufha, ga prejeti, ino fizer savoljo mnogih gnad, kattere fkos njega dofeshe.

§. 6. Od Sakramenta mafhnikoviga posvezhenja.

472. *Kaj je Sakrament posvezhenja sploh?*

Sakrament posvezhenja sploh je Sakrament, po katerim fe tistim, ki fe v zerkveno flushbo podajo, duhovna oblast, ino fosebna gnada podeli, odlozhene zerkvene flushbe k zhafti boshji ino k svelizhanju dufh prav ino sveto opravljati.

473. *Kaj je Sakrament mafhnikoviga posvezhenja posebej?*

Sakrament mafhnikoviga posvezhenja posebej je

Sakrament, po katerim se tistim, ki so sa mafhnike posvezheni, oblast podeli do praviga telefa Jesufa Kristufa, ino tudi do njegoviga duhovniga telefa, kar so verni kristjani.

474. V zhem obstoji oblast mafhnikoviga posvezhenja?

Oblast mafhnikoviga posvezhenja obstoji v tem:
1. De mafhniki kruh ino vino v pravo telo ino v pravo kri nafhiga Gospoda Jesufa Kristufa spreobrniti, ino nebeshkimu Ozhetu darovati samorejo. **2.** De samorejo vernim grehe odpuhhati alj sadershavati.

475. Kdo samoro ta Sakrament deliti?

Le fhkofi samorejo mafhnike posvetiti.

476. Kakofhni morajo tifti biti, kateri mafhnikovo posvezhenje prejmejo?

Tifti, kateri mafhnikovo posvezhenje prejmejo, morajo potrebno vuzhenost imeti, ino savoljo svojiga zhedniga sadershanja dobro flovéti.

477. Kaj dodeli mafhnikovo posvezhenje?

Mafhnikovo posvezhenje dodeli: **1.** Rasen pomnoshenja posvezhujozhe gnade fhe fosebno gnado, fhkos katero posvezheni mafhniki pripravi postanejo, svoje zerkvene flushbe prav opravljati, ino fвете Sakramente spodobno deliti. **2.** Vtisne neisbrifljivo snamnje dufhi posvezhenih, po katerim so od drugih vernih odlozheni, ino sa boshjo flushbo savsem posvezheni; satoraj se mafhnikovo posvezhenje ne more vezh ko enkrat prejéti.

478. Komu je Sakrament mafhnikoviga posvezhenja potreben?

Sakrament mafhnikoviga posvezhenja ni posamesnim ljudem, ampak zeli zerkvi potreben.

§. 7. Od Sakramenta fvetiga sakona.

479. Kaj je Sakrament fvetiga sakona?

Sakrament fvetiga sakona je nerasvesliva svésa, s katero fe dvoje nesavesanih kerfhanfskih ljudi, en moshki ino ena shenfka po postavi boshji vsameta ino porozhita, de jima Bog fkos ta Sakrament gnado da, v fvojim sakonfskim ftani do smerti poboshno fkupej oftati ino svoje otroke po kerfhanfsko isrediti.

480. *Kako imenuje sv. Pavel ta Sakrament?*

Šveti Pavel imenuje ta Sakrament vélek Sakrament v Kristufu ino zerkvi, ker pomeni duhovno svésó Kristufa s njegovo zerkvo.

481. *K zhemu je sakonfski ftan vpostavljen?*

Sakonfski ftan je vpostavljen: 1. sa raft zhloveshkiga rodu. 2. Sa sdrusheno ino nasprotno pomozh med sakonfskimi. 3. Sa perpomozhek soper napzhno poshelenje mefa.

482. *Je sakonfski ftan potreben?*

Sakonfski ftan je fploh sa raft zhloveshkiga rodu potreben; ne pa sa vfakiga zhloveka posebej; sakaj nesavesan ftan je sa vfakiga posebej bolj popolnoma.

483. *Kaj dodeli Sakrament sakona?*

Sakrament sakona dodeli rasen pomnoshenja pofvezhujozhe gnade fhe te posebne gnade: 1. De sakonfska poboshno do smerti fkupej shivita. 2. De svoje otroke v ftrahi boshjim isredita.

484. *Kaj sapove zerkuv tiftima, katera v sakon stopita?*

Zerkuv sapové tiftima, katera v sakon stopita: 1. De ne fmé med njima nobeniga sadershka biti. 2. De stopita v ta ftan is takiga namena, is kateriga je vpostavljen. 3. De fe tudi v ftrahi boshjim ino s zhisto vestjo v ta ftan podasta, ino sato poprej k spovedi ino fvetimu obhajilu grefta.

485. *Kaj moreta tista storiti, katera hozheta v sakon stopiti?*

Tista, katera hozheta v sakon stopiti, moreta, po trojnem oklizu pred dvema prizhama ino pred svojim lastnim fajmoshtam eden drugimu sakonfko svetobo obljubiti, ino se porozhiti ino poshegnati dati.

486. *Katere so nasprotne dolshnosti sakonfskih?*

Nasprotne dolshnosti sakonfskih so: 1. De v miru ino po kerfhanfko fkupej shivita. 2. De mosh svojo sheno, kakor svoje lastno telo ljubi, redi, ino varje, ino de je shena u vsih perpuštenih rezheh pokorna. 3. De nobeden drugiga v teshavah ne sapusti, temuzh de oba svesto do smerti fkupej ostaneta.

487. *Katere so dolshnosti sakonfskih do svojih otrok?*

Dolshnosti sakonfskih do svojih otrok so, de jih po kerfhanfko isredijo, ino sa njih vezhno ino zhasno frezho fkerbijo.

Peta postava.

Od kerfhanfke pravize.

488. *Kaj je kerfhanfska praviza?*

Kerfhanfska praviza je, hudiga se varovati, ino dobro floriti.

Pervi del kerfhanfke pravize:

Varji se hudiga.

489. *Kateri je prvi del kerfhanfske pravize?*

Pervi del kerfhanfske pravize je: *Varji se hudiga.*

490. *Kaj je hudo?*

Prava ino edino hudo je gréh.

491. Kaj je gréh sploh?

Gréh sploh je radovoljno prelomljenje boshje poštave.

492. Kolikorshen je gréh?

Gréh je dvojin: 1. poerbani gréh. 2. djanfski gréh.

§. 1. Od poerbaniga greha.

493. Kaj je poerbani gréh?

Poerbani gréh je tifti gréh, kateriga je storil Adam v paradishi, ino mi v Adamu, ino kateriga fmo od njega poerbali.

494. Od kod ima poerbani gréh svoje ime?

Poerbani gréh ima od tod svoje ime, ker ljudje, ki od Adama is-hajajo, ta gréh poerbajo, ino njegove fhtrafenge ino hude nastopke terpeti morajo.

495. Katere so fhtrafenge ino hudi nastopki poerbaniga greha?

Shtrafenge ino hudi nastopki poerbaniga greha so: sguba posvezhujozhe gnade, smert, nagnenje k hudimu, mersenje nad dobrim, ino mnoge teshave ino nadloge.

496. Je prezhišta deviza Marija tudi Adamov gréh poerbala?

Zerkuv ni fizer nizhefar od tega ko artikel vére fklenila: vunder pa poterdi navuk, de je Marija Mati boshja, bres greha spozheta bila, kakor poboshno misel: ona zelo prepové, kaj nasprotniga vuzhiti, obhaja s veliko zhaftjo prasn timer njeniga spozhetja, ino je na to veliko odpustke podelila.

§. 2. Od djanfskiga greha ino njegovih fort.

497. Kaj je djanfski gréh?

Djanfki gréh je prelomljenje boshje poštave, kateriga zhlovek sam radovoljno stori.

498. *Kako se djanfki gréh she drugazhi imenuje?*

Djanfki gréh se imenuje tudi perfhonfki gréh sa raslozhek od poerbaniga greha, kateriga otrozi Adamovi niso v perfhoni storili.

499. *Kako se djanfki alj perfhonfki gréh dopernese?*

Djanfki alj perfhonfki gréh se dopernese s mislami, besedami, djanjam, alj pa s opufhenjam tega, kar smo storiti dolshni.

500. *Kakshen je raslozhek med djanfkimi grehi?*

Raslozhek med djanfkimi grehi je ta: eni so veliki alj smertni grehi; eni pa mali alj odpustlivi grehi.

501. *Kakshen je she drugi raslozhek med djanfkimi grehi?*

Je she drugi raslozhek med djanfkimi grehi, de ene imenujemo lastne, ene pa ptuje.

502. *Kateri grehi so lastni?*

Lastni grehi so tiſti, katere sami storimo.

503. *Kateri so pa ptuji grehi?*

Ptují grehi so tiſti, katerih sami ne storimo, katerih smo pa krivi, ako druge v gréh napeljujemo, alj greha ne vſtavimo, kadar smo to storiti dolshni, alj pa storiti v ſtani.

504. *Kaj je smertni gréh?*

Šmertni gréh je veliko prelomljenje boshje poštave.

505. *Kaj ſhkodje smertni gréh?*

Šmertni gréh odvſame duſhi duhovno ſhivljenje, to je, poſvezhujozho gnado boshjo, ſtori zhloveka fovraſhnika boshjiga ino vezhne ſmerti vredniga.

506. *Kaj je odpustlivi gréh?*

Odpustlivi gréh je majhino prelomljenje boshje poštave.

507. *Ali se nam sato, ko so odpustlivi grehi majhino prelomljenje, ni treba persadevati, de bi se jih varvali?*

De so ravno odpustlivi grehi le majhino prelomljenje, se jih je vunder potreba, kolikor je mogozhe, varvati: 1. Ker odpustlivi grehi, naj bojo she tako majhini, vunder Boga ras-shalijo. 2. Ker moramo perpravleni biti, rajshi vse terpeti, kakor Boga s narmanjshim greham ras-shaliti. 3. Ker odpustlivi grehi, desi ravno gresfhniku posvezhujozhe gnade ne odvsamejo, vunder podelenje drugih djanfskih gnad vstavljajo, ino tako gresfhnika szhafama u vezhe ino lahko zeló v smertne grehe savodijo.

508. *Katere so rasne forte djanfskih grehov?*

Rasne forte djanfskih grehov so:

1. *Šedem poglavitnih grehov.*
2. *Šhest grehov v svetiga Duha.*
3. *Šhtirji v nebo vpijozhi grehi.*
4. *Devet ptujih grehov.*

a. Od sedmérih poglavitnih grehov.

509. *Kateri so sedméri poglavitni grehi?*

Šedmeri poplavitni grehi so:

Pervi: *Napuh.*

Drugi: *Lakomnost.*

Tretji: *Nezhiflost.*

Zheterti: *Nerofhlivost.*

Peti: *Poshreshnost.*

Šhesti: *Jésa.*

Šedmi: *Lenoba.*

510. *Sakaj se pravi tim greham, de so poglavitni?*

Tim greham se pravi, de so poglavitni, ker je njih vfak, tako rekozh, glava alj studenz mnogih drugih, kateri is njih is-hajajo.

511. *Kaj je napuh?*

Napuh je preveliko fposhtovanje famiga febe, ino napzhno poshelenje zhaftí.

512. *Kaj isvira is napuha?*

Is napuha isvira: 1. Prevelika ljubesen famiga febe. 2. hvale- ino zhaftisheljnost. 3. bahanje. 4. fovrashenje Boga, fвете vére, zerkve ino blishniga. 5. raspor, kreg ino prepír. 6. terdovratnost. 7. nepokorfhina. 8. hinavfhina. 9. krivoverstvo.

513. *Kaj je lakomnost?*

Lakomnost je nesmérno poshelenje po dnarjih ino blagi.

514. *Kaj is-haja is lakomnosti?*

Is lakomnosti is-haja: 1. Nepokoj. 2. svijazhnost ino goljsija. 3. krivizhnost. 4. isdajanje. 5. krive perfege. 6. nevsmilenost. 7. oterpnost ferza.

515. *Kaj je nezhistost?*

Nezhistost je napzhno poshelenje po mefénih fladnostih.

516. *Kaj is-haja is nezhistosti?*

Is nezhistosti is-haja: 1. Oflepenje vuma. 2. filne shelje po zhaftnim shivlenji. 3. posablenje Boga, smerti ino fodbe. 4. obvupanje nad vezhnim svelizhanjam.

517. *Kaj je nevofhlivost?*

Nevofhlivost je shalost nad dobrim, kar blishni ima, kakor de bilo lastnimu dobrimu fhkodljivo.

518. *Kaj is-haja is nevofhlivosti?*

Is nevofhlivosti is-haja: 1. Obrekovanje. 2. opravlanje. 3. krive fodbe. 4. fovrashenje blishniga. 5. veselje zhe je blishnimu hudo, shalost zhe mu je dobro.

519. *Kaj je poshrefhnoſt?*

Poshrefhnoſt je napzhno poshelenje po jedi ino pjazhi, alj nesmérnoſt v jedi ino pjazhi.

520. *Kaj is-haja is poshrefhnoſti?*

Is poshrefhnoſti is-haja. 1. Rasvujsdanost v sadershanji. 2. prepír. 3. neframnoſt. 4. nezhiſtoſt. 5. saprava zhafa ino premoshenja. 6. popazhenje sdravja. 7. oflabenje duſhnih mozhí.

521. *Kaj je jésa?*

Jésa je napzhno ogrenenje (raſerdenje) duha, ino shelja, ſe maſhovati.

522. *Kaj is-haja is jése?*

Is jése is-haja: 1. Šovraſhtvo. 2. omotenje duha. 3. nevolja. 4. prepír. 5. sabavljanje ino preklinovanje. 6. vbijanje ino morjenje. 7. (merslota ferza).

523. *Kaj je lenoba?*

Lenoba je mersenje ino ſtud nad tem, kar Boga ino svelizhanje sadéne.

524. *Kaj is-haja is lenobe?*

Is lenobe is-haja: 1. Nefkerbnoſt v flushbi boshji. 2. Opushba perpomozhkov, kateri ſo ſa doſego gnade boshje ino vezhniga svelizhanja potrebni. 3. ſhaloſt ino otoſhnoſt. 4. maloſerzhnoſt. 5. neſpokornoſt. 6. obvupanje.

b. Od ſhéſterih grehov v ſvetiga Duha.

525. *Kateri ſo ſhéſtéri grehi v ſvetiga Duha?*

Šheſtéri grehi v ſvetiga Duha ſo:

Pervi: *Predersno v boshjo miloſt greſhiti.*

Drugi: *Nad boshjo miloſtjo obrupati.*

Tretji: *Šposnani kerſhanſki reſnizi ſe vſtavljati.*

Zheterti: *Švojimu blishnimu savoljo boshje gnade nevofhliv biti.*

Peti: *Do lepiga opominovanja oterpnjeno ferze imeti.*

Šhefti: *V nespokornosti terdovratno oflati.*

526. *Kaj se pravi od tih grehov?*

Od tih grehov se pravi, de bojo teshko alj zelo ne, ne v tém ne v drugim shivlenji odpufheni.

527. *Kaj se pravi, v svetiga Duha greshtiti?*

V fvetiga Duha greshtiti, se pravi, dobroto ino gnado boshjo, katera se fvetimu Duhu, kakor studenzu vsiega dobriga fosebno pervlastuje, s naprejsetno hudobijo ino sanizhovanjam sametavati.

528. *Sakaj se pravi, de bojo grehi v svetiga Duha teshko alj zelo ne, ne v tem, ne v drugim shivlenji odpufheni?*

To se pravi sato, ker takfhen gréfhnik perpomozhke svelizhanja fploh do konza s hudobijo ino sanizhovanjam od febe odmetuje.

c. *Od fhtirih v nebo vpijozhik grehov.*

529. *Kateri fo fhtirji v nebo vpijozhi grehi?*

Šhtirji v nebo vpijozhi grehi fo:

Pervi: *Radovoljno vbijanje.*

Drugi: *Mutafiti alj Šodomfski gréh.*

Tretji: *Satiranje vbogih, vdov ino firót.*

Zheterti: *Delarzam ino najemnikam saflushek sadershovati alj vtergovati.*

530. *Sakaj se pravi tim graham, de fo v nebo vpijozhi?*

Tem graham se pravi, de fo v nebo vpijozhi: 1. Ker fo od njih vsakiga v fvetim pifmi, kadarkolj se od njega govori, na ravnoft pové, de v nebefa sa mafhovanje vpije. 2. Ker ti grehi zhisto fosebno boshjo pravizo k fhtrafanju filijo.

d. Od devéterih ptujih gréhov.

531. *Kateri so devéteri ptuji grehi?*

Devéteri ptuji grehi so:

Pervi: *V gréh svetovati.*

Drugi: *Greseliti velevati.*

Tretji: *V drugih gréh pervoliti.*

Zheterti: *Druge v gréh napelovati.*

Peti: *Drugih gréh hvaliti.*

Šesti: *H grehu molzhati.*

Šedmi: *Gréh spregledati.*

Osmi: *Greha se vdelëshiti.*

Deveti: *Gréh sagovorjati.*

532. *Kedaj smo delëshni ptujih prehov?*

Ptujih grehov smo delëshni, kadar smo krivi, de jih kdo drugi stori, alj ne opusti.

533. *Sakaj smo dolshni, hudo vstavljati, kadar je mogoče?*

Dolshni smo, kadar je mogoče, hudo vstavljati:

1. Is ljubeshni, katero smo dolshni Bogu, kateriga gréh ras-shali. 2. Is ljubeshni do blishniga, kateri si s greham fhkoduje. 3. vezhkrat tudi savoljo dolshnosti svojiga stanu.

Drugi del kerfhanfke pravize:

Štôri dobro.

534. *Kateri je drugi del kerfhanfke pravize?*

Drugi del kerfhanfke pravize je: *Štôri dobro.*

535. *Kaj je dobro?*

Dobro je, kar je po boshji postavi.

536. *Kaj je po boshji postavi?*

Po boshji postavi so *zhednosti* ino *dobre dela*.

537. *Kaj je kerfhanfka zhednost sploh?*

Kerfhanfka zhednost fploh je dar, kateriga Bog dufhi s posvezhujozho gnado vlije, de ftori voljo zhloveka sa take dela pripravno ino nagnjeno, katere fo po postavi Jesufa Kristufa, ino vezhniga shivlenja vredne.

538. *Ali fo zhednosti, katere kristjan ispolnovati mora, vezh fort?*

Zhednosti, katere kristjan ispolnovati mora, fo vezh fort, fo boshje ino djanfke zhednosti.

§. 1. Od boshjih zhednost.

539. *Kaj fo boshje zhednosti?*

Boshje zhednosti fo tiste, katere na ravnost do Boga imamo.

540. *Katere fo tri boshje zhednosti?*

Véra, vupanje ino ljubesen fo tri boshje zhednosti.

541. *Je zhlovek dolshen, fe v tréh boshjih zhednostih vaditi?*

Zhlovek je dolshen, fe v tréh boshjih zhednostih vaditi.

542. *Kedaj se je zhlovek fosebno dolshen, v tréh boshjih zhednostih vaditi?*

Zhlovek se je dolshen v treh boshjih zhednostih fosebno vaditi: 1. Kakor hitro k pameti pride. 2. Vezhkrat v fvojim shivlenji. 3. Ob zhasi hudih fkufhnjav soper te zhednosti. 4. V smertni nevarnosti ino na smertni posteli.

543. *Kako samoremo tri boshje zhednost obuditi?*

Tri boshje zhednosti samoremo tako obuditi:

V é r a.

Verjem v tebe, pravi trojedini Bog, Ozhe, Sin in fveti Duh! kateri fi vse fivaril, kateri vse ohranifh ino vishafh, kateri dobro polonafh ino hudo fhtra-fafh. Verjem, de je Sin Boshji zhlovek postal, de naf je s svojo smertjo na krishu odrefhil, in de naf

sveti Duh s svojo gnado posvezhuje. Verjem in terdim vse, kar si ti, o Bog! rasodel, kar je Jezus Kristus vuzhil, kar so aposteljni pridigvali, in kar nam sveta Rimfka katolfhka zerkuv sapoveduje verovati. Vse to verjem, ker si ti, o Bog, vezhna in nefkonzhna refniza ino modrost, ki ne morefh ne goljfati, ne goljfan biti. O Bog stori mozhnejfhi mojo véro.

V u p a n j e.

Vupam in se sanesem na tvojo nefkonzhno dobroto ino milost, o Bog! de mi bofh fkos nefkonzhno saflushenje svojiga edinorojeniga Šina Jesufa Kristusa v tem shivlenji sposnanje, pravo obshalovanje ino odpufhanje mojih grehov, po smerti pa vezhno svelizhanje dal, ino dodelil, tebe od oblizhja do oblizhja gledati, ljubiti, ino bres konza vshivati. Tudi vupam od tebe potrebne pomozhi, vse to dosezhi. Vupam to od tebe, ker si ti to obljubil, kateri si vfigamogozhen, sveft, nefkonzhno dobrotliv ino vfmilen. O Bog! poterdi moje vupanje.

L j u b e s e n.

O moj Bog: ljubim te is zeliga svojiga ferza, zhes vse, ker si narvezhi dobrota, nefkonzhno popolnoma ino vse ljubezni vreden: ljubim te tudi sato, ker si do mene ino do vfh stvari nefkonzhno dobrotliv. Vofhim si is zeliga ferza, de bi te jes ravno tako ljubil, kakor so te tvoji nar sveftejfh flushavniki ljubili, in te fhe ljubijo. S njih ljubesnijo fklenem svojo nepopolnoma ljubesen; povikfhaj jo v meni, o dobrotlivi Gospod! bolj ino bolj. Ker te tedaj refnizhno ino is ferza ljubiti shelim, ino si to terdno persadenem, mi je is ferza shal, de fim tebe, svojo ne-

fkonzhno dobroto, katero zhes vse ljubim, tebe, svojiga stvarnika, odrefhenika ino posvezhovavza rasferdil. Shal mi je, de fim grefhil, de fim tebe, svojiga vfigamogozhniga Gospoda, svojiga narboljfhiga Ozhetarasshalil. Terdno fklenem, vse grehe in hude perloshnosti sapustiti, storjene grehe zhedalje bolj obshalovati, in nikdar vezh soper tvojo sveto voljo ravnati. Vsemi me spet sa svojiga otroka, in dodeli mi gnado, ta svoj fklep dopolniti. To te profim fkosnefkonzhno saflushenje tvojiga Boshjiga Šina, nafhiga Gospoda ino Svelizharja Jesufa Kristufa. Amen.

§. 2. Od djanfkih alj ljudotizhnih zhednost.

544. *Kaj so djanfke zhednosti?*

Djanfke zhednosti so tiste, po katerih se djanje ino sadershanje kristjana tako ravná, de je Bogu dopadljivo.

545. *Katere so med djanfskimi zhednostmi, ki jih kristjan imeti mora, poglavitne?*

Med djanfskimi zhednostmi, ki jih kristjan imeti mora, so te fhtiri poglavitne zhednosti:

Perva: *Modrost.*

Druga: *Smérnost.*

Tretja: *Pravizhnost.*

Zheterta: *Šerzhnost.*

546. *Kaj je kerfhanfka modrost?*

Kerfhanfka modrost je zhednost, po kateri kristjan perpomozhke, ki so k svelizhanju pristojni, isvoli, ino se jih poslushi, ino se tega isogible, kar samore dofego svelizhanja vstavlati.

547. *Kaj je kerfhanfka smernost?*

Kerfhanfka smernost je zhednost, katera v krist-

janu napzhno nagnjenje do greha nasaj dershi, ino mu le dopusti, zhafno s mero vshivati.

548. *Kaj je kerfhanfska pravizhnost?*

Kerfhanfska *pravizhnost* je zhednost, po kateri kristjan to ispolni, kar je Bogu ino blishnimu dolshen.

549. *Kaj je kerfhanfska serzhnost?*

Kerfhanfska *serzhnost* je zhednost, po kateri se kristjan is ljubeshni do Boga per vsih sopernostih ino teshavah dobriga prime, ino tisto ispelja, ino rajshi vse preterpi, zelo blago, ino shivljenje sgubi, kakor de bi kaj storil, kar je soper boshjo postavo.

550. *Katere zhednosti so sedmerim poglavitnim greham nasproti?*

Ponishnost je nasprot napuhu.

Radodarnost lakomnosti.

Zhistost nezhistosti.

Ljubesen nevofhливosti.

Smernost poshreshnosti.

*Poterpeshlivo*st jesi.

Gorézhnost lenobi.

551. *Kaj je ponishnost?*

Ponishnost je zhednost, po kateri zhlovek od famiga febe ino od svojih lastnost pravizhno misli, ino ne stori, kakor napuhnjeni, de bi le na to gledal, kar ima dobriga nad febo, ino bi se savoljo tega povikfhoval, temuzh veliko vezh svoje slabosti ino pomanjkanja sposná, ino se savoljo njih ponishuje.

552. *Kaj je radodarnost?*

Radodarnost je zhednost, katero ispolnimo, ako vbogim ljudem od svojiga radi po svojim premoshenji podelimo.

553. *Kaj je zhistost?*

Zhiftoft je zhednost, katero ispolnimo, ako se vse prepovedane fladnosti v mislah, besedah ino djanji sdershimo.

554. *Kaj je ljubesen?*

Ljubesen je zhednost, po kateri se frezhe blishniga veselimo, ino jo po mozhi mnoshimo.

555. *Kaj je smernost?*

Smernost, po tém, ko je poshreshnosti nasprot, je zhednost, po kateri se napzhnimu poshelenju po jedi ino pjazhi vstavljamo, ino oboje le smérno vshivamo.

556. *Kaj je poterpeshlivoft?*

Poterpeshlivoft je zhednost, po kateri sopernosti s podvershenjam v boshjo voljo pernesemo.

557. *Kaj je gorezhnost v dobrim?*

Gorezhnost v dobrim je zhednost, katero ispolnimo, ako si persadevamo, vse storiti, kar Boga ino nafhe dufhno svelizhanje sadéva.

§. 3. Od tega, kar she vezh h kerfhanfski pravizi flifhi.

558. *Kaj she flifhi h kerfhanfski pravizi?*

H kerfhanfski pravizi flifhijo tudi *dolshnosti*, katere je *Jesuf* sosebno perporozhal.

559. *Katere so dolshnosti, ki jih je Jesuf Krestus sosebno perporozhal?*

Dolshnosti, katere je *Jesuf Kristus* sosebno perporozhal, so:

Perva: *Narpoprej boshjo kraljestvo ino njegovo pravizo jifkati.*

Druga: *Sam sebe satajevati.*

Tretja: *Svoj krish nositi.*

Zheterta: *Sa Kristusam hoditi.*

Peta: *Krotek ino ponishen biti.*

Šheſta: Šovraſhniko ljubiti, dobro jim ſloriti, kateri naſ ſovraſhijo, moliti ſa tiſte, kateri naſ ſha-
hijo ino preganjajo.

§. 4. Od oſmih ſvelizhanſkih zhednoſt.

560. Kaj ſhe tudi ſliſhi h kerſhanſki pravizi?

H kerſhanſki pravizi ſhe tudi ſliſhi tiſtih oſem ſoſebno lepih zhednoſt, katere je Kriſtuſ Goſpod na gori vuzhil, ino ſavoljo katerih je rekel blagor tiſtim, ki jih imajo.

561. Katere ſo tiſte oſmere ſvelizhanſke zhednoſti?

Oſmere ſvelizhanſke zhednoſti ſo naſlédne:

Perva: Blagor vbogim v duhu; ſakaj njih je ne-
beſhko kraljeſtvo.

Druga: Blagor krotkim; oni bojo ſemlo poſedli.

Tretja: Blagor ſhaloſnim; ſakaj oni bojo po-
troſhtani.

Zheterta: Blagor jim, kateri ſo lazhni ino ſhejni
pravize; ſakaj oni bojo naſtiteni.

Peta: Blagor vſmilenim; ſakaj oni bojo vſmi-
lenje doſégli.

Šheſta: Blagor jim, kateri ſo zhiſtiga ſerza; ſakaj
oni bojo Boga gledali.

Šedma: Blagor mirnim; ſakaj oni bojo otrozi
boſhji imenovani.

Oſma: Blagor jim, kateri ſavoljo pravize pregan-
janje terpijo; ſakaj njih je nebeſhko kraljeſtvo.

§. 5. Od dobrih dél, ino njih ſaflu- ſhenja.

Od dobrih dél ſploh.

562. Kaj ſo dobre déla kriſtjana?

Dobre déla kriſtjana ſo djanja, katere ſo Bogu

dopadlive, ino kriftjanu, kateri jih dopernafha, k saflushenju.

563. *Ali fo dobre dēla k svelizhanju potrebne?*

Dobre dēla fo k svelizhanju potrebne, sakaj véra bres dobrih dēl je mertva.

564. *Kaj si saflushimo s dobrimi dēli?*

S dobrimi dēli si saflushimo pred Bogam pomnoshenje posvezhujozhe gnade, vezhne ino zhafne plazhila, katere je Bog is gole gnade tiftim obljudil, kateri dobro ftorijo,

565. *Ali samore zhlovek is svoje lastne mozhi dobre dēla dopernafhati?*

Dobre dēla, katere fo k svelizhanju potrebne ino per Bogu saflushlive, ne more zhlovek is svoje lastne mozhi, ampak le is pomozhi gnade boshje dopernafhati.

566. *Kako se morejo dobre dēla dopernafhati?*

Dobre dēla, de bojo per Bogu k saflushenju sa vezhno shivljenje, morajo biti opravlene: 1. v ftani posvezhujozhe gnade boshje. 2. proftovoljno. 3. ne le is naturnih alj nezhimernih naménov, ampak fosebno savoljo Boga.

Od dobrih dēl posebej.

567. *Katere fo narimenitnifhi dobre dēla?*

Narimenitnifhi dobre dēla fo: moliti, postiti se, almoshno dajati.

568. *Sakaj se pravi tém trém dobrim dēlam, de fo narimenitnifhi?*

Tem trém dobrim dēlam se pravi, de fo narimenitnifhi, ker vse, kar samoremo dobriga ino saflushliva ftoriti, k enimu tih tréh dobrih dēl flifhi.

569. *Kaj se sastopi tukaj pod molitvo?*

Pod molitvo sastopimo tukaj vse poboshne opravila, s katerimi se Bog ino svetniki zhaftijo.

570. *Kaj se saštopi pod pôstam?*

Pod *pôstam* se ne saštopi famo, fi po sapovedah zerkve alj pa prostovoljno v jedi ino pjazhi pertergovati, ampak se tudi pravi po svetim pismi, druge fpokorne dëla opravljati, ino se grehov isdershati.

571. *Kaj se saštopi pod almoshno dajanjam?*

Pod *almoshno dajanjam* se saštopijo vse telëfne ino duhovne dëla milosti.

572. *Katere so telëfne dëla milosti?*

Telëfne dëla milosti so te sedmëri:

Pervo: *Lazhne nasfititi.*

Drugo: *Shejne napojiti.*

Tretje: *Popotnike sprejemati.*

Zheterto: *Nage oblëzhi.*

Peto: *Bolnike objifkati.*

Shešto: *Jetnike reshiti.*

Šedmo: *Merlizhe pokopavati.*

573. *Katere so duhovne dëla milosti?*

Duhovne dëla milosti so te sedmëre.

Pervo: *Grëfhnike svariti.*

Drugo: *Nevédne uzhati.*

Tretje: *Dvomëzhim svetovati.*

Zheterto: *Shalofine tolashiti.*

Peto: *Krivizo voljno terpeti.*

Shešto: *Tim, kateri nas shalijo, is ferza odpustiti.*

Šedmo: *Sa shive ino mertve Boga profiti.*

574. *Kateri so trije evangelfki fveti?*

Trije evangelfki fveti so:

Pervi: *Radovoljno vboshtvo.*

Drugi: *Vezhna zhiflofi.*

Tretji: *Vedna pokorshina pod duhovnim poglavarjam.*

575. *Sakaj se pravi tém trém rezhém, de fo evangelfki sveti?*

Tém trém rezhém se pravi, de fo evangelfki sveti, ker fo od Kristufa v evangelfi pofamesnim ljudém, ne sapovedane, ampak perporozhene.

Perftavek.

Od fhtirih poflednih rezhi.

576. *Katere fo fhtiri pofledne rezhi?*

Štiri pofledne rezhi fo: smert, fodba, pekel, in nebefa.

a.) Od fmerti.

577. *Kaj je smert?*

Šmert je lozhenje dushe od teléfa.

578. *Ali morajo vsi ljudje vmréti?*

Vsi ljudje morajo vmréti.

579. *Od kod pride, de morajo vsi ljudje vmréti?*

De vsi ljudje vmréti morajo, pride od greha, kateriga je Adam v paradishi storil. Ko bi Adam ne bil grefhil, bi bili mi tudi po teléfi nevmerjzhi ostali. Šmert je fktrafenga greha.

580. *Kedaj ino kako bomo vmerti?*

Kedaj ino kako bomo vmerti, nam ni snano; sa- voljo tega moramo vedno sa smert perpravleni biti.

581. *Kakšna je smert dobrih, kakšna hudobnih?*

Šmert dobrih je frezhna, smert hudobnih je zhes vse nefrezhna.

b.) Od fodbe.

582. *Kaj nam je od fodbe vediti?*

Od fodbe nam je vediti, de bo Jesuf dushe vsa- kiga zhloveka kmalo po fmerti posebej, na konzi svetá pa vse ljudi vkup s dushe ino teléfam fodil.

583. *Kako bo Jezus sodil?*

Jezus bo vsakiga zhloveka po njegovih mislih, besédah ino djanji sodil: dobro bo polonal; ino hudo shtrafal.

584. *Kaj pride po sodbi?*

Po sodbi pride ispolnenji obsojenja; na dufhi kmalo po posebni sodbi, na teléfi pa po splošni.

585. *Kam je dufha per posebni sodbi obsojena?*

Dufha je per posebni ali u vize, ali v pekel obsojena, ali pa v nebefa vseta.

586. *Kaj so vize?*

Vize so kraj, kjer dufhe zhasne shtrafenge sa grehe terpijo, katerih se niso v shivlenji spokorile.

587. *Kdo pride u vize?*

Dufhe tistih pridejo u vize, kateri, defi so ravno v gnadi boshji vmerli, vunder sa grehe, katere so bili v shivlenji dopernefli, boshji pravizi sadošti storili niso.

588. *Kaj terpijo dufhe u vizah?*

Dufhe terpijo u vizah sosebno v tém prefilno velike, de njih gorezha shelja Boga gledati ino vekomaj vshivati fhe ni dopolnjena, rasen tega terpijo tudi tiste martre, katere jim je boshja praviza odlozhila.

589. *Ali samoremo dufham u vizah pomagati?*

Dufham u vizah samoremo pomagati, ino fizer:
1. Šosebno fkos darituv svete mashe. 2. Škos moli-
tuv. 3. Škos druge dobre déla. 4. Škos odpustke.

590. *Ali fmo dolshni, dufham u vizah pomagati?*

Dolshni fmo sploh is ljubeshni, vlim dufham u vizah pomagati; kar sadene pa starishe ino dobrotnike, fmo dolshni to tudi is hvaleshnosti storiti.

591. *Kak dolgo ostanejo dufhe u vizah?*

Kako dolgo dufhe u vizah ostanejo, se prav sa

prav ne vé; vse kar se samore rezhi, je, de bolj ali manj dolgo ostanejo, po tém, ko so Boga vezh ali manj ras-shalile, vezh ali manj pokore v tém shivlenji storile, ino po tém, ko jim verni s molitvijo ino drugimi deli vezh ali manj pomagajo.

c.) Od pekla.

592. *Kaj je pekel?*

Pekel je kraj, kjer bojo pogubljeni vokômaj martrani.

593. *Kdo pride v pekel?*

V pekel pride, kdor v smertnim grehi vmerje.

594. *Kakšne so peklenške martre?*

Peklenške martre so takšne: Pogubljenim je 1. gledanje ino vshivanje Boga vekomaj odvseto. 2. Bojo terpeli vezhni ogenj, vezhno temo, jok ino fhkripanje s sobmi, vedno glodanje vesti strah ino obvupanje; vse, kar le kolj samore telésu ali dufhi bolezhne biti, bojo vekomaj terpeli, to je, terpeli bojo vse to bres konza, bres vupanja kakšhniga polajšhanja ali refhenja.

595. *Kaj naj premišljevanje peklenških marter v nas obudi?*

Premišljevanje peklenških marter naj v nas to obudi, de se greha varjemo, sa storjene grehe pokoro delamo, ino sa nje sadošti storimo, velikost ino terpezhnost peklenških marter nam da sposnati, kako strašno je, v roke shiviga Boga pasti.

d.) Od nebés.

596. *Kaj so nebésa?*

Nebésa so preferzhno prebivališče fvetnikov, kjer se Bog svojim svestim flushavnikom od oblizhja do oblizhja rasodeva, ino je on sam njih zhes vse veliko plazhilo.

597. *Kdo pride v nebésa?*

Tisti pride v nebésa, kdor je v gnadi boshji vmerl.

ino tiſti, kateri ſe je ſvojih grehov ali na tém ali na unim ſveti ſpokoril.

598. *Kakſhno je nebeſhko veſelje?*

Nebeſhko veſelje je neisrezheno veliko, ino obſtoji v tém: 1. Iſvoljeni bojo Boga od oblizhja do oblizhja, kakor je ſam na ſebi, vekomaj gledali, ljubili, ino vſhivali. 2. Bojo vſe dobro, kar ſe le miſliti da, na teléſi ino duſhi vekomaj iméli. 3. Bojo proſti vſakiga, tudi narmanjſhiga ſlega.

599. *Ali vſhivajo vſi iſvoljeni enako veſelje v nebeſh?*

Nebeſhko veſelje ima ſvoje ſtopne: kdor je vezh dobriga ſtoril, je tudi v nebeſh bolj polonan.

600. *Kaj naſ vuzhi premiſhljovanje nebeſhkiga veſelja?*

Premiſhljovanje nebeſhkiga veſelja naſ vuzhi: 1. De moramo vſe krishe ino vſe terplenje poterpeſhливо prenaſhati, ker teſhave tega zhaſa nizh niſo proti zhaſti, katera ſe ima nad nami raſodeti. 2. De ſe vſe zhaſno veſelje s nebeſhkim veſeljam v nobeno perméro poſtaviti ne more.

Sapopadek.

	Stran.
Uvod	5
Perva postava: <i>Od vére</i>	6
Druga „ „ <i>vupanja</i>	28
Tretja „ „ <i>ljubesni</i>	35
Zheterta „ „ <i>ff. Sakramentov</i>	77
Peta „ „ <i>kerfh. pravize</i>	107
Perftavek od fhtirih poslednih rezhi	123

Empire.

